VIDZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONA PAŠVALDĪBU 2025. GADA APTAUJAS REZULTĀTU APKOPOJUMS

Cēsis, 2026

Saturs

1. Aptaujas tehniskā informācija ... 7
2. Mērķgrupas raksturojums ... 9
3. Zaļo vides infrastruktūras risinājumu ieviešana ... 10
3.1. Pašvaldībās ieviestie zaļās vides risinājumi ... 10
3.2. Zaļās vides infrastruktūras risinājumu ieviešanas dinamika ... 11
3.3. Pašvaldību investīciju projekti, kas veicinājuši zaļās vides infrastruktūras risinājumu ieviešanu ... 12
3.4. Zaļās vides infrastruktūras risinājumu raksturojums ... 13
3.5. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai ... 14
4. Pieslēgumu skaits pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas ... 15
4.1. Jaunizveidoto pieslēgumu skaits pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas ... 15
4.2. Jaunizveidoto pieslēgumu skaita pie centralizētās ūdensapgādes dinamika ... 16
4.3. Pašvaldību investīciju projekti, kas veicinājuši pieslēgumu skaita pie centralizētās ūdensapgādes palielinājumu ... 17
4.4. Izaicinājumu raksturojums, ar ko saskārušās pašvaldības, īstenojot ūdensapgādes centralizāciju ... 18
4.5. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai ... 19
5. Izveidotās un atbalstītās kultūras un tūrisma vietas ... 20
5.1. Pašvaldību investīciju ieguldījumi laika periodā no 2022.gada līdz 2024.gadam ... 20
5.2. Pašvaldību investīciju projekti kultūras un tūrisma vietu izveidei un atbalstam ... 21
5.3. Priekšnosacījumi pašvaldību atbalsta sniegšanai kultūras un tūrisma vietu izveidei un atbalstam ... 21
5.4. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai ... 22
6. Atjaunotie, sakārtotie kultūrvēsturiskie objekti ... 23
6.1. Pašvaldību ieguldījumu veidi kultūrvēsturisko objektu atjaunošanai ... 23
6.2. Pašvaldību investīcijas kultūrvēsturisko objektu atjaunošanai ... 23
6.3. Pašvaldību investīciju projekti kultūrvēsturisko objektu atjaunošanai ... 25
6.4. Galvenie apsvērumi pašvaldības ieguldījumiem kultūrvēsturisko objektu atjaunošanā/sakārtošanā ... 25
6.5. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai ... 26

7. Sadarbības iniciatīvas, kas vērstas uz izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanos ... 27
7.1. Pašvaldību atbalstīto sadarbības iniciatīvu izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanai veidi ... 27
7.2. Pašvaldību finansiālais atbalsts sadarbības iniciatīvām izglītības jomā ... 28
7.3. Sadarbības iniciatīvu, kas vērstas uz izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanos, dinamika ... 29
7.4. Pašvaldību investīciju projekti, lai veicinātu sadarbības iniciatīvas izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanai ... 30
7.5. Sadarbības iniciatīvu izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanai ilgtspējas raksturojums ... 30
7.6. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai ... 31
8. Īstenotās iniciatīvas, kas vērstas uz izglītības vides uzlabošanos ... 32
8.1. Pašvaldību atbalstīto iniciatīvu izglītības vides uzlabošanai veidi ... 32
8.2. Pašvaldību finansiālais atbalsts iniciatīvām izglītības vides uzlabošanai ... 33
8.3. Iniciatīvu, kas vērstas uz izglītības vides uzlabošanos, dinamika ... 34
8.4. Pašvaldību investīciju projekti izglītības vides uzlabošanai ... 35
8.5. Izglītojamo, izglītojamo vecāku vai pedagogu rosinātās iniciatīvas izglītības vides uzlabošanai ... 35
8.6. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai ... 36
9. Modernizētās izglītības iestādes pašvaldībā ... 37
9.1. Pašvaldību teritorijā esošo izglītības iestāžu modernizācijas pasākumi ... 37
9.2. Pašvaldību ieguldījumi izglītības iestāžu modernizācijai ... 38
9.3. Pašvaldību ieguldījumu izglītības iestāžu ēku modernizācijā dinamika ... 39
9.4. Pašvaldību investīciju projekti izglītības iestāžu modernizācijai ... 40
9.5. Modernizēto izglītības iestāžu raksturojums ... 40
9.6. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai ... 41
10. Veloinfrastruktūras kopgarums ... 42
10.1. Pašvaldības teritorijā esošo veloceliņu vai/un velojoslu kopgarums ... 42
10.2. Pašvaldību investīcijas veloinfrastruktūras izveidē ... 43
10.3. Veloinfrastruktūras kopgaruma dinamika ... 44
10.4. Pašvaldību investīciju projekti veloinfrastruktūras attīstībai ... 45

10.5. Jaunizveidotās veloinfrastruktūras pozitīvās ietekmes raksturojums ... 45
10.6. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai ... 46
11. Uzlabotā vai izveidotā videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūra ... 47
11.1. Pašvaldību īstenotie risinājumi videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras uzlabošanai vai izveidei ... 47
11.2. Videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras attīstības dinamika ... 48
11.3. Pašvaldību investīciju projekti videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras uzlabošanai vai izveidošanai ... 49
11.4. Videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras izveides pozitīvās ietekmes raksturojums ... 50
11.5. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai ... 50
12. Izstrādāti pilsētu/novadu ilgtspējīgas mobilitātes/transporta plāni ... 51
12.1. Ilgtspējīgas mobilitātes/transporta plāni – situācija VPR pašvaldībās ... 51
12.2. Pašvaldību ilgtspējīgas mobilitātes/transporta plāni ... 51
12.3. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai ... 52
13. Iedzīvotāju iespējas piedalīties lēmumu pieņemšanā ... 53
13.1. Iedzīvotāju iespējas piedalīties pašvaldību lēmumu pieņemšanā ... 53
13.2. Iedzīvotāju, kam ir labas iespējas piedalīties pašvaldību lēmumu pieņemšanā, dinamika ... 54
13.3. Iedzīvotāju iesaiste pašvaldību lēmumu pieņemšanā ... 55
13.4. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai ... 56
14. Kopienu aktivitātes pašvaldībā ... 57
14.1. Kopienu un iedzīvotāju iniciētās vietējās aktivitātes ... 57
14.2. Kopienu un iedzīvotāju iniciēto vietējo aktivitāšu dinamika ... 58
14.3. Īstenotās kopienu un iedzīvotāju iniciētās vietējās aktivitātes ... 59
14.4. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai ... 60
15. Ieviesti inovatīvi risinājumi pašvaldību pakalpojumu uzlabošanai ... 61
15.1. Inovatīvi risinājumi pašvaldību pakalpojumu uzlabošanai – situācija VPR pašvaldībās ... 61
15.2. Ieviesto inovatīvo risinājumu pašvaldības pakalpojumu uzlabošanai dinamika ... 62
15.3. Investīciju projekti pašvaldību pakalpojumu uzlabošanai ... 63

15.4. Iedzīvotāju atzinību guvušie risinājumi pašvaldību pakalpojumu uzlabošanai ... 64
15.4. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai ... 64
16. Īstenotie investīciju projekti aprites ekonomikas jomā ... 65
16.1. Pašvaldību realizētās aktivitātes aprites ekonomikas veicināšanai ... 65
16.2. Aprites ekonomikas principu ieviešanas dinamika ... 66
16.3. Pašvaldību investīciju projekti aprites ekonomikas jomā ... 67
16.4. Veiksmīgākie aprites ekonomikas risinājumi VPR pašvaldībās ... 68
16.5. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai ... 68
17. Īstenotie kopienās balstītie atkritumu šķirošanas, resursu dalīšanās risinājumi ... 69
17.1. Pašvaldību atbalstītās iedzīvotāju, nevalstisko organizāciju (NVO) vai uzņēmēju iniciatīvas, kas veicinājušas atkritumu šķirošanu, resursu dalīšanu ... 69
17.2. Kopienās balstīto atkritumu šķirošanas, resursu dalīšanās iniciatīvu dinamika ... 70
17.3. Pašvaldību investīciju projekti kopienās balstītu atkritumu šķirošanas, resursu dalīšanās risinājumiem ... 71
17.4. Veiksmīgākie pašvaldībās īstenotie kopienās balstīto atkritumu šķirošanas, resursu dalīšanās risinājumi ... 71
17.5. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai ... 72
18. Realizēto projektu skaits atjaunojamo energoresursu (AER), energoefektivitātes jomā ... 73
18.1. Pašvaldību īstenotie projekti, kas veicinājuši AER izmantošanu un energoefektivitāti ... 73
18.2. Pašvaldību realizēto projektu AER, energoefektivitātes jomā skaita dinamika ... 74
18.3. Pašvaldību investīciju projekti AER, energoefektivitātes jomā ... 75
18.4. Realizēto projektu AER, energoefektivitātes jomā ietekmes raksturojums ... 76
18.5. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai ... 77
19. Publiskās ēkas ar uzlabotu energoefektivitāti ... 78
19.1. Pašvaldību veiktie publisko ēku energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi ... 78
19.2. Publisko ēku, kurās veikti energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi, skaita dinamika ... 79
19.3. Pašvaldību investīciju projekti publisko ēku energoefektivitātes uzlabošanai ... 80
19.4. Publisko ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu ietekme uz pašvaldību budžetu ... 81

19.5. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai 81
20. Pašvaldību pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģijas 83
20.1. Pašvaldību pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģijas – situācija VPR pašvaldībās 83
20.2. Pašvaldību investīciju projekti pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģijas ieviešanai 84
20.3. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai 84
PIELIKUMS: Pašvaldību aptaujas anketa 85

1. Aptaujas tehniskā informācija

Aptaujas veicējs	Vidzemes plānošanas reģiona administrācijas Teritorijas plānošanas nodaļa
Aptaujas mērķis	Noskaidrot Vidzemes plānošanas reģiona pašvaldību rīcībā esošo informāciju, kas nepieciešama reģiona Attīstības programmas 2022. - 2027.gadam vidusposma (laika periods no 2022.gada līdz 2024.gadam) uzraudzības ziņojuma sagatavošanai.
Mērķa grupa	Vidzemes plānošanas reģiona pašvaldības (10): Alūksnes, Cēsu, Gulbenes, Madonas, Limbažu, Ogres, Saulkrastu, Smiltenes, Valmieras un Valkas novadi. Visas desmit pašvaldības iesniedza aptaujas atbildes, no kurām piecas pašvaldības atbildes sniedza elektroniski *Microsoft Forms,* bet pārējās piecas atbildes uz aptaujas jautājumiem iesniedza *Word* dokumentā.
Komunikācija ar mērķa grupu	11.07.2025. visām Vidzemes plānošanas reģiona pašvaldībām uz centrālo administrācijas e-pasta adresi tika nosūtīta Vidzemes plānošanas reģiona administrācijas vadītājas elektroniski parakstīta vēstule Nr. 1.6/521 par informācijas sniegšanu attīstības programmas 2022.–2027. gadam vidusposma izvērtējuma sagatavošanai. Papildu tam 14.07.2025. Vidzemes plānošanas reģiona administrācijas Teritorijas plānošanas nodaļas speciālisti sagatavoja un nosūtīja informatīvu e-pasta vēstuli par aptauju katras reģiona pašvaldības speciālistiem, kuru darbs saistīts ar attīstības plānošanu vietējā līmenī. 01.08.2025. tika organizēta Teams sanāksme pašvaldību speciālistiem par aptaujas aizpildīšanas metodiku. Uzaicinājums dalībai sanāksmē tika nosūtīts 18 pašvaldību pārstāvjiem, sanāksmē kopā piedalījās 16 dalībnieki.
Aptaujas struktūra, sadaļas un jautājumi	Aptauja veidota *Microsoft Forms* vidē. Ņemot vērā tehniskos ierobežojumus aizpildīt aptauju elektroniski, papildu sagatavota analoga aptaujas forma *Word* dokumentā. Aptauja sastāv no 19 sadaļām (*section),* kur pirmā sadaļā sniegta informācija par pašvaldību un kontaktpersonu. Obligāti aizpildāmi bija pirmās sadaļas jautājumi par pašvaldības datiem, pārējie jautājumi bija aizpildāmi pēc izvēles, ņemot vērā pašvaldībai pieejamos datus un informāciju. Pārējās 18 sadaļas katra attiecas uz vienu no Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programmā definētajiem rādītājiem, kur pašvaldība norādīta kā datu avots. Sadaļas nav numurētas, katras sadaļas nosaukums ir konkrētais attīstības programmas rādītājs, kura definīcija precizēta ar jautājumu *"Kas ar to domāts?"* Katrā sadaļā iekļauti vairāki jautājumi, no kuriem pēdējā iespējams sniegt priekšlikumus/komentārus par rādītāja formulējumu, ar to saistītajiem datiem, kas ļautu precizēt rezultatīvo rādītāju sadaļu un turpmāko darbu ar to. Pirms aptaujas jautājumu sagatavošanas Vidzemes plānošanas reģiona attīstības programmā iekļauto rezultatīvo rādītāju formulējums un ar tiem saistīto datu potenciālā iegūšana pārrunāta tematiskās darba grupas laikā 10.06.2025. Valmierā, kurā piedalījās pārstāvji no Alūksnes, Cēsu, Gulbenes, Madonas, Limbažu, Smiltenes, Valmieras un Valkas novadu pašvaldību administrācijas. Jāņem vērā, ka aptaujas anketa un tajā ietvertie jautājumi nav metodoloģiski aprobēti un nav uzskatāma par socioloģisko aptauju, kas tiek organizēta pēc noteiktiem principiem. Šī aptauja uzskatāma kā reģiona teritorijas attīstības novērtēšanai nepieciešamo datu apmaiņas tests starp pašvaldībām un plānošanas reģiona administrāciju. Aptaujas rezultātu kopsavilkumā vairumā gadījumu, kur kā pašvaldības atbilde ir vērtība "0", tiek pieņemts, ka dati nav pieejami specifiskajā tvērumā vai konkrētajā laika periodā. Tāpat jāņem vērā, ka pašvaldību atbilžu kvalitāti ietekmēja aptaujas anketas jautājuma formulējums, kas nereti ierobežoja pašvaldības iespējas sniegt atbildi uz to. Datu

	konsistences trūkuma dēļ vairāku aptaujas jautājumu rezultāti nav savstarpēji objektīvi salīdzināmi, bet uzrāda tendenci.
Aptaujas atbilžu saņemšanas laiks	2025.gada septembris – oktobris

2. Mērķgrupas raksturojums

Aptaujas jautājumi aptvēra tematiski plašu rādītāju loku un tiek pieļauts, ka aptaujas atbilžu sagatavošanā bija jāiesaistās vairāku pašvaldības struktūrvienību speciālistiem. Taču *Microsoft Forms* elektroniskās aptaujas tehniskie ierobežojumi neļāva vairākiem pašvaldības speciālistiem vienlaikus aizpildīt vienu un to pašu aptaujas formu. Tādēļ reaģējot uz komentāriem, kas tika saņemti no mērķgrupas, tika izveidota un e-pastā nosūtīta aptaujas forma *Word* dokumentā.

Pēc pašvaldību sniegtajām atbildēm secināms, ka par uzraudzībai un novērtēšanai nepieciešamās informācijas koordinēšanu visbiežāk ir atbildīga pašvaldības struktūrvienība, kas saistība ar pašvaldības teritorijas attīstības veicināšanu un konkrētu pasākumu īstenošanu, ieviešot dažādus projektus. Tikai vienā gadījumā (Madonas novads) kā galvenā uzraudzībai nepieciešamās informācijas koordinējošā struktūrvienība bija tieši saistīta ar teritorijas plānošanu un nekustamā īpašuma pārvaldību, kas ir viens no būtiskākajiem resursiem pašvaldības attīstībā (skatīt 1.att.). Līdzīga situācija ir arī par pašvaldības kontaktpersonu saistībā ar teritorijas attīstībai nepieciešamās informāciju – visbiežāk tas ir projektu vadītājs vai speciālists (tai skaitā vadītāju līmenis) par attīstības pasākumu plānošanu un ieviešanu (skatīt 2.att.).

1.un 2.attēls. Aptaujas atbilžu sagatavošanas koordinējošā pašvaldības struktūrvienība (pa kreisi) un atbildīgā pašvaldības kontaktpersona par reģiona teritorijas attīstībai novērtēšanai nepieciešamo informāciju (pa labi).

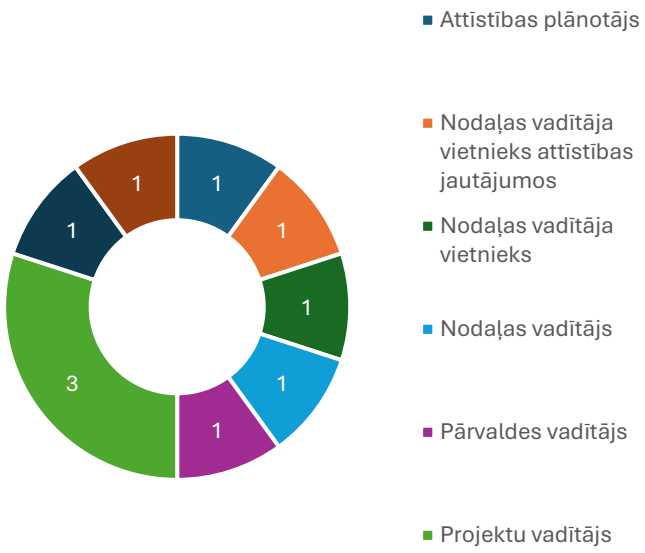

3. Zaļo vides infrastruktūras risinājumu ieviešana

3.1. Pašvaldībās ieviestie zaļās vides risinājumi

Uz jautājumu atbildēja visas pašvaldības. Divas no pašvaldībām norādīja, ka "Šobrīd konkrēti risinājumi vēl nav ieviesti, bet pašvaldība strādā pie izpētes un plānošanas", trīs pašvaldības arī bija norādījušas šo izvēli, tajā pašā laikā norādot citus pašvaldībā ieviestos zaļās vides risinājumus. Pieļaujams, ka sniedzot šādu atbildi, pašvaldības vēlējušās akcentēt, ka tiek strādāts pie risinājumu izpētes un plānošanas. No piedāvātajiem risinājumiem visbiežāk pašvaldības atzīmēja risinājumus gaisa piesārņojuma un karstuma salu mazināšanai (katrs norādīts 7 reizes) (skatīt 3.att.).

3.attēls. VPR pašvaldību ieviestie zaļās vides infrastruktūras risinājumi

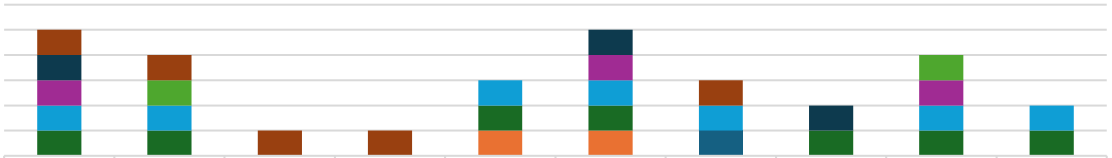

	Alūksnes novads	Cēsu novads	Gulbenes novads	Limbažu novads	Madonas novads	Ogres novads	Saulkrastu novads	Smiltenes novads	Valkas novads	Valmieras novads
Šobrīd konkrēti risinājumi vēl nav ieviesti, bet pašvaldība strādā pie izpētes un plānošanas	1	1	1	1			1			
Risinājumi zaļās pilsētvides veicināšanai (zaļās sienas, zaļie jumti, zaļās auto stāvvietas, pārvietojami vai permanenti kultūraugu stādījumi)	1					1		1		
Risinājumi ūdens piesārņojuma mazināšanai (mākslīgās mitraines, pilsētas pļavas)		1							1	
Risinājumi lietus plūdu mazināšanai (lietus dārzi, ievalkas, mākslīgās mitraines, pilsētas pļavas, caurlaidīgs ielu/laukumu iesegums)	1					1			1	
Risinājumi karstuma salu mazināšanai (koku, krūmu apstādījumi, zaļās sienas, zaļie jumti)	1	1			1	1	1		1	1
Risinājumi gaisa piesārņojuma mazināšanai (koku, krūmu apstādījumi, zaļās autostāvvietas)	1	1			1	1		1	1	1
Risinājumi bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai (ekoloģiskie koridori, zaļie tilti, eko-dukti, savvaļas fragmenti)					1	1				
Cits risinājums							1			

3.2. Zaļās vides infrastruktūras risinājumu ieviešanas dinamika

Lūdzot pašvaldības novērtēt zaļās vides risinājumu ieviešanas dinamiku kopš 2022.gada, sešas pašvaldības norādīja pozitīvu tendenci (Cēsu, Madonas, Ogres, Saulkrastu, Valmieras un Valkas novadi), divas pašvaldības norādīja, ka situācija saglabājusies līdzīgā līmenī (Alūksnes un Smiltenes novadi), un vēl divas pašvaldības norādīja uz zaļās vides risinājumu ieviešanas dinamikas novērtēšanai nepieciešamo datu trūkumu (Limbažu un Gulbenes novadi) (skatīt 4.att.).

4.attēls. Zaļās vides infrastruktūras risinājumu ieviešanas dinamika VPR pašvaldībās

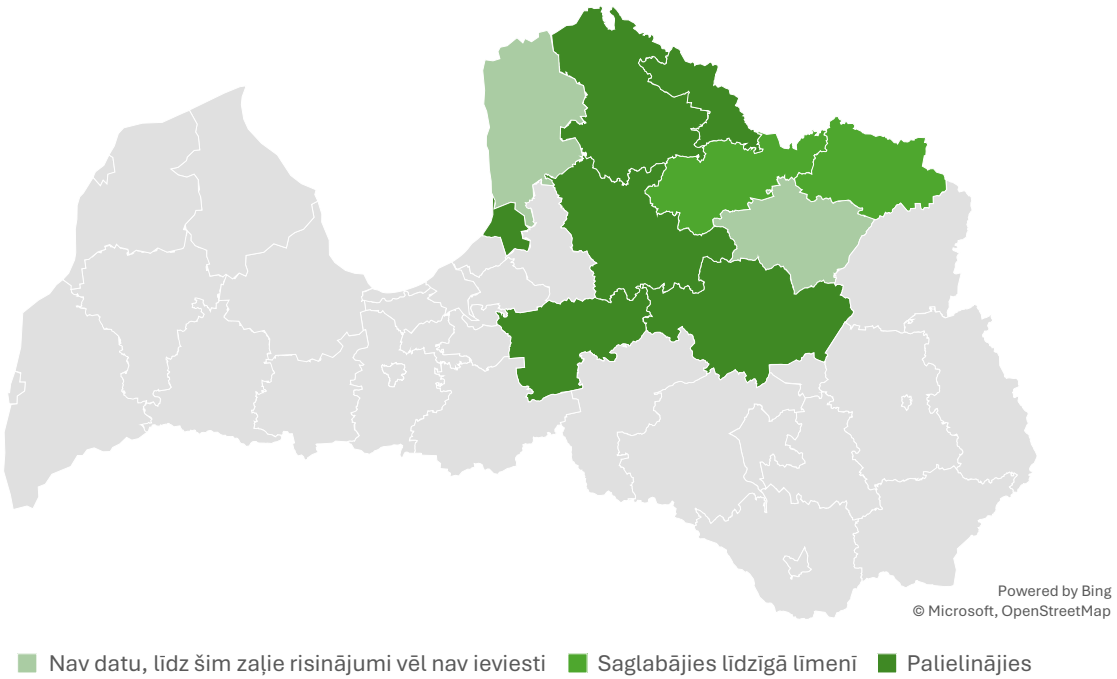

3.3. Pašvaldību investīciju projekti, kas veicinājuši zaļās vides infrastruktūras risinājumu ieviešanu

Uz jautājumu atbildēja septiņas pašvaldības, kopumā minot 29 investīciju projektus. Visvairāk pašvaldības attīstības programmas investīciju plānā iekļautos projektus, kas īstenoti vidusposma pārskata periodā, norādīja Valkas un Valmieras novadi (9 un 8) (skatīt 5.att.). Atsevišķas pašvaldības, atbildot uz jautājumu, bija norādījušas arī pārrobežu projektu piemērus, kas šajā reizē netika ņemti vērā, lai nodrošinātu rezultātu salīdzināmību.

5.attēls. Investīciju projekti, kas veicinājuši zaļās vides infrastruktūras risinājumu ieviešanu VPR pašvaldībās

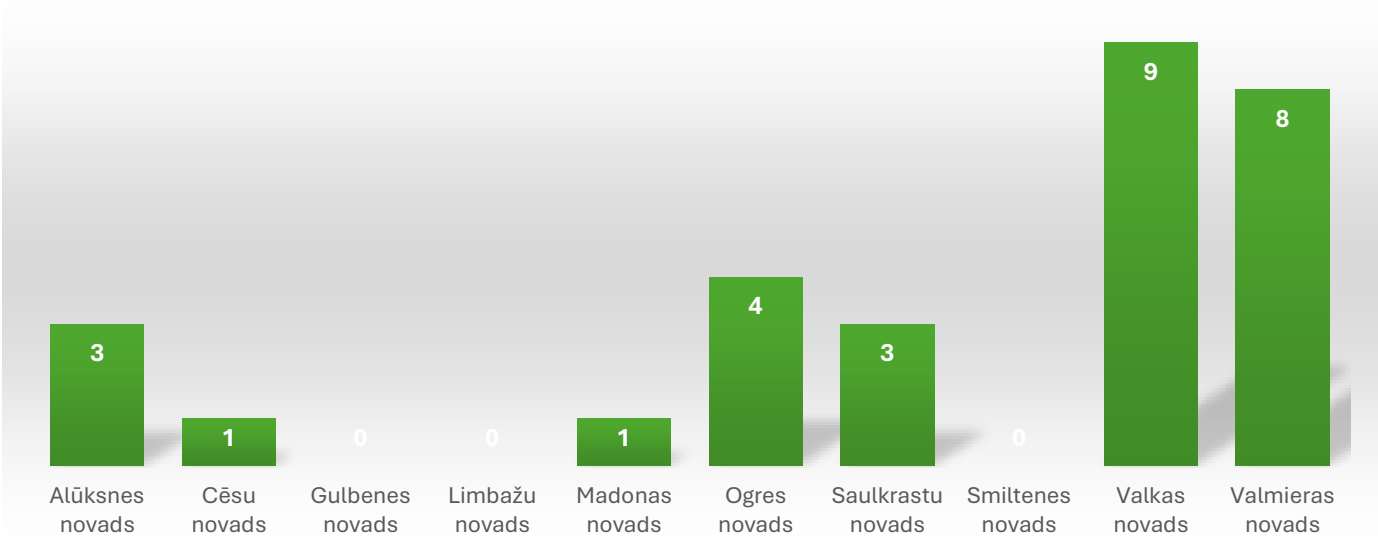

Pašvaldību īstenotie investīciju projekti, kurus īstenojot ieviesti zaļās infrastruktūras risinājumi, vērsti gan uz pilsētvides estētisko un ekoloģisko uzlabošanu, gan uz pielāgošanos klimata pārmaiņām. Būtiskākie īstenotie pasākumi ietver vēsturisko parku un aleju atjaunošanu, jaunu koku stādīšanu un bioloģisko pļavu veidošanu (Valmieras, Valkas, Cēsu un Madonas novadi), lai veicinātu sugu daudzveidību un mazinātu pilsētas karstuma salas efektu. Uzmanība pievērsta arī tehniskiem un funkcionāliem risinājumiem, piemēram, ilgtspējīgām lietusūdens apsaimniekošanas sistēmām un mitrainēm (Cēsu un Ogres novadi), upes krastu un kāpu erozijas, plūdu risku mazināšana (Valkas un Saulkrastu novadi), kā arī zaļo risinājumu integrēšanai ielu rekonstrukcijās un industriālajās teritorijās, lai uzlabotu mikroklimatu un gaisa kvalitāti. Tāpat zaļās infrastruktūras risinājumi bijuši būtiski projektos, kuru mērķis bija mazināt antropogēnās slodzes ietekmi, kas īpaši aktualizējās Covid-19 epidemioloģisko ierobežojumu laikā (Alūksnes un Valmieras novadi).

3.4. Zaļās vides infrastruktūras risinājumu raksturojums

Lūdzot sniegt īsu aprakstu par būtiskākajiem zaļās vides infrastruktūras risinājumiem pilsētās, atbildi sniedza astoņas pašvaldības, apkopojot visas saņemtās atbildes vienā tabulā (skatīt 1.tabulu).

1.tabula. Būtiskākie zaļās vides infrastruktūras risinājumi VPR pašvaldības

Pašvaldība	Pašvaldības sniegtais apraksts
Alūksnes novads	Veikta koku stādīšana Alūksnes muižas parkā, Veclaicenē biotopu atjaunošana, Jaunlaicenē parka labiekārtošana. Risinājumi palīdz samazināt plūdu risku, mazināt karstuma salas efektu un uzlabot zaļo vidi.
Cēsu novads	2022. gadā pie Cēsu Kosmosa centra Cīrulīšu ielā 62, izveidota ilgtspējīga lietusūdens noteces sistēma - mitraine. Ar saistošajiem noteikumiem nostiprināts termins "Ainaviskā pļava" un izveidotas 4 ainaviskās pļavas Cēsu pilsētā. Labiekārtots skvērs "Cēsis Pievelk". Uzstādīti 5 brīvkrāni - ūdens uzpildes vietas pilsētvidē. Pašvaldībā tiek īstenots Life programmas "LAT EST Adapt" projekts, kura ietvaros notiek iepazīšanās ar iespējām izstrādāt zaļos infrastruktūras risinājumus un izstrādāts zaļināšanas plāns Cēsu pilsētai.
Gulbenes novads	Gulbenes novads pats par sevi ir bagāts ar zaļo infrastruktūru, novada teritoriju virs 50% aizņem meži un pilsētas teritoriju lielu daļu aizņem parki
Madonas novads	Pilsētas ielu apstādījumu izveide pilsētvides mikroklimata uzlabošanai, t. sk. trokšņa putekļu piesārņojuma mazināšanai, noēnojuma radīšanai (koku un krūmu grupu stādījumi gar centrālajām brauktuvēm). Kokaugu stādījumi pilsētas kapu teritorijā karstuma salas efekta mazināšanai. Ilggadīgo stādījumu dobju izveide pilsētas teritorijā. Ekstensīva zālāja/pļavu pļaušana, saglabājot bioloģisko daudzveidību.
Ogres novads	Periodā īstenoti zaļās infrastruktūras risinājumi, kas saistās ar ielu pārbūves papildinājumu. Izstrādāts būvprojekts ĪADT "Ogres ieleja" ar mērķi saglabāt bioloģisko daudzveidību, samazinot antropogēno slodzi (autostāvlaukums tiešā teritorijas tuvumā, kāpnes, samazinot erozijas draudus utml.), risinot lietus ūdens novadi no cilvēka darbības ietekmē veidojošās ūdens uzkrāšanās DAP "Ogres ieleja".
Saulkrastu novads	Saulkrastu pašvaldības specifika ir pilsētas atrašanās kāpu zonā jūras piekrastē, kur meži, zaļās zonas, ir dabīgas un applūšanas riski saistīti ar vētrām jūrā, tādēļ kāpu zonas stiprināšana, erozijas mazināšana ir arī zaļināšanas pasākumi. Ilgtspējīgas infrastruktūras izbūve dabas resursu aizsardzībai un vides uzlabošanai pie stāvlaukuma Raiņa ielas galā. Izbūvēta gabionu siena kāpu aizsardzībai un erozijas samazināšanai un kājāmgājēju koka laipas pieejai. Gājēju celiņu izbūves kāpās gar jūras piekrasti saudzē kāpu zonu, mazina eroziju un piekrastes plūdu riskus.
Valkas novads	Iestādīti koki un krūmi Valkas pilsētā Lugažu laukumā, Valkas - Valgas centra teritorijā. Labiekārtota pilsētvide un izveidota bioloģiskās daudzveidības teritorija, ņemot vērā sugām bagāto vidi, lai nodrošinātu augu, dzīvnieku, putnu un kukaiņu dažādību.
Valmieras novads	Lai saglabātu un atjaunotu arī pašu vēsturisko lapegļu aleju pasākumā "Meža dienas 2022" alejā tika iestādīti vairāk nekā 100 jauni lapegļu stādi. Izbūvējot Zilākalna skatu torni, pašvaldība īstenoja arī biotopu kopšanas pasākumus dabas liegumā "Zilaiskalns". Plānojot ielu rekonstrukciju, tiek pielietoti zaļās infrastruktūras pasākumi. Industriālā parkā tiek ieviesti zaļie risinājumi. Apstādījumos pilsētvidē tiek veidoti pļavu apstādījumi, atsevišķos parkos uzturēta dabiskā bioloģiskā daudzveidība.

3.5. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Uz šo jautājumu atbildes sniedza trīs pašvaldības, kur viena minēja nākotnes perspektīvas projektu, kas tiks īstenots nākamā pārskata perioda laikā līdz 2027.gadam un kas papildinās zaļās vides risinājumus ar dabā balstītu lietus ūdens pārvaldības sistēmas izveidi, savukārt citas divas pašvaldības sniedza konkrētus priekšlikumus VPR attīstības programmā iekļautā rādītāja "Īstenotie zaļie vides infrastruktūras risinājumi" novērtēšanai nepieciešamo datu ieguvē:

- Apvienot aptaujas 6.jautājumā minētos risinājumu variantus "Risinājumi karstuma salu mazināšanai (koku, krūmu apstādījumi, zaļās sienas, zaļie jumti)", "Risinājumi gaisa piesārņojuma mazināšanai (koku, krūmu apstādījumi, zaļās autostāvvietas)" un "Risinājumi zaļās pilsētvides veicināšanai (zaļās sienas, zaļie jumti, zaļās auto stāvvietas, pārvietojami vai permanenti kultūraugu stādījumi)", jo jaunizveidoti apstādījumi (koki, krūmi) vienlaikus mazina gan karstuma salu radīto ietekmi, gan gaisa piesārņojumu;
- Mainīt zaļas vides infrastruktūras attīstības novērtēšanai izmantoto mērvienības veidu no "skaits" uz "platība (kvm)".

4. Pieslēgumu skaits pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas

4.1. Jaunizveidoto pieslēgumu skaits pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas

Uz jautājumu par jaunizveidoto pieslēgumu skaitu laika periodā no 2022.gada līdz 2024.gadam atbildēja visas pašvaldības, norādot gan konkrētu pieslēgumu skaitu, gan pieņemtās aplēses. Valmieras novads norādīja, ka Valmieras pilsētā ik gadu tiek izveidoti aptuveni 100 jauni pieslēgumi, kamēr Cēsu novads norādīja, ka gadā jaunizveidoto pieslēgumu skaits variē no 10 līdz 37. Līdz ar to, tiek pieņemts, ka Valmieras novadā noteiktajā laika periodā izveidoti aptuveni 300 jauni pieslēgumi centralizētās ūdensapgādes sistēmai, savukārt Cēsu novadā – aptuveni 100 jauni pieslēgumi (skatīt 6.att.).

6.attēls. Jaunizveidoto pieslēgumu skaits pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas VPR pašvaldībās

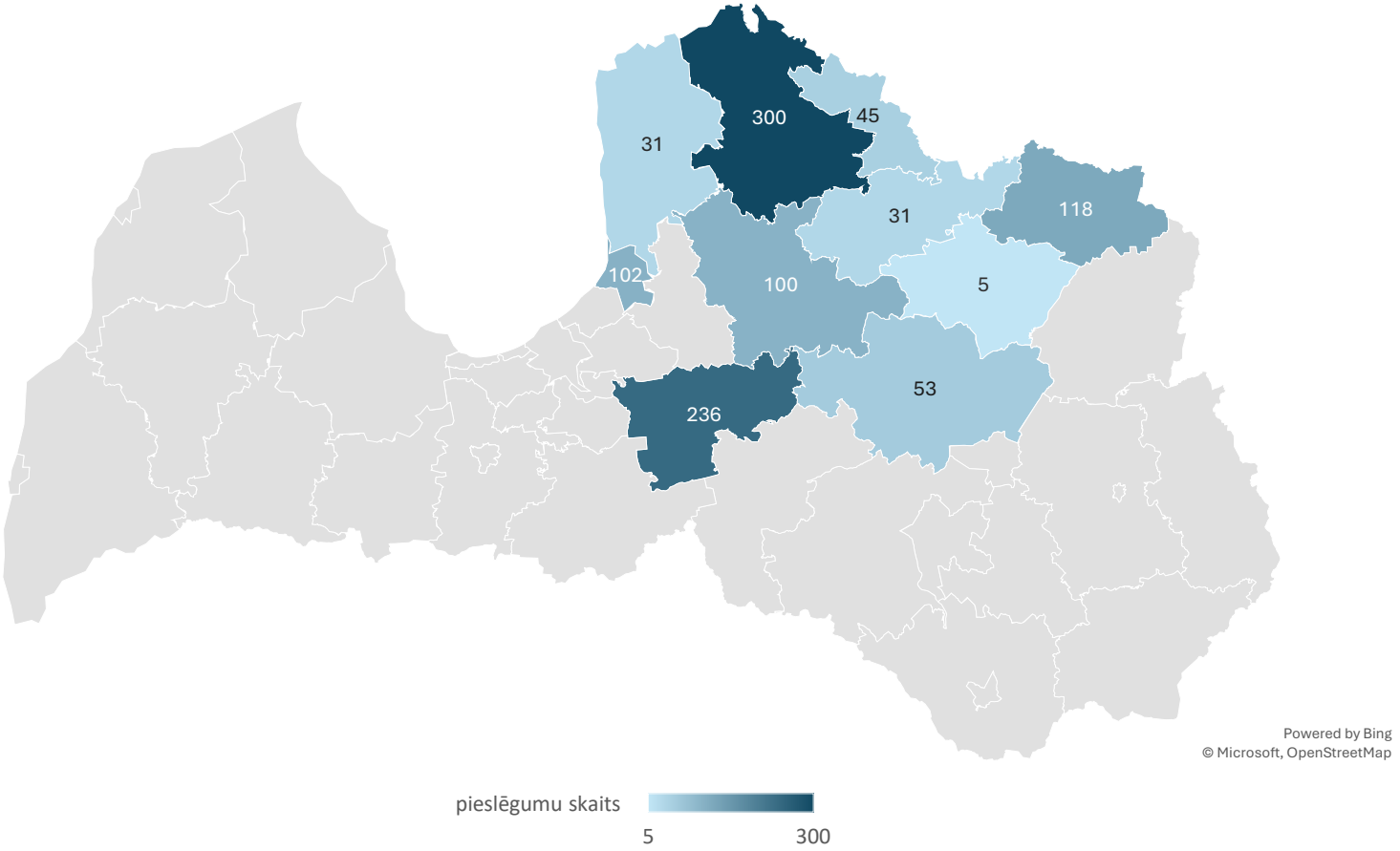

4.2. Jaunizveidoto pieslēgumu skaita pie centralizētās ūdensapgādes dinamika

Lūdzot pašvaldības novērtēt jaunu pieslēgumu skaita pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas dinamiku kopš 2022.gada, septiņas pašvaldības norādīja pozitīvu tendenci (Alūksnes, Gulbenes, Ogres, Saulkrastu, Smiltenes, Valmieras un Valkas novadi), bet trīs pašvaldības norādīja, ka situācija saglabājusies līdzīgā līmenī (Cēsu, Limbažu un Madonas novadi) (skatīt 7.att.).

7.attēls. Jaunizveidoto pieslēgumu skaita pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas dinamika VPR pašvaldībās

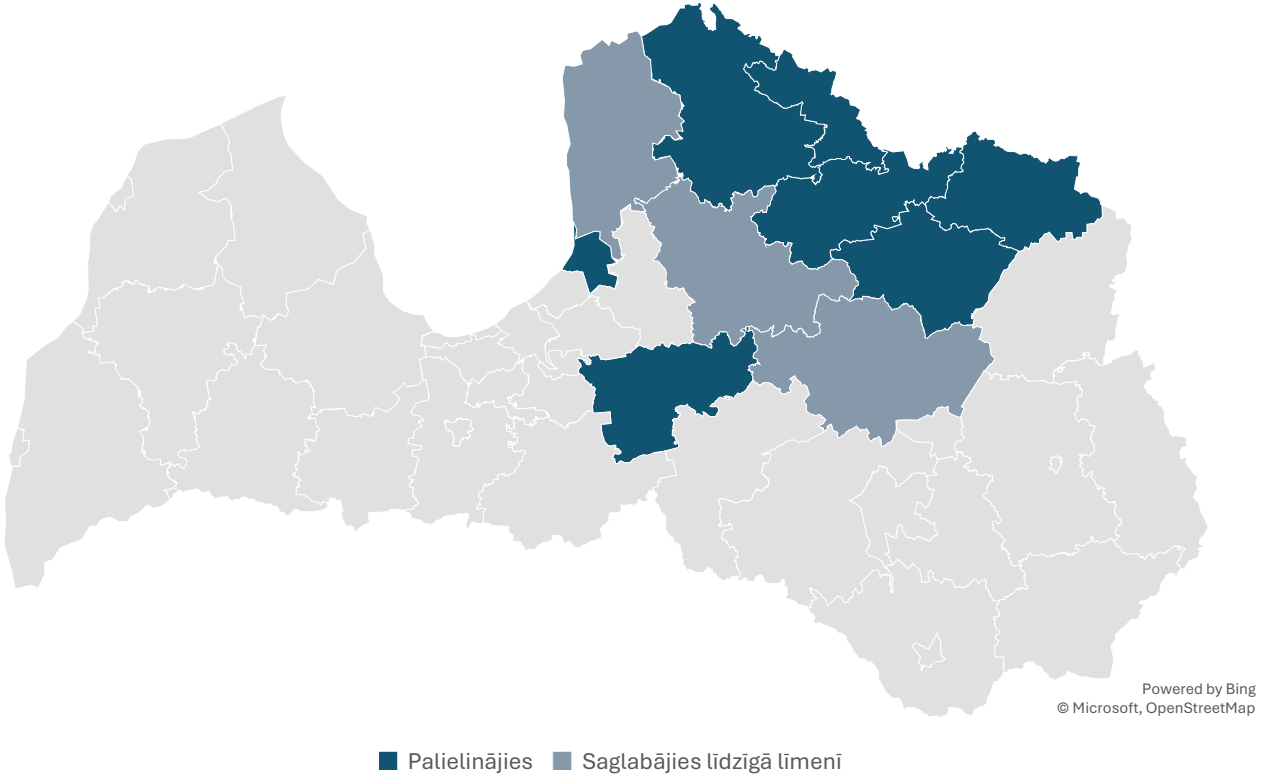

4.3. Pašvaldību investīciju projekti, kas veicinājuši pieslēgumu skaita pie centralizētās ūdensapgādes palielinājumu

Uz jautājumu par pašvaldību attīstību programmas investīciju plānā iekļautajiem projektiem, kas veicinājuši pieslēgumu skaita pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas palielinājumu, atbildēja septiņas pašvaldības, tai skaitā, norādot, ka jauni pieslēgumi pārskata periodā nav veidoti (Smiltenes novads) vai ka pašvaldības īstenotajiem investīciju projektiem - gan ēku pārbūvēm, gan jaunu ēku būvniecībām - ūdensapgādes sistēmas un inženierkomunikāciju sakārtošana ir daļa no projekta (Valmieras novads, aptaujas apkopojumā tas fiksēts kā viens integrēts investīciju projektu) (skatīt 8.att.). Taču jāņem vērā, ne reti ūdensapgādes sistēmas uzturēšana ir deliģēta pašvaldības kapitālsabiedrībai un attiecīgi pašvaldības attīstības programmā investīcijas sistēmas uzturēšanai neatspoguļojas (piemēram, Saulkrastu novada gadījumā).

8.attēls. VPR pašvaldību investīciju projekti, kas veicinājuši pieslēgumu skaita pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas palielinājumu

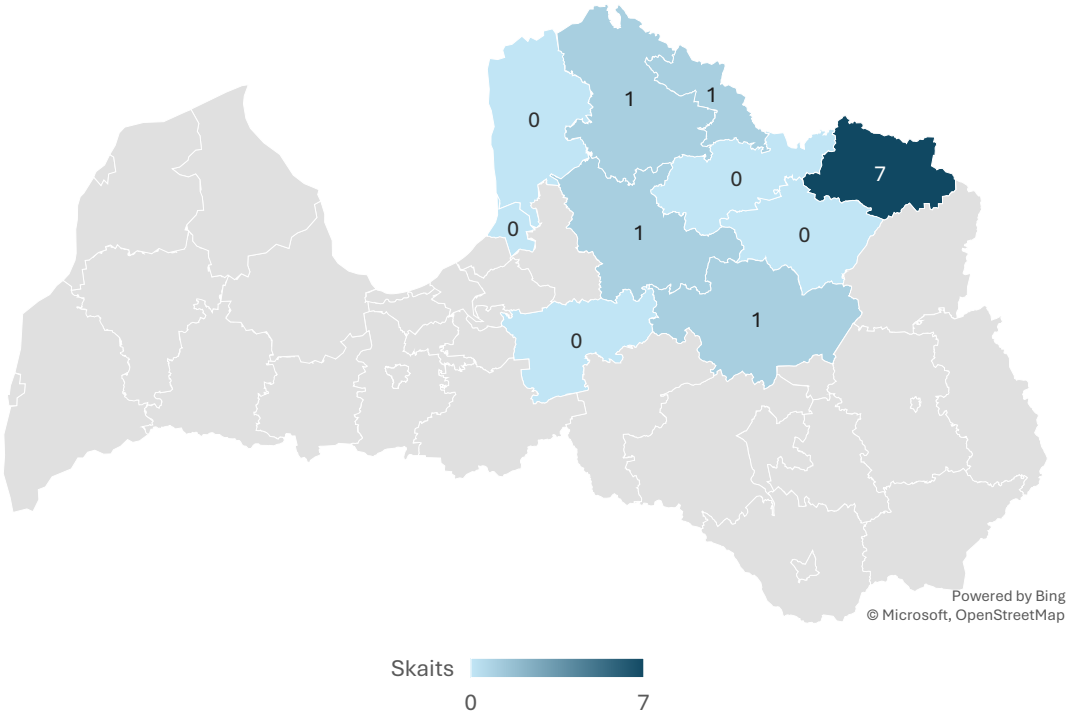

4.4. Izaicinājumu raksturojums, ar ko saskārušās pašvaldības, īstenojot ūdensapgādes centralizāciju

Lūdzot sniegt īsu aprakstu par izaicinājumiem, ar ko pašvaldības saskārušās īstenojot ūdensapgādes centralizāciju, atbildi sniedza visas desmit pašvaldības (skatīt 2.tabulu).

2.tabula. Izaicinājumi, ar ko pašvaldības saskārušās īstenojot ūdensapgādes centralizāciju

Pašvaldība	Pašvaldības sniegtais apraksts
Alūksnes novads	No 2022. līdz 2024. gadam Alūksnes novadā noslēgti līgumi par jauniem ūdensapgādes pieslēgumiem un kanalizācijas pieslēgumiem, kas būtiski palielinājuši iedzīvotāju skaitu ar piekļuvi centralizētajai sistēmai. Paralēli pieņemti saistošie noteikumi par pašvaldības līdzfinansējuma piešķiršanu pieslēgumu izbūvei, tādējādi atvieglojot iedzīvotājiem iespēju pieslēgties. Projekti īstenoti vairākos ielu posmos (Ošu, Purva, Melleņkalna, Siguldas u.c.), nodrošinot gan ūdensapgādes, gan kanalizācijas tīklu paplašināšanu. Izaicinājums bijis nesamērīgi sadārdzinājušais būvniecības process, kas ietekmējis darbu izmaksas un tempu, tomēr mērķtiecīgi īstenotie projekti sekmējuši būtisku centralizētās infrastruktūras pieejamības uzlabojumu.
Cēsu novads	Lauku teritorijās ļoti slikti strādā NAI, kā arī nav precīzas udens un kanalizācijas infrastruktūras komponentu pamatlīdzekļu uzskaites (pārvaldēs trūkst kompetences).
Gulbenes novads	Joprojām aktuāls jautājums novadā ir ar ūdensapgādes centralizāciju, jo jautājuma problēma ir finansējums.
Limbažu novads	Panākumi 2022. gadā sadarbībā ar pašvaldību, privātiem un uzņēmuma līdzekļiem ir realizēts ūdensvada un kanalizācijas maģistrāles izbūve Limbažos, Jasmīnu ielā, pašlaik privātie un uzņēmuma līdzekļi tiek ieguldīti ūdensvada un kanalizācijas maģistrāles Gundegu, Vizbuļu ielā, Limbažos projektēšanas darbu izpildē. Izaicinājumi privāto, uzņēmuma un pašvaldības līdzekļu nepietiekamība jaunu ūdensvada maģistrāļu un pieslēgumu izveidē ielās vai blakus ielās, kur ir jau izbūvēti centralizētie ūdensvada tīkli (piem. Limbažu pilsētā Dūņezera dārza māju masīvs, Dārzciema masīvs). Nepietiekams finansējums un patreizējā ES fondu nepieejamība Skultes pagasta (Skultes, Ziemeļblāzmas un Vārzu, Ārņu ciematu) centralizētās ūdensapgādes sistēmas izveidē.
Madonas novads	Īstenojot decentralizētās kanalizācijas reģistrāciju, daļa iedzīvotāju izprot piesārņojuma problēmu un pieslēdzas pie centrālajiem sadzīves kanalizācijas tīkliem. Madonas pilsētā vēl ir iespēja 160 īpašumiem pieslēgties pie centrālās ūdensapgādes un 229 īpašumiem pieslēgties pie centralizētās kanalizācijas sistēmas. Lielais skaits nepieslēgto īpašumu pārsvarā gadījumu saistīts ar finanšu līdzekļu trūkumu iedzīvotājiem, tāpēc SIA "Madonas ūdens" piedāvā iedzīvotājiem izbūvēt pieslēgumu pie centralizētajiem tīkliem uz nomaksu līdz trīs gadiem. Jāturpina strādāt ar īpašniekiem, lai primāri veicinātu pieslēgšanos pie sadzīves kanalizācijas un samazinātu vidē novadīto piesārņojumu no decentralizētajām kanalizācijas sistēmām.
Ogres novads	Izaicinājumi: būvniecības izmaksu pieaugums, bieži iedzīvotāji nav motivēti pieslēgties centralizētajai sistēmai, ja jau ir izveidota lokālā.
Saulkrastu novads	Periodā veicot ieguldījumus izdevās likvidēt Saulkrastu pašvaldības teritorijā vasarnīcu rajonā vecus, neuzmērītus, avārijas stāvoklī esošus ūdensvadus, kas bija izbūvēti pa privātām zemēm (Mazā zvejnieku iela, Ausekļu iela), izbūvēt jaunus un pēc projekta.

Smiltenes novads	Pie sasniegumiem jau protams minams – jaunu pieslēgumu izveide un jauni klienti. Izaicinājumi – īsti nav. Viens no izaicinājumiem ir pieslēgumu izmaksas, jo savos īpašumos ir jāsedz iedzīvotājiem pašiem, pašvaldība atbalsta pieslēgumu izveidi, bet tas
Valkas novads	Lai iedzīvotāji pieslēgtos, pašvaldība līdzfinansēja pieslēgumu izbūvi līdz 600 EUR apmērā vienai dzīvojamai mājai.
Valmieras novads	Pašvaldībai ir dati par pieslēgumu centralizētajai ūdensapgādei un kanalizācijai procentuālo apmēru no tām mājsaimniecībām, kurām ir nodrošināta iespēja pieslēgties centralizētajai sistēmai.

4.5. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Divas pašvaldības sniedza priekšlikumus VPR attīstības programmā iekļautā rādītāja "Pieslēgumu skaits pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas" novērtēšanai nepieciešamo datu ieguvē, rosinot:

- rādītāju vērtēt procentuāli, nevis absolūtos skaitļos, jo būtisks ir ne tikai jauno pieslēgumu skaits, bet arī iespēja pieslēgties; priekšlikums fiksēt, cik procentu no tiem, kuriem ir iespēja pieslēgties;
- apkopotu datus par pieslēgumiem centralizētajai kanalizācijai, jo tas novērš vides piesārņojuma riskus.

5. Izveidotās un atbalstītās kultūras un tūrisma vietas

5.1. Pašvaldību investīciju ieguldījumi laika periodā no 2022.gada līdz 2024.gadam

Informāciju par pašvaldību investīciju ieguldījumiem kultūras un tūrisma vietu izveidošanai un atbalstam iesniedza astoņas pašvaldības, divas pašvaldības informāciju par finansējuma apjomu neiesniedza, datu trūkuma un neskaidrā uzraudzības rādītāja formulējuma dēļ. Aptaujas atbildēs norādītais investīciju apjoms variē no 17 000 EUR (Limbažu novadā) līdz 28 572 700 EUR (Valmieras novadā) (skatīt 9.att.). Taču kritiski vērtējama datu konsistence un savstarpējā salīdzināmība, tādēļ ka iesniegtie dati nav apkopoti pēc vienas metodikas, izmantojot vienus un tos pašu datu avotus (piemēram, viena pašvaldība iesniegusi informāciju par investīciju projektiem, cita par kultūras centru uzturēšanas izmaksām).

9.attēls. Pašvaldību investīciju ieguldījumi kultūras un tūrisma vietu izveidošanai un atbalstīšanai

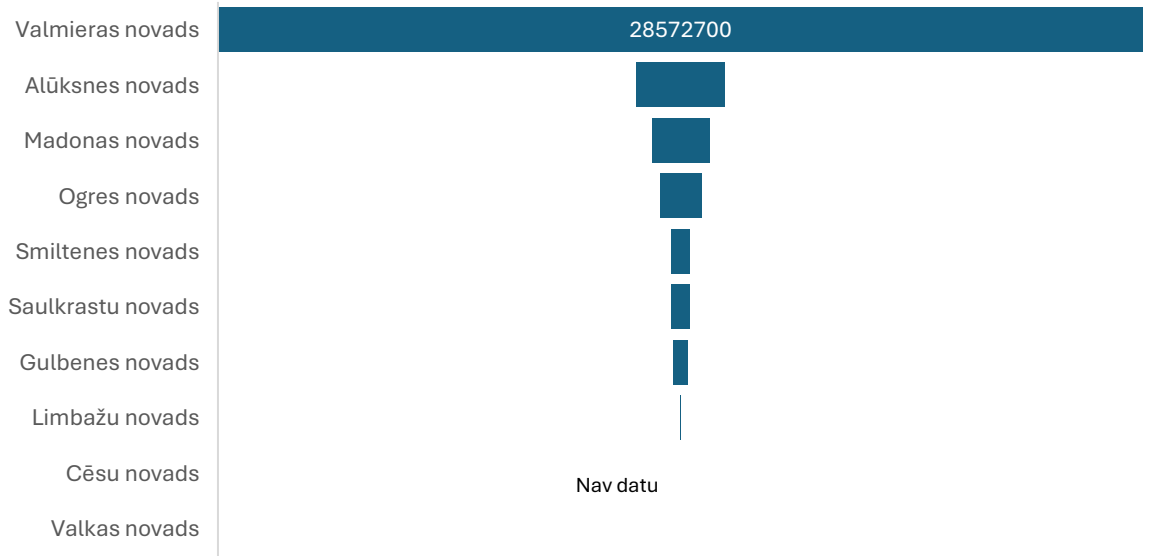

5.2. Pašvaldību investīciju projekti kultūras un tūrisma vietu izveidei un atbalstam

Uz jautājumu par pašvaldību attīstību programmas investīciju plānā iekļautajiem projektiem, kas ļāvuši izveidot un atbalstīt kultūras un tūrisma vietas, atbildēja visas desmit pašvaldības. Visvairāk projektu minēja Madonas novads (9), Alūksnes un Valmieras novadi (katrs 7) (skatīt 10.att.).

10.attēls. Pašvaldību investīciju projekti kultūras un tūrisma vietu izveidošanai un atbalstīšanai

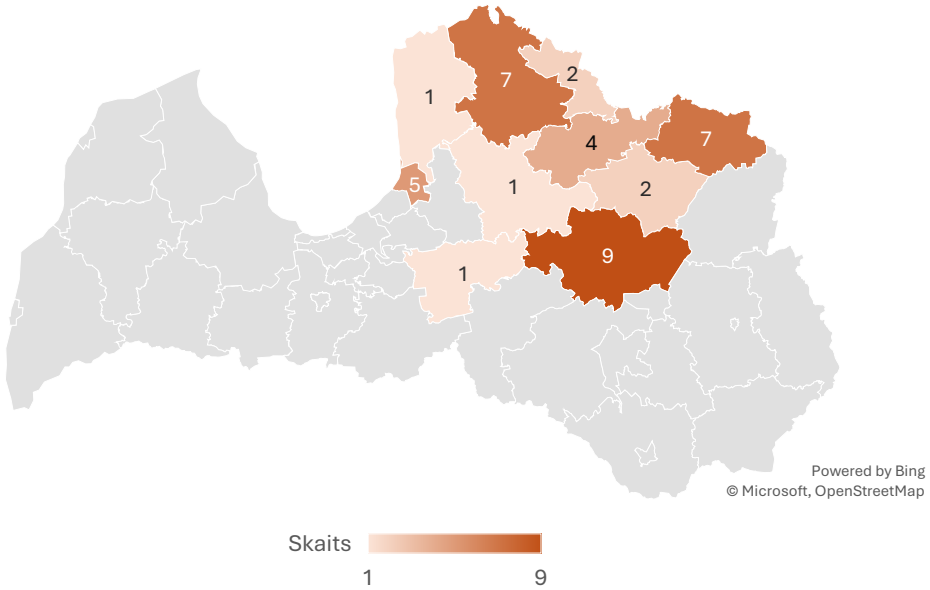

5.3. Priekšnosacījumi pašvaldību atbalsta sniegšanai kultūras un tūrisma vietu izveidei un atbalstam

Lai raksturotu galvenos priekšnosacījumus atbalsta sniegšanai kultūras un tūrisma vietām, atbildes sniedza septiņas pašvaldības (skatīt 3.tabulu).

3.tabula. Priekšnosacījumi pašvaldību atbalsta sniegšanai kultūras un tūrisma vietām

Pašvaldība	Pašvaldības sniegtais apraksts
Alūksnes novads	Veclaicenē izveidota epidemioloģiski droša tūrisma un dabas izziņas infrastruktūra, kas optimizē apmeklētāju plūsmas un vienlaikus saglabā īpaši aizsargājamos biotopus un sugu dzīvotnes. Alūksnē izbūvēts mūsdienīgs aktīvās atpūtas parks ar velotrasi un velotakām, kas piesaista vietējos iedzīvotājus un tūristus, kā arī papildina Izglītības un sporta centra darbību. Izveidots Alūksnes izziņas un pakalpojumu centrs, kas uzlabo informācijas pieejamību un sniedz kvalitatīvus pakalpojumus tūristiem un uzņēmējiem. Zeltiņos attīstīts militārā mantojuma objekts – bijusī padomju armijas raķešu bāze –, kas saglabā unikālu Aukstā kara liecību un kļūst par nozīmīgu kultūrvēsturiskā tūrisma galamērķi. Jaunlaicenes muižas parkā veikta bioloģiskās daudzveidības saglabāšana un Pils dīķa krastu tīrīšana, radot pievilcīgu vidi gan dabas vērotājiem, gan atpūtniekiem. Tāpat attīstīts arī starptautiski atpazīstams

	tūrisma piedāvājums – projekts "Sajūtu verstis Austrumlatvijā", kas stiprina pierobežas pievilcību un veicina kultūras un dabas tūrisma integrāciju.
Gulbenes novads	Pašvaldības plāns, ēkas energoefektivitātes rādītāji, projektu konkursi.
Madonas novads	Ārējā finansējuma piesaiste, sabiedrības pieprasījums.
Ogres novads	Pagastu pārvalžu vadītāju un kultūras namu vadītāju iniciatīva un aktivitāte, LAD (LEADER) un valsts prioritāro projektu programmas.
Saulkrastu novads	Iedzīvotāju un tūristu ieteikumi, zilā karoga pludmales noteikumi virza pašvaldības kultūras un tūrisma infrastruktūras attīstību un pilnveidi.
Smiltenes novads	Raunas Staburaga koka kāpnes bija kļuvušas bīstamas izmantošanai. Veikta Raunas Staburaga kāpņu nomaiņa, uzlabota īpaši aizsargājamās dabas teritorijas antropogēnās slodzes samazināšana un tūrisma infrastruktūras sakārtošana. Pilnveidojot un labiekārtojot publisko ārtelpu, tiks sekmēta pagasta un īpaši Bormaņmuižas atpazīstamība, kas veicinās tūrisma, kultūras, veselības un citu nozaru attīstību. Pilnveidota Vaidavas dabas takas infrastruktūra, lai gan lieliem, gan maziem apmeklētājiem būtu interesenti, izzinoši un aizraujoši pavadīt laiku, ļaujot ikvienam nedaudz savādāk sajust, sadzirdēt un izzināt Vaidavas upes un takas dabas maģiju un unikalitāti Apes pilsētvidē. Labiekārtotā atpūtas vieta tiek mērķtiecīgi veidota augšpus Staburagam, lai mazinātu antropogēno slodzi biotopa teritorijā.
Valkas novads	Projekti bija sabiedrības pieprasījums, ko uzklausīja un realizēja pašvaldība.
Valmieras novads	Priekšnoteikumi iniciatīvu realizēšanai ir gan sabiedrības pieprasījums, gan nepieciešamība saglabāt un attīstīt attiecīgās kultūrvietas.

5.4. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Divas pašvaldības sniedza priekšlikumus VPR attīstības programmā iekļautā rādītāja "Izveidoto un atbalstīto kultūras un tūrisma vietu skaits " novērtēšanai nepieciešamo datu ieguvē, rosinot:

- izmantot mērvienību "skaits";
- precizēt rādītāja formulējumu – nav skaidrs, kas domāts ar kultūras un tūrisma vietām; ja formulējums būtu tūrisma vietas, specificējot, kas ar to domāts (dabas takas, ieguldījums muzejos utt.), būtu lielāka skaidrība.

6. Atjaunotie, sakārtotie kultūrvēsturiskie objekti

6.1. Pašvaldību ieguldījumu veidi kultūrvēsturisko objektu atjaunošanai

Uz jautājumu, kāda veida ieguldījumus kultūrvēsturisko objektu atjaunošanai veikusi, atbildēja visas desmit pašvaldības. Visvairāk kultūrvēsturisko objektu atjaunošanā un saglabāšanā atbalsts gūts no Eiropas Savienības fondu piesaistes (minēts 5 reizes), tāpat nozīmīga loma bijusi pašvaldības līdzfinansējuma programmām privātīpašnieku valdījumā esošo saglabāšanai (minēts 4 reizes; Cēsu, Limbažu, Valkas un Valmieras novadi). Četras pašvaldības no piedāvātajiem izvēles variantiem atzīmēja atbildi "Cits variants", divas no tām atbildi konkretizēja, norādot, ka kultūrvēsturisko objektu atjaunošanai izmantots valsts un pašvaldības finansējums (Ogres novads), kā arī īstenoti nelieli projekti ar Kultūrkapitāla fonda atbalstu (Gulbenes novads) (skatīt 11.att.).

11.attēls. Pašvaldību ieguldījumu veidi kultūrvēsturisko objektu atjaunošanai

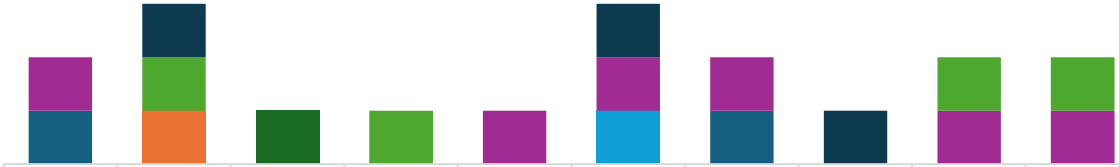

	Alūksnes novads	Cēsu novads	Gulbenes novads	Limbažu novads	Madonas novads	Ogres novads	Saulkrastu novads	Smiltenes novads	Valkas novads	Valmieras novads
Sadarbība ar Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi kultūrvēsturisko objektu sakārtošanā		1				1		1		
Pašvaldības līdzfinansējuma programmas privātīpašnieku valdījumā esošo kultūrvēsturisko objektu saglabāšanai/restaurācijai		1		1					1	1
Eiropas Savienības fondu piesaiste kultūras mantojuma saglabāšanai	1				1	1	1		1	1
Cits variants-valsts un pašvaldības finansējums						1				
Cits variants-nelieli projekti ar Kultūrkapitāla fonda atbalstu			1							
Cits variants - deleģējums biedrībai Cēsu mantojums - meistarklašu, lekciju, konferenču organizēšana un rīkošana, atbalsts projektu sagatavošanā un administrēšanā KKF, NKMP		1								
Cits variants	1						1			

6.2. Pašvaldību investīcijas kultūrvēsturisko objektu atjaunošanai

Informāciju par pašvaldību investīcijām kultūrvēsturisko objektu atjaunošanai iesniedza septiņas pašvaldības, trīs pašvaldības informāciju par finansējuma apjomu nesniedza. Aptaujas atbildēs norādītais investīciju apjoms variē no 54 000 EUR (Ogres novadā) līdz 3 880 900 EUR (Valmieras novadā) (skatīt 12.att.).

Šo datu objektīvākam salīdzinājumam būtu jāizvērtē datu konsistence, lai iesniegtie dati būtu apkopoti pēc vienas metodikas, izmantojot vienus un tos pašu datu avotus.

12.attēls. Pašvaldību investīciju ieguldījumi kultūras un tūrisma vietu izveidošanai un atbalstīšanai

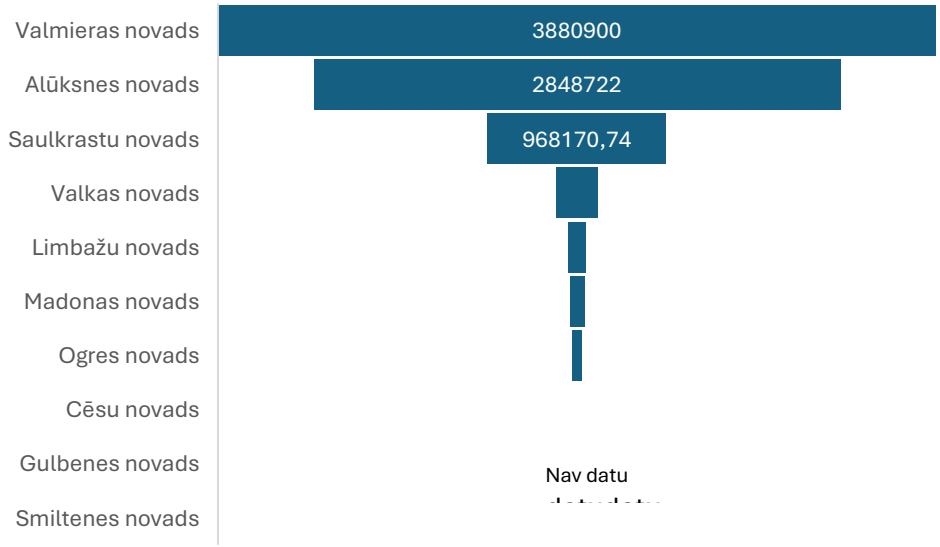

6.3. Pašvaldību investīciju projekti kultūrvēsturisko objektu atjaunošanai

Uz jautājumu par pašvaldību attīstību programmas investīciju plānā iekļautajiem projektiem, kas ļāvuši izveidot un atbalstīt kultūras un tūrisma vietas, atbildēja astoņas pašvaldības. Visvairāk projektu minēja Valmieras novads (5) un Smiltenes novads (3) (skatīt 13.att.).

13.attēls. Pašvaldību investīciju projekti kultūrvēsturisko objektu atjaunošanai

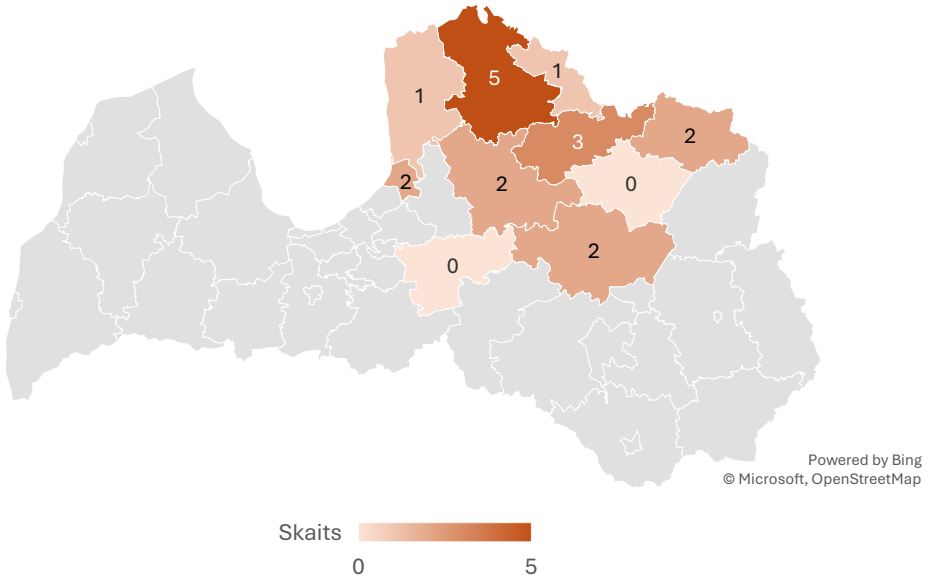

6.4. Galvenie apsvērumi pašvaldības ieguldījumiem kultūrvēsturisko objektu atjaunošanā/sakārtošanā

Ar galvenajiem apsvērumiem pašvaldības ieguldījumiem kultūrvēsturisko objektu atjaunošanā dalījās visas desmit pašvaldības (skatīt 4.tabulu).

4.tabula. Apsvērumi pašvaldību ieguldījumiem kultūrvēsturisko objektu atjaunošanā

Pašvaldība	Pašvaldības sniegtais apraksts
Alūksnes novads	Īstenotie ieguldījumi bija nepieciešami, lai saglabātu kultūrvēsturisko mantojumu un vienlaikus pielāgotu to mūsdienu sabiedrības vajadzībām. Ernsta Glika Alūksnes Valsts ģimnāzijas pārbūves laikā tika restaurētas vēsturiskās arhitektūras detaļas, vienlaikus uzlabojot ēkas funkcionalitāti un energoefektivitāti, tā nodrošinot kvalitatīvu mācību vidi. Projekts "Sajūtu pilnas verstis Austrumlatvijā" paplašināja kultūrvēsturisko objektu izmantošanu tūrismā, padarot tos pieejamākus plašākai sabiedrībai, radot jaunus kultūras notikumus un stiprinot pierobežas reģiona pievilcību. Šie ieguldījumi risināja gan objektu tehniskā stāvokļa problēmas, gan atbildēja uz sabiedrības

	pieprasījumu pēc kvalitatīvas kultūras un izglītības vides, kā arī atbalstīja jaunu tūrisma produktu attīstību.
Cēsu novads	Pašvaldības līdzfinansējuma programmas mērķis ir atbalstīt un veicināt kultūras pieminekļu saglabāšanu sabiedrības interesēs un uzlabot Cēsu novada iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti, kā arī veicināt vēsturiskās pilsētvides un objektu sakārtošanu un sabiedrības, pašu kultūras pieminekļu un kultūrvēsturisko objektu īpašnieku izpratni par kultūras vērtībām, veidot kultūras patriotismu, līdztekus attīstot uzņēmējdarbību tūrisma jomā un kvalitatīvas būvamatniecības attīstību. Konkursā tiek vērtēts objektu nozīmīgums, paredzamo rezultātu ilgtspēja, sabiedriskais labums - objekta pieejamība vai uztvere no publiskās ārtelpas.
Gulbenes novads	Objekta tehniskais stāvoklis un kultūrvēsturiskā mantojuma vērtība, iespējas piesaistīt ārēju finansējumu, ēku sakārtošana pašvaldības funkciju veikšanai un pakalpojumu pieejamības uzlabošanai.
Limbažu novads	Pamatojums pašvaldības ieguldījumiem kultūrvēsturisko objektu sakārtošanā ir to tehniskais un vizuālais stāvoklis.
Madonas novads	Ārējā finansējuma piesaiste, sabiedrības pieprasījums.
Ogres novads	Slikts objektu tehniskais stāvoklis, tūrisma attīstības ieceres.
Saulkrastu novads	Projekta ietvaros Reiņa Kaudzītes dārza mājiņas skaidu (lubiņu) jumta seguma un kambara (pieliekamā) atjaunošana, autentisko sīkrūšu logu restaurācija un ekspozīcijas stenda izveide. Jaunas iespējas tūrisma attīstībai Saulkrastu novadā rekonstruēts Neibādes parks un Saulkrastu estrāde.
Smiltenes novads	Iepriekš Raunas novada iesākta Raunas pilsdrupu konservācija, kas prasa lielus līdzekļus. Pamazāk katru gadu mēģinot piesaistīt finansējumu tiek sakārtota novadā svarīga tūrisma infrastruktūra.
Valkas novads	Tūrisma pakalpojuma uzlabošanai tika atjaunots Ērģemes pilsdrupu Ziemeļu tornis, kas pirms tam bija ļoti sliktā stāvoklī. Tika izbūvēts jauns dakstiņu jumts Ziemeļu tornim, kā arī atjaunots tā 4.stāvs (šaujamlūkas un izbūvētas grīdas). Ar pašvaldības budžeta līdzekļiem 2023.gadā tika izbūvētas Ziemeļu torņa 2.un 3.stāva grīdas.
Valmieras novads	Apsvērumi pašvaldības ieguldījumiem bija gan sliktais objekta tehniskais stāvoklis, gan sabiedrības pieprasījums, gan arī jaunu un esošu tūrisma pakalpojumu attīstības ieceres.

6.5. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Trīs pašvaldības sniedza priekšlikumus VPR attīstības programmā iekļautā rādītāja "Atjaunoto, sakārtoto kultūrvēsturisko objektu skaits" novērtēšanai nepieciešamo datu ieguvē, iesakot:

- izmantot mērvienību "skaits";
- datus iegūt no Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes, jo tieši pārvalde izsniedz saskaņojumus darbu veikšanai kultūras pieminekļos.
- pārvērtēt, vai kā rādītāja mērvienību izmantot objektu skaitu, jo pašvaldības līdzfinansējuma programmas ietvaros tiek piešķirts līdzfinansējums kultūrvēsturisko objektu atjaunošanai, līdz ar to nav iespējams pateikt objektu skaitu, kas ir pilnībā atjaunoti, turklāt lielākā finansējuma daļa nāk no objekta īpašnieka.

7. Sadarbības iniciatīvas, kas vērstas uz izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanos

7.1. Pašvaldību atbalstīto sadarbības iniciatīvu izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanai veidi

Uz jautājumu, kāda veida sadarbības iniciatīvas izglītības pieejamības/kvalitātes uzlabošanai pašvaldība atbalstījusi, atbildēja visas desmit pašvaldības. Visbiežāk pašvaldību atbalstītās sadarbības iniciatīvas izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanai bijušas saistītas risinājumiem skolēnu nogādāšanai mācību iestādēs, sadarbību ar valsts iestādēm un ministrijām metodiska atbalsta saņemšanai, sadarbība ar uzņēmējiem un darba devējiem saistībā ar karjeras izglītību, prakses iespējām vai stipendijām talantīgajiem skolēniem (visi minēti 9 reizes). Ogres novads izmantoja arī izdevību norādīt citu veidu - starptautiskās sadarbības iniciatīvas (Erasmus+, E-twinning un citi starptautiskie projekti), kā arī kaimiņvalstu Lietuvas un Igaunijas izglītības pieredžu iepazīšanu (skatīt 14.att.).

14.attēls. Pašvaldību atbalstīto sadarbības iniciatīvu veidi izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanai

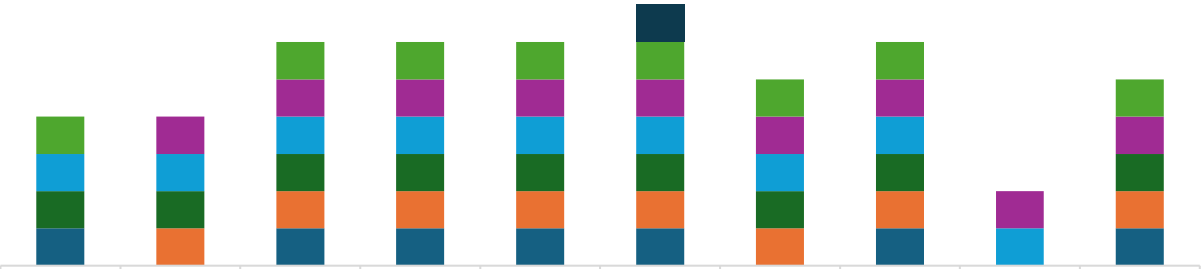

	Alūksnes novads	Cēsu novads	Gulbenes novads	Limbažu novads	Madonas novads	Ogres novads	Saulkrastu novads	Smiltenes novads	Valkas novads	Valmieras novads
Starptautiskās sadarbības iniciatīvas - Erasmus+, E-twinning un citi starptautiskie projekti. Lietuvas un Igaunijas izglītības pieredžu iepazīšana darba braucienos.						1				
Sadarbība starp izglītības iestādēm	1		1	1	1	1	1	1		1
Sadarbība izglītības pieejamības nodrošināšanā - risinājumi skolēnu nogādāšanai mācību iestādēs		1	1	1	1	1	1	1	1	1
Sadarbība ar valsts iestādēm un ministrijām	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Sadarbība ar uzņēmējiem un darba devējiem	1	1	1	1	1	1	1	1		1
Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām (NVO) un sabiedrību		1	1	1	1	1	1	1		1
Sadarbība ar augstākās izglītības iestādēm un pētniecības centriem	1		1	1	1	1		1		1

7.2. Pašvaldību finansiālais atbalsts sadarbības iniciatīvām izglītības jomā

Informāciju par pārskata periodā no 2022. līdz 2024.gadam pašvaldību sniegto finansiālo atbalstu sadarbības iniciatīvām izglītības jomā varēja norādīt tikai piecas pašvaldības, kamēr pārējās atbildi nevarēja sniegt datu un aprēķina metodikas trūkuma dēļ. Saņemtajās atbildēs norādītais investīciju apjoms variē no 150 000 EUR (Ogres novadā) līdz 20 763 024 EUR (Alūksnes novadā) (skatīt 15.att.).

15.attēls. Pašvaldību finansiālais atbalsts sadarbības iniciatīvām izglītības jomā

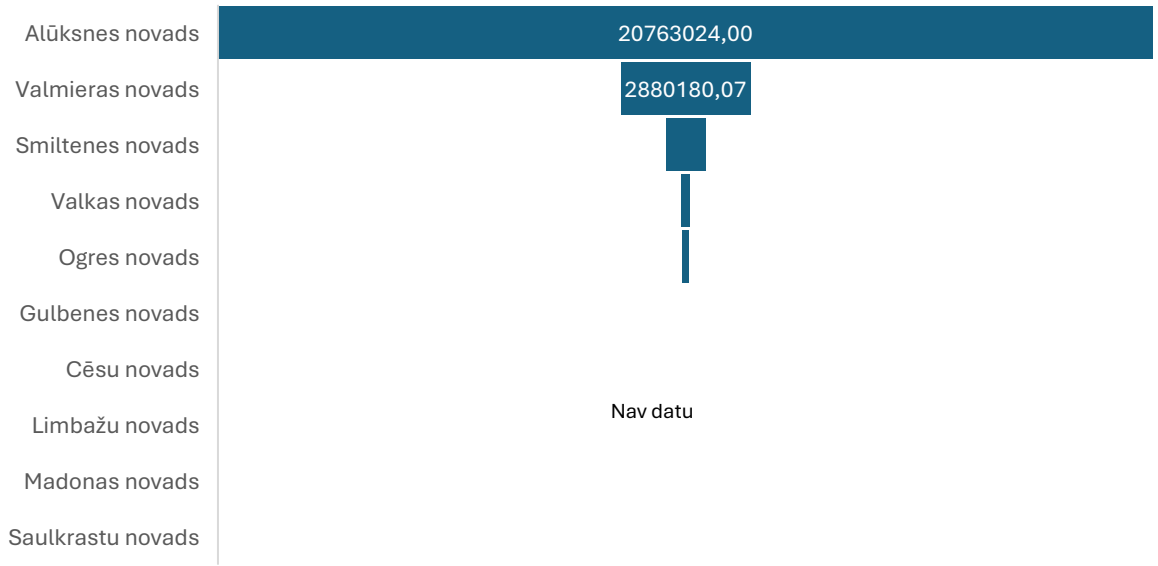

7.3. Sadarbības iniciatīvu, kas vērstas uz izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanos, dinamika

Lūdzot pašvaldības novērtēt sadarbības iniciatīvu izglītības jomā attīstības dinamiku kopš 2022.gada, septiņas pašvaldības norādīja pozitīvu tendenci (Alūksnes, Cēsu, Limbažu, Gulbenes, Ogres, Saulkrastu un Smiltenes novadi), Valkas un Madonas novadi norādīja, ka situācija saglabājusies līdzīgā līmenī, savukārt Valmieras novads datu trūkuma dēļ informāciju nevarēja sniegt (skatīt 16.att.).

16.attēls. Sadarbības iniciatīvu izglītības jomā attīstības dinamika VPR pašvaldībās

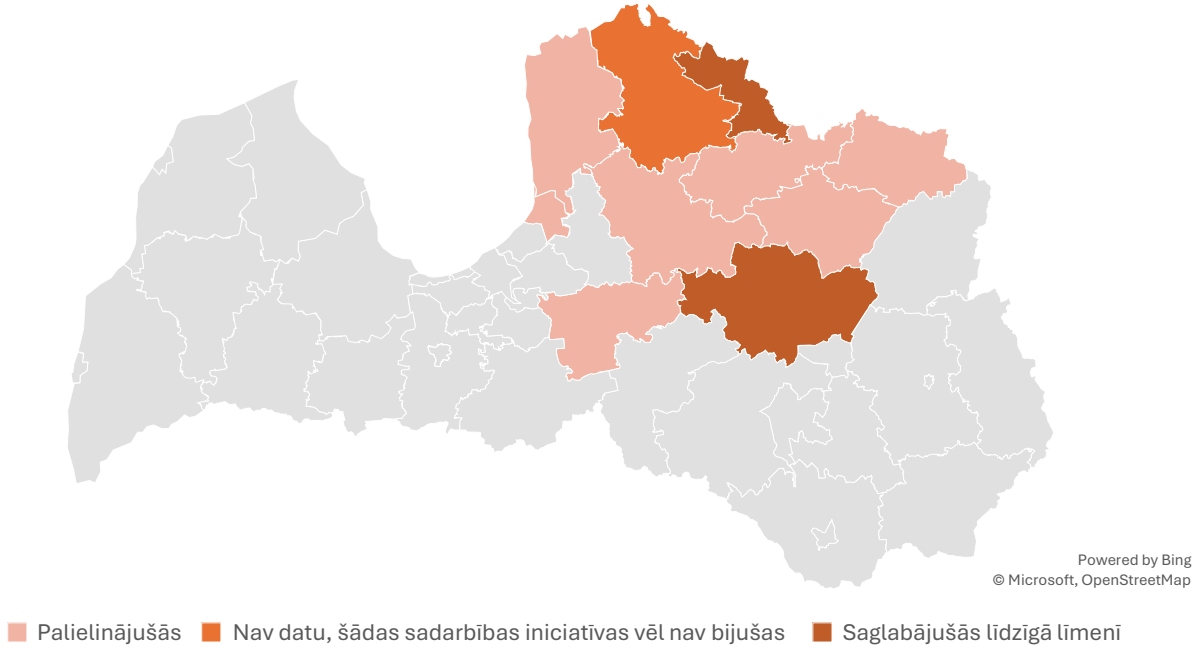

7.4. Pašvaldību investīciju projekti, lai veicinātu sadarbības iniciatīvas izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanai

Uz jautājumu par pašvaldību attīstību programmas investīciju plānā iekļautajiem projektiem, kas vicinājuši sadarbības iniciatīvas izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanai, atbildēja piecas pašvaldības (Alūksnes, Cēsu, Madonas, Saulkrastu un Valkas novadi) (skatīt 17.att.). Vairākas pašvaldības norādīja, ka sadarbības iniciatīvas izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanai pašvaldības atbalsta citos veidos un tas neatspoguļojas investīciju plānā.

17.attēls. Pašvaldību investīciju projekti sadarbības iniciatīvām izglītības pieejamības un kvalitātes uzlabošanai

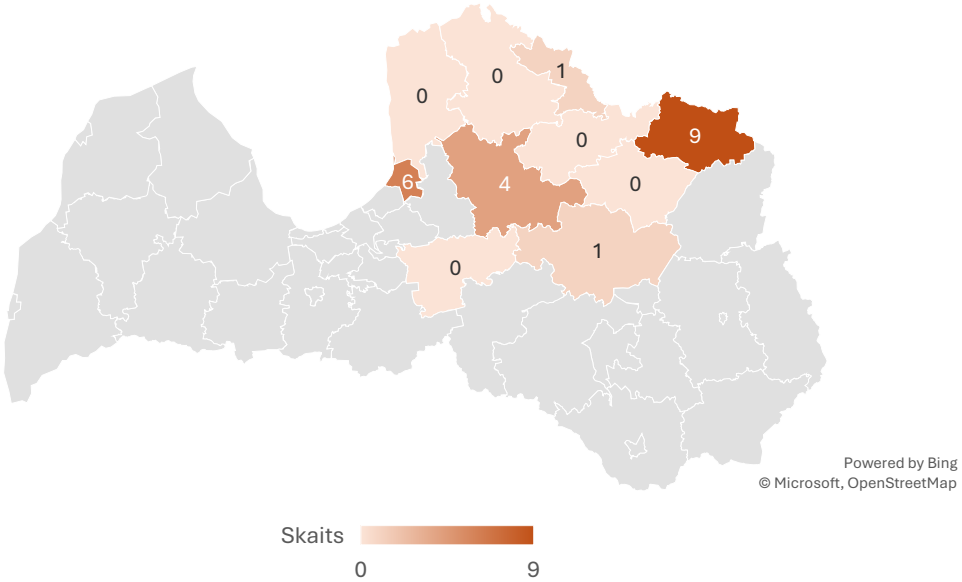

7.5. Sadarbības iniciatīvu izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanai ilgtspējas raksturojums

Uz lūgumu dalīties ar informāciju par sadarbības iniciatīvām izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanai, kas bijušas ilgtspējīgas un turpinās vairāku mācību gadu garumā atsaucās septiņas pašvaldības (skatīt 5.tabulu).

5.tabula. Ilgtspējīgās sadarbības iniciatīvas izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanai

Pašvaldība	Pašvaldības sniegtais apraksts
Alūksnes novads	Pašvaldība ilgtermiņā atbalsta dažādas sadarbības iniciatīvas, kas būtiski uzlabo izglītības pieejamību un kvalitāti. Ilgtspējīgi īstenota pedagogu profesionālā pilnveide sadarbībā ar augstākās izglītības iestādēm un valsts institūcijām, kas stiprina mācību procesa kvalitāti. Skolēni aktīvi iesaistās starptautiskajās mobilitātes programmās (Erasmus+, eTwinning), veicinot pieredzes apmaiņu un jaunu prasmju apguvi. Sadarbībā ar uzņēmējiem un darba devējiem paplašinātas karjeras izglītības un prakses iespējas, kas motivē jauniešus iesaistīties vietējā darba tirgū. Īstenoti arī pasākumi digitālās pieejamības uzlabošanai un sociāli neaizsargāto izglītojamo atbalstam, tādējādi veicinot iekļaujošu un vienlīdzīgu mācību vidi visiem skolēniem.

Gulbenes novads	Par labās prakses piemēru var uzskatīt Gulbenes novada pašvaldības organizēto Izglītības gadatirgu un Izglītības svētkus, kas notiek katra augusta pēdējā piektdienā metodiskā darba ietvaros. Šajā pasākumā vairāk nekā 100 pedagogi dalās pieredzē par aktuālā mācību gada izglītības darba prioritātes īstenošanu savā ikdienas darbā. Pasākums ir kļuvis par reģionāla mēroga notikumu, piesaistot dalībniekus no dažādiem Latvijas novadiem
Limbažu novads	Ilgtspējīgas sadarbības iniciatīvas izglītības pieejamības un kvalitātes uzlabošanai tiek īstenotas jau vairāku mācību gadu garumā, īpašu uzmanību pievēršot digitalizācijai. Nozīmīgs ieguldījums ir Eiropas Savienības fonda projekta "Izglītības iestāžu digitalizācija 7.–9. klasēm" īstenošana, kura mērķis līdz 2025. gadam nodrošināt katru skolēnu ar datoru kā mācību līdzekli. Tāpat skolotāju un atbalsta personāla nodrošināšanai ar tehnoloģijām tiek īstenots Izglītības un zinātnes ministrijas projekts "Izglītības iestāžu nodrošinājums pilnveidotā vispārējās izglītības satura kvalitatīvai ieviešanai". Savukārt IZM investīciju projekts "Digitālās plaisas mazināšana sociāli neaizsargātajām grupām un izglītības iestādēs" vērsts uz vienlīdzīgu, kvalitatīvu un mūsdienīgu mācību iespēju nodrošināšanu ikvienam skolēnam.
Ogres novads	Izglītības iestāžu iesaiste izglītības iestāžu tīklojumos - sevišķi programma "Līderis manī". Pirmsskolas izglītības iestāžu savstarpējā pieredzes apmaiņa metodiskā darba ietvaros. Metodiķu grupas darbība. Pašvaldības projektu konkurss "R.A.D.I. – Ogres novadam".
Saulkrastu novads	Saulkrastu novada vidusskolā, Sējas pamatskolā 2021./2022. mācību gadā izglītības iestādēs individuālās karjeras konsultācijas projekta ietvaros 7.-12.klašu skolēniem sniedz pedagogs- karjeras konsultants. 01.11.2017. - 31.12.2023. Saulkrastu novada vidusskolā un Sējas pamatskolā skolēniem konkrētās mācību stundās tika nodrošināti pedagoga palīgi-otrie pedagogi, kuri pedagogiem palīdzēja ikdienas darbā, strādājot gan ar talantīgajiem skolēniem, gan skolēniem ar mācīšanās grūtībām. Saulkrastu novada vidusskolā tika īstenota arī Talantu programma, kuras ietvaros padziļināti tika apgūta matemātika. Projekta ietvaros skolēniem bija iespēja piedalīties arī dažādās nodarbībās, kuras palīdzēja padziļināti apgūt STEM jomu
Smiltenes novads	Starp izglītības posmu pēctecības nodrošināšana; Priekšmetu pedagogu sadarbība pilnveidotā mācību satura ieviešanai; metodisko materiālu izstrāde un skate, kur dalās ar to; Jauniešu domes dalība iniciatīvas projektu realizēšanā un skolu pašpārvalžu iesaiste u.c.
Valmieras novads	Valmieras novada pašvaldības 29.12.2022. domes lēmums Nr. 769 (protokols Nr.24, 15§) "Par Valmieras novada pašvaldības dibināto vispārizglītojošo izglītības iestāžu iesaisti Latvijas Universitātes Starpnozaru izglītības inovāciju centra pētījumā". Pētījums ""Datos balstītu risinājumu izveide skolu attīstības izaugsmei", kura stratēģiskais mērķis ir panākt skolēnu snieguma uzlabojumu Valmieras valstspilsētas un novada skolās atbilstoši valstī notiekošo reformu pamatnostādnēm 21.gs. prasmju apguvei" (īstenošanas laiks: 02.01.2023. – 29.12.2025.). Pašvaldība noslēgusi sadarbības līgumus ar Vidzemes Augstskolu un ar nodibinājumu "Iespējamā misija."

7.6. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Viena pašvaldības sniedza priekšlikumu VPR attīstības programmā iekļautā rādītāja "Īstenotās sadarbības iniciatīvas, kas vērstas uz izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanos " novērtēšanai iekļaut precizējumu, kā rādītājs ir vērtējams - skaitliski skaita ziņā vai izrietoši no finansējuma. Lietderīgs būtu arī jēdziena "sadarbības iniciatīvas" skaidrojums. Piemēram, vai pakalpojuma pirkšana vai skolēnu transporta nodrošināšanai būtu uzskatāma par sadarbības iniciatīvu?

8. Īstenotās iniciatīvas, kas vērstas uz izglītības vides uzlabošanos

8.1. Pašvaldību atbalstīto iniciatīvu izglītības vides uzlabošanai veidi

Uz jautājumu, kāda veida iniciatīvas izglītības vides uzlabošanai pašvaldība atbalstījusi, atbildēja visas desmit pašvaldības. Populārākais izglītības vides uzlabošanas veids no aptaujā norādītajiem variantiem bija "Infrastruktūras un resursu modernizācija (piemēram, izglītības iestāžu ēku renovācija, iekštelpu interjera risinājumi, ārtelpu labiekārtojums, mācību tehnoloģiju un materiālu nodrošinājums)", ko kā savu izvēli norādīja visas desmit reģiona pašvaldības (skatīt 18.att.).

18.attēls. Pašvaldību atbalstīto iniciatīvu veidi izglītības vides uzlabošanai

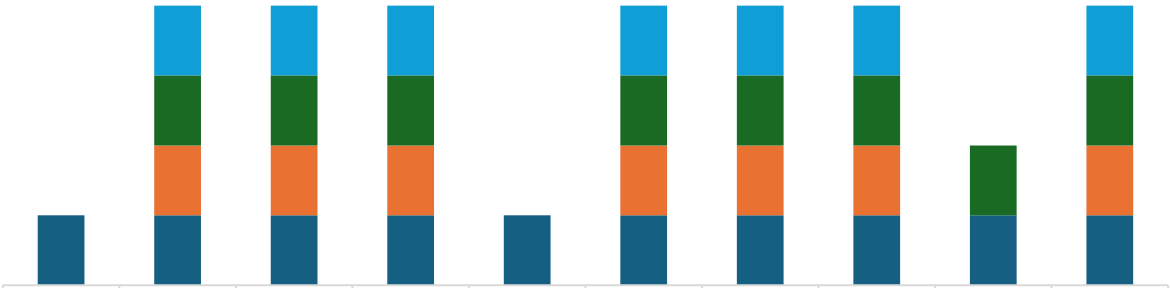

	Alūksnes novads	Cēsu novads	Gulbenes novads	Limbažu novads	Madonas novads	Ogres novads	Saulkrastu novads	Smiltenes novads	Valkas novads	Valmieras novads
Veselīga un droša vide (piemēram, veselīga uztura veicināšana, uzlabotas drošības sistēmas mācību iestādēs, vardarbības un mobinga profilakse)		1	1	1		1	1	1		1
Pedagogu atbalsts un kvalifikācijas celšana (piemēram, iespēja piedalīties profesionālās pilnveides programmās, pašvaldības stipendijas topošajiem pedagogiem, piesaistot jaunus speciālistus)		1	1	1		1	1	1	1	1
Izglītības programmu pilnveide (piemēram, atbalsts interešu izglītības programmu īstenošanā, atbalsts bērniem ar speciālām vajadzībām, karjeras izglītība)		1	1	1		1	1	1		1
Infrastruktūras un resursu modernizācija (piemēram, izglītības iestāžu ēku renovācija, iekštelpu interjera risinājumi, ārtelpu labiekārtojums, mācību tehnoloģiju un materiālu nodrošinājums)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

8.2. Pašvaldību finansiālais atbalsts iniciatīvām izglītības vides uzlabošanai

Informāciju par pārskata periodā no 2022. līdz 2024.gadam pašvaldību sniegto finansiālo atbalstu iniciatīvām izglītības vides uzlabošanai sniedza sešas pašvaldības. Saņemtajās atbildēs norādītais investīciju apjoms variē no 396 490 EUR (Valkas novadā) līdz 17 983 912 EUR (Alūksnes novadā) (skatīt 19.att.). Jāmin, ka starp uz šo jautājumu tika saņemtas arī atbildes, kurās bija norādīti tikai projektu nosaukumi bez finansējuma, kā arī komentārs, ka datu šādā tvērumā nav iespējams aprēķināt.

19.attēls. Pašvaldību finansiālais atbalsts iniciatīvām izglītības vides uzlabošanai

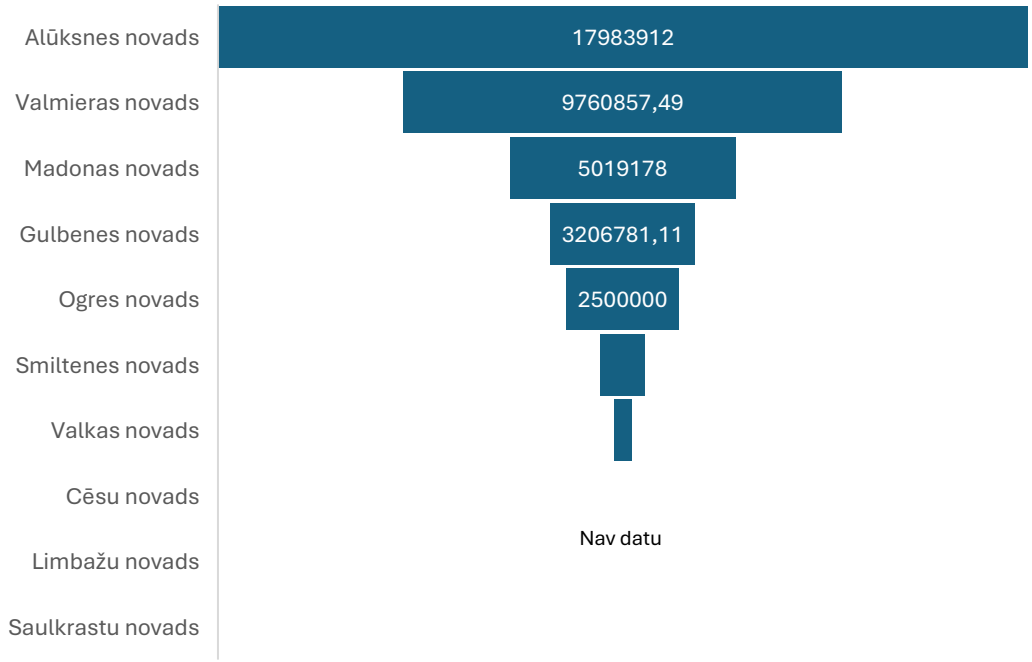

8.3. Iniciatīvu, kas vērstas uz izglītības vides uzlabošanos, dinamika

Lūdzot pašvaldības novērtēt iniciatīvu izglītības vides uzlabošanos kopš 2022.gada, septiņas pašvaldības norādīja pozitīvu tendenci (Cēsu, Gulbenes, Limbažu, Ogres, Saulkrastu, Smiltenes un Valmieras novadi), bet trīs pašvaldības norādīja, ka situācija saglabājusies līdzīgā līmenī (Alūksnes, Madonas un Valkas novadi) (skatīt 20.att.).

20.attēls. Iniciatīvu izglītības vides uzlabošanai dinamika

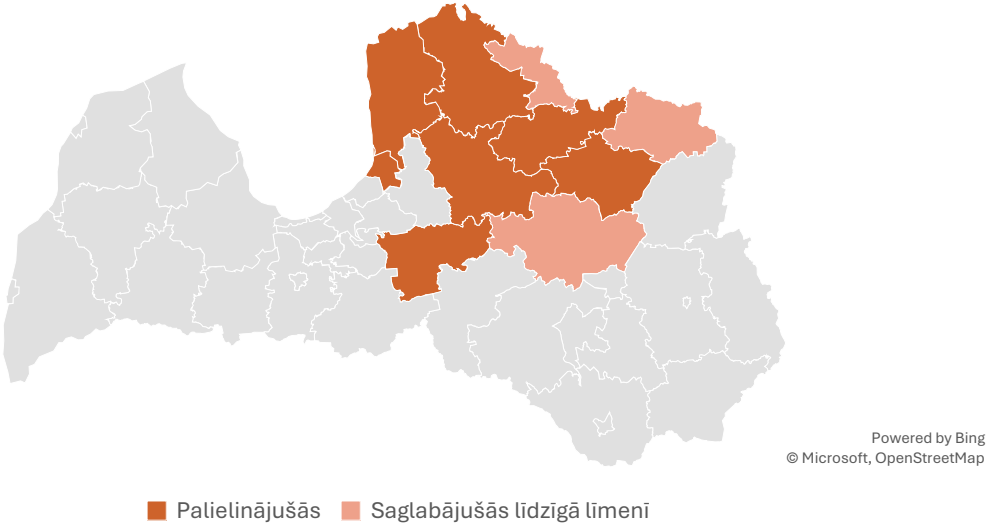

8.4. Pašvaldību investīciju projekti izglītības vides uzlabošanai

Uz jautājumu par pašvaldību attīstību programmas investīciju plānā iekļautajiem projektiem, izglītības vides uzlabošanai atbildēja astoņas pašvaldības. Visvairāk projektu minēja Cēsu un Madonas novadi (katrs 8), Alūksnes, Smiltenes un Valkas novadi (katrs 7) (skatīt 21.att.).

21.attēls. Pašvaldību investīciju projekti sadarbības iniciatīvām izglītības pieejamības un kvalitātes uzlabošanai

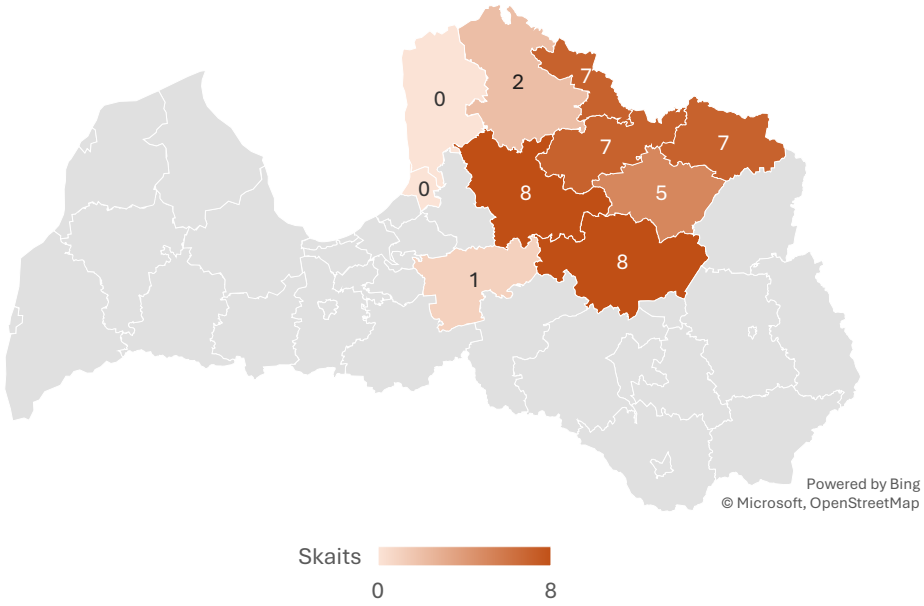

8.5. Izglītojamo, izglītojamo vecāku vai pedagogu rosinātās iniciatīvas izglītības vides uzlabošanai

Aicinot dalīties ar informāciju par iniciatīvām izglītības vides uzlabošanai, kas bijušas izglītojamo, izglītojamo vecāku vai pedagogu rosinātas, atsaucās septiņas pašvaldības (skatīt 6.tabulu).

6.tabula. Izglītojamo, izglītojamo vecāku vai pedagogu rosinātas iniciatīvas izglītības vides uzlabošanai

Pašvaldība	Pašvaldības sniegtais apraksts
Alūksnes novads	Iniciatīvas izglītības vides uzlabošanai bieži rosinātas gan no pedagogu, gan vecāku, gan arī jauniešupuses, atspoguļojot sabiedrības vajadzības. Vecāku ierosinājumu rezultātā īstenota rotaļu laukuma atjaunošana PII "Mazputniņš", kas būtiski uzlaboja pirmsskolas audzēkņu ikdienu un drošību. Pedagogu iniciatīvas sekmējušas ventilācijas sistēmas ierīkošanu Alūksnes pilsētas sākumskolā, tādējādi paaugstinot gaisa kvalitāti un radot veselīgāku mācību vidi. Jauniešu ierosinājumi veicinājuši aktīvās atpūtas parka ar velotrasi izveidi, kas kalpo kā droša un kvalitatīva brīvā laika pavadīšanas vieta. Papildu īstenoti projekti arī vides pieejamības

	uzlabošanai Ziemeru pamatskolā un elektroautobusu iegādei skolēnu pārvadājumiem, nodrošinot iekļaujošāku un mūsdienīgāku izglītības vidi visā novadā.
Gulbenes novads	Izglītības iestādes budžeta ietvaros atbalsta vecāku un izglītojamo iniciatīvas. Iniciatīvu apjoms nepārsniedz 1000 EUR.
Ogres novads	Pašvaldības projektu konkursā "Veidojam vidi Ogres novadā" teju 30% no visiem projektiem ir iedzīvotāju iniciatīvu grupu iesniegti projekti izglītības iestāžu attīstības vajadzībām. Šie projekti veido vairāk kā 50% programmas finansējuma.
Saulkrastu novads	Saulkrastu novada vidusskolas infrastruktūras uzlabošana. PII vides infrastruktūras uzlabošana katru gadu.
Smiltenes novads	Vecāku ierosinājums par gājēju pārejas un ceļa ierobežojumu pie Smiltenes Mūzikas skolas; Smiltenes vidusskolas izglītojamo dalība jauniešu iniciatīvu projektā soliņa izveidē pie skolas ēkas Dakteru ielā 27; Smiltenes mākslas skolas vecāku ierosinājums piebraucamā ceļa sakārtošanai; Dāvja Ozoliņa Apes pamatskolas jauniešu iniciatīva estrādes atjaunošanai priekš skolas jubilejas pasākuma; Smiltenes jauniešu domes pilsētas teritorijas apzaļumošanas iniciatīva, u.c.
Valkas novads	Valkas novada attīstības programmas 2022. – 2028.gadam Investīciju plāna 4.sadaļā "Jaunatne, sports, izglītība, zinātne" projekta ideja Nr.28 „Zaļās klases izveide" pie Valkas Jāņa Cimzes ģimnāzija ēkas Ausekļa ielā - projektu izstrādāja un ieviesa Valgas ģimnāzijas vecāku biedrība sadarbībā ar pašvaldību un mācību iestādes izglītojamiem un viņu vecākiem.
Valmieras novads	Izglītības un zinātnes ministrijas Jaunatnes politikas valsts programmas 2023.-2025. gadam valsts budžeta finansējuma ietvaros īstenotajā projektā "Līdzdarbojies skolēnu pašpārvaldē 2023" dalībnieki no sešām Valmieras novada izglītības iestāžu pašpārvaldēm ierosināja un īstenoja dažādas iniciatīvas skolēnu pašpārvalžu stiprināšanai un saliedēšanai, vienlaikus risinot skolas vides uzlabošanas izaicinājumus. Pašvaldības finansētajā jauniešu iniciatīvu projektu konkursā 2024.gadā tika atbalstīti 22 jauniešu iesniegtie projekti. No tiem 17 bija saistīti ar izglītības vides uzlabošanas pasākumu īstenošanu

8.6. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Par VPR attīstības programmā iekļautā rādītāja "Īstenotās iniciatīvas, kas vērstas uz izglītības vides uzlabošanos" novērtēšanas iespējām, viena pašvaldība rosina nodalīt izglītības programmas, ko īsteno pašvaldības izglītības pārvalde (kas var nebūt iekļautas investīciju plānā, ja tiek īstenotas sadarbībā ar valsts institūcijām, ar pašvaldības līdzfinansējumu vai bez tā) no pašvaldības ieguldījumiem izglītības infrastruktūrā. Tāpat saņemts priekšlikums pārskatīt piedāvāto izvēles atbilžu variantus "Infrastruktūras un resursu modernizācija (piemēram, izglītības iestāžu ēku renovācija, iekštelpu interjera risinājumi, ārtelpu labiekārtojums, mācību tehnoloģiju un materiālu nodrošinājums" un "Infrastruktūras uzlabošana un renovācija (piemēram, energoefektivitātes paaugstināšana, piekļūstamības uzlabošana, mācību telpu aprīkošana, sporta infrastruktūras un ārtelpu labiekārtošana."

9. Modernizētās izglītības iestādes pašvaldībā

9.1. Pašvaldību teritorijā esošo izglītības iestāžu modernizācijas pasākumi

Uz jautājumu, kāda veida izglītības iestāžu modernizācijas pasākumus pašvaldība veikusi, atbildēja visas desmit pašvaldības. Visvairāk izglītības iestāžu modernizācijas pasākumi bijuši saistīti ar infrastruktūras uzlabošanu un renovāciju (minēts 9 reizes) un digitālā vai/un specializētā aprīkojuma iegādi (minēts 8 reizes) (skatīt 22.att.). Savukārt Ogres novads norādījis, ka izglītības iestāžu modernizācija ir saistīta ar jauniešu pilsoniskās līdzdalības projektiem, kas ļauj jauniešu viedokli integrēt modernizācijas risinājumu plānošanā un realizācijā.

22.attēls. Pašvaldību veikto pasākumu veidi izglītības iestāžu modernizācijai

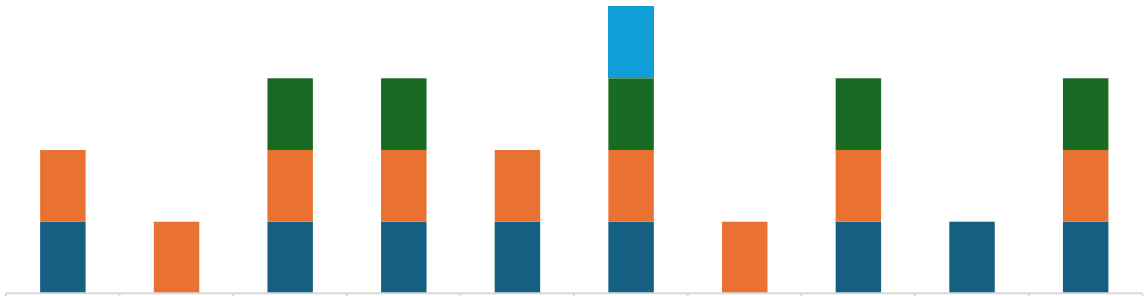

	Alūksnes novads	Cēsu novads	Gulbenes novads	Limbažu novads	Madonas novads	Ogres novads	Saulkrastu novads	Smiltenes novads	Valkas novads	Valmieras novads
Pilsoniskās līdzdalības projekti - jauniešu projektu konkursi, vietējās sabiedrības projektu konkursi u.c. aktivitātes mācību vides un pieredzes modernizācijai.						1				
Mācību programmu un metodikas pilnveide (piemēram, pedagogu profesionālās pilnveides finansēšana, atbalsts talantu attīstībai)			1	1		1		1		1
Infrastruktūras uzlabošana un renovācija (piemēram, energoefektivitātes paaugstināšana, piekļūstamības uzlabošana, mācību telpu aprīkošana, sporta infrastruktūras un ārtelpu labiekārtošana)	1	1	1	1	1	1	1	1		1
Digitālā vai/un specializētā aprīkojuma iegāde (piemēram, datori, interaktīvās tāfeles, atbalsta tehnoloģijas/aprīkojums bērniem ar speciālām vajadzībām)	1		1	1	1	1		1	1	1

9.2. Pašvaldību ieguldījumi izglītības iestāžu modernizācijai

Informāciju par pašvaldību ieguldījumiem izglītības iestāžu modernizācijai laika periodā no 2022. līdz 2024.gadam sniedza septiņas pašvaldības. Saņemtajās atbildēs norādītais investīciju apjoms variē no 107 465 EUR (Valkas novadā) līdz 45 000 000 EUR (Ogres novadā) (skatīt 21.att.). Pašvaldību ieguldījumu apjoms ir atšķirīgs, ņemot vērā īstenotos modernizācijas pasākumus – vienā gadījumā tā ir ēku būvniecība vai pārbūve, citā – datoru iegāde.

21.attēls. Pašvaldību finansiālais atbalsts iniciatīvām izglītības vides uzlabošanai

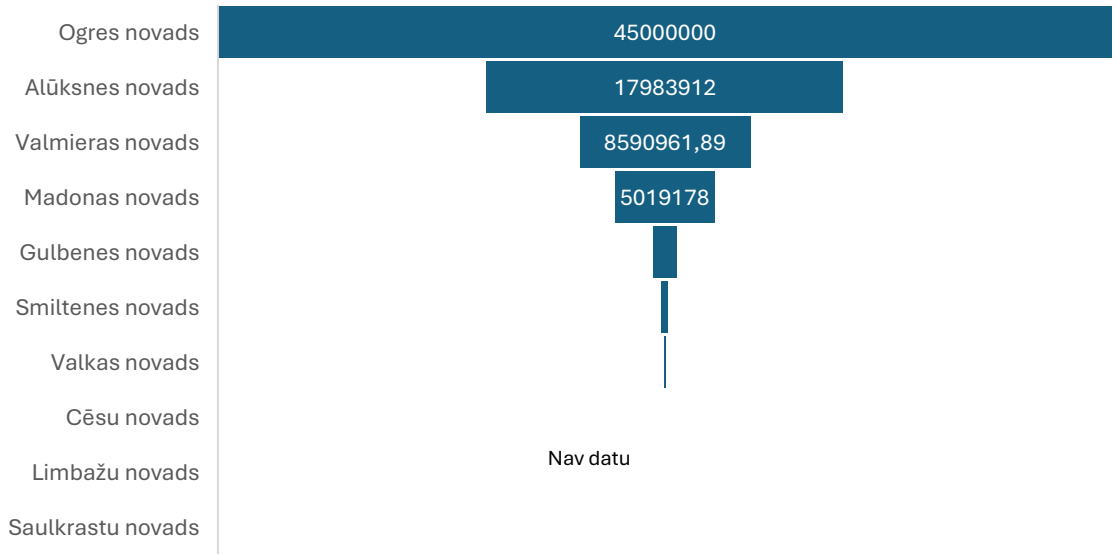

9.3. Pašvaldību ieguldījumu izglītības iestāžu ēku modernizācijā dinamika

Jautājot par ieguldījumu dinamiku izglītības iestāžu ēku modernizācijā, astoņas pašvaldības norādīja, ka kopš 2022.gada ieguldījumu apjoms ir palielinājies (Alūksnes, Cēsu, Gulbenes, Madonas, Ogres, Saulkrastu, Smiltenes un Valmieras novadi), savukārt Valkas novads norādīja, ka ieguldījumu apjoms saglabājies līdzīgā līmenī, bet Limbažu novadā tas pat samazinājies (skatīt 22.att.).

22.attēls. Pašvaldību ieguldījumu dinamika izglītības iestāžu ēku modernizācijā

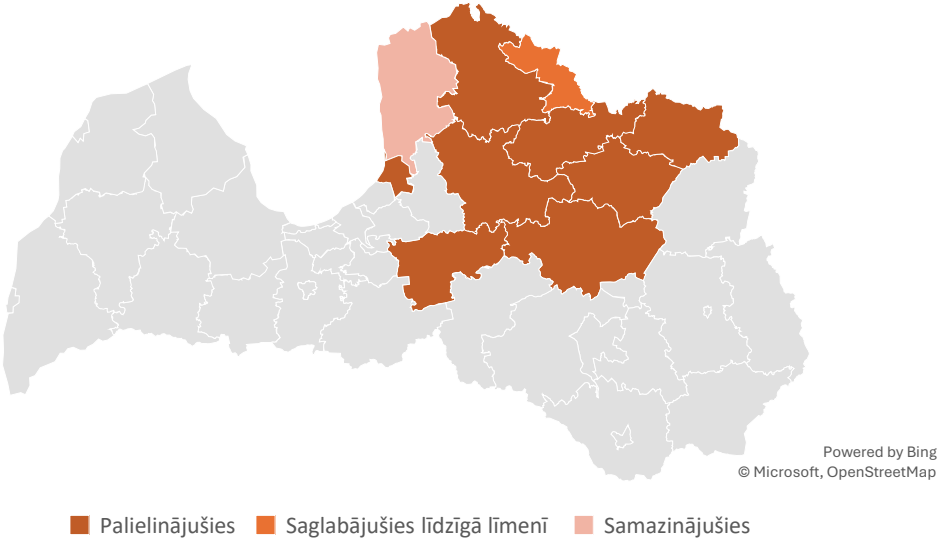

9.4. Pašvaldību investīciju projekti izglītības iestāžu modernizācijai

Uz jautājumu par pašvaldību attīstību programmas investīciju plānā iekļautajiem projektiem, izglītības vides uzlabošanai atbildēja deviņas pašvaldības. Visvairāk projektu minēja Cēsu novads (10) un Madonas novads (9) (skatīt 23.att.).

23.attēls. Pašvaldību investīciju projekti izglītības iestāžu modernizācijai

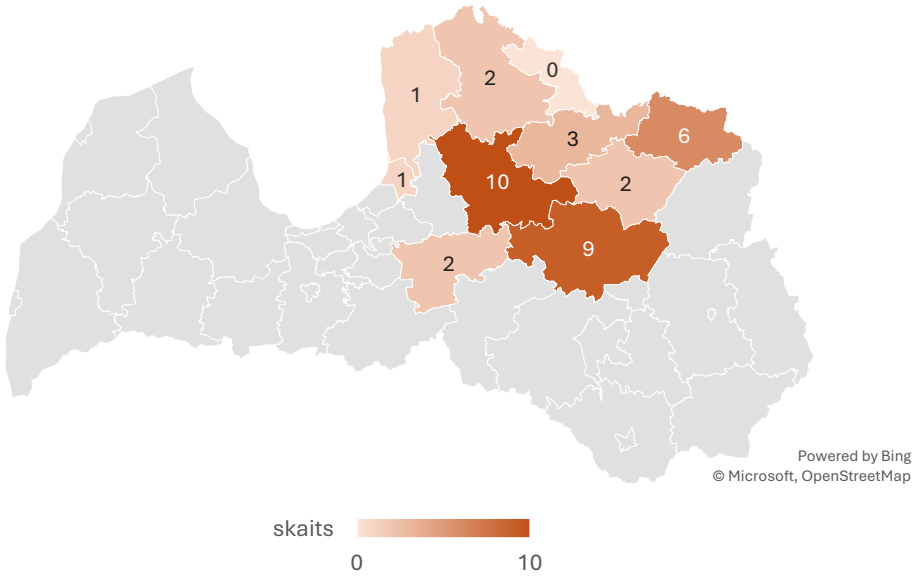

9.5. Modernizēto izglītības iestāžu raksturojums

Par modernizētajām izglītības iestādēm un to skaitu informāciju sniedza septiņas pašvaldības (skatīt 7.tabulu).

7.tabula. Modernizēto izglītības iestāžu raksturojums VPR pašvaldībās, to skaits

Pašvaldība	Pašvaldības sniegtais apraksts
Alūksnes novads	Kopš 2022. gada modernizācijas pasākumi īstenoti vismaz 6 izglītības iestādēs Alūksnes novadā, tostarp Ernsta Glika Alūksnes Valsts ģimnāzijā, Alūksnes pilsētas sākumskolā, Ziemeru pamatskolā un pirmsskolas izglītības iestādē "Mazputniņš". Projekti ietvēra ēku renovāciju, ventilācijas un apkures sistēmu modernizāciju, ārtelpu labiekārtojumu, kā arī digitālo tehnoloģiju iegādi. Papildus attīstīta arī sporta infrastruktūra – izbūvēts izglītības un sporta centrs, veloparks un iegādāti elektroautobusi skolēnu pārvadājumiem. Šie ieguldījumi būtiski uzlabojuši mācību vidi, resursu pieejamību un skolēnu ikdienas drošību.
Cēsu novads	Modernizētas 7 izglītības iestādes.
Gulbenes novads	Investīciju plāna ietvaros veikta 2 skolu modernizācija.

Ogres novads	Būtiskākais ieguldījums izglītības iestāžu modernizācijā ir jaunas pirmsskolas izglītības iestādes būvniecība Lielvārdē, jaunas pirmsskolas izglītības iestādes būvniecība Kaibalā. Līdztekus šiem ieguldījumiem veikti kārtējie ēku uzturēšanas un atjaunošanas darbi.
Smiltenes novads	Smiltenes novadā tika apstiprināta Izglītības attīstības stratēģija 2023.-2028.gadam, kas sevī ietvēra tīkla sakārtošanu, savukārt pēc tā arī investīcijas iestāžu attīstība. No tā brīža lielākoties visās izglītības iestādēs Smiltenes novadā ir veikti lielāki vai mazāki ieguldījumi.
Valkas novads	Valkas novada attīstības programmas 2022. – 2028.gadam Investīciju plāna 4.sadaļā "Jaunatne, sports, izglītība, zinātne" projekta ideja Nr.28 „Zaļās klases izveide" pie Valkas Jāņa Cimzes ģimnāzija ēkas Ausekļa ielā - projektu izstrādāja un ieviesa Valgas ģimnāzijas vecāku biedrība sadarbībā ar pašvaldību un mācību iestādes izglītojamiem un viņu vecākiem.
Valmieras novads	Periodā no 2022.gada 1.janvāra līdz 2024.gada 31.decembrim modernizācijas pasākumi īstenoti kopā 18 pašvaldības dibinātās izglītības iestādēs. No tām septiņas ir pirmsskolas izglītības iestādes un 11 - vispārējās izglītības iestādes, kā arī izglītības papildu pasākumu uzlabošanai modernizācijas pasākumi ir veikti Dienesta viesnīcas Ausekļa ielā pārbūvei.

9.6. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Par VPR attīstības programmā iekļautā rādītāja "Modernizēto izglītības iestāžu skaits" novērtēšanas iespējām komentāru sniedza trīs pašvaldības:

- divos komentāros norādīts, ka risinājumi izglītības iestāžu modernizācijai un publisko ēku energoefektivitātes paaugstināšanai dublējās un vienlaikus atbilst diviem VPR attīstības programmas rādītājiem "Modernizēto izglītības iestāžu skaits" un "Publiskās ēkas ar uzlabotu energoefektivitāti"
- priekšlikums pārskatīt piedāvāto izvēles atbilžu variantus "Infrastruktūras un resursu modernizācija (piemēram, izglītības iestāžu ēku renovācija, iekštelpu interjera risinājumi, ārtelpu labiekārtojums, mācību tehnoloģiju un materiālu nodrošinājums" un "Infrastruktūras uzlabošana un renovācija (piemēram, energoefektivitātes paaugstināšana, piekļūstamības uzlabošana, mācību telpu aprīkošana, sporta infrastruktūras un ārtelpu labiekārtošana."

10. Veloinfrastruktūras kopgarums

10.1. Pašvaldības teritorijā esošo veloceliņu vai/un velojoslu kopgarums

Informāciju par pašvaldības teritorijā esošo veloinfrastruktūras kopgarumu 2024.gadā varēja sniegt deviņas pašvaldības, par Cēsu novadu trūkst datu. Pēc pašvaldību sniegtās informācijas apjomīgākais veloceliņu tīkls ir Madonas novadā (75 km), kam seko Saulkrastu (50,5 km) un Valmieras novadi (40,6 km) (skatīt 24.att.). Lai gan pašvaldību sniegtie dati uzrāda vispārēju raksturojumu par veloinfrastruktūru reģionā, tomēr savstarpējam salīdzinājumam trūkst datu konsistences, vienotas metodikas, kā tiek aprēķināts veloninfrastruktūras kopgarums. Šobrīd pašvaldību sniegtajā informācijā iekļaujas gan marķēti velo maršruti pa koplietošanas ceļiem, gan gājēju – velosipēdistu celiņi.

24.attēls. Veloceliņu vai/un velojoslu kopgarums VPR pašvaldībās, 2024.gada situācija

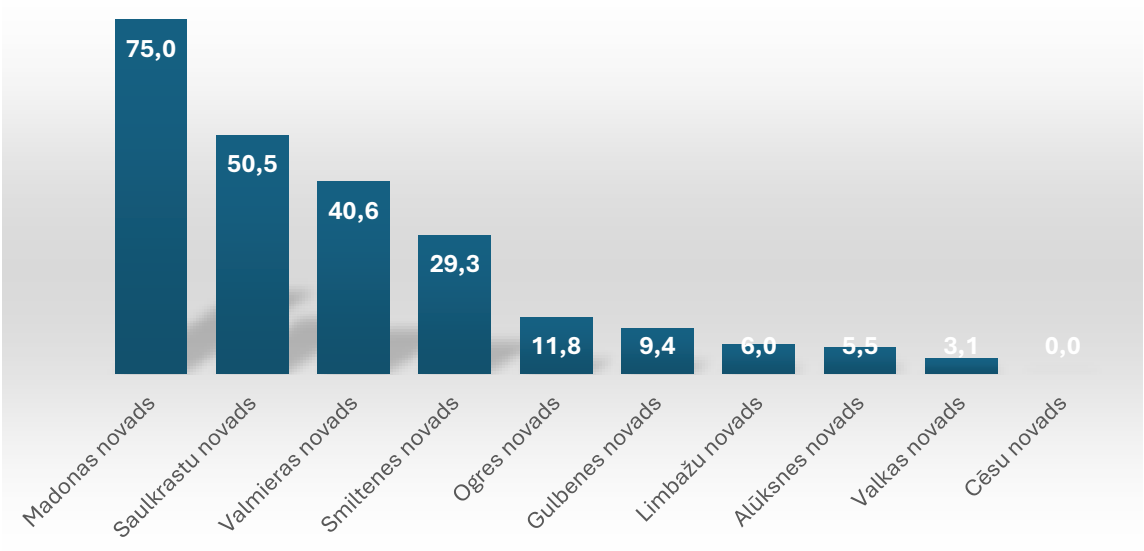

10.2. Pašvaldību investīcijas veloinfrastruktūras izveidē

Informāciju par pašvaldību investīcijām veloinfrastruktūras izveidē laika periodā no 2022. līdz 2024.gadam sniedza septiņas pašvaldības. Saņemtajās atbildēs norādītais investīciju apjoms variē no 63 406 EUR (Limbažu novadā) līdz 6 800 000 EUR (Alūksnes novadā) (skatīt 23.att.). Jāuzsver, ka vairākas pašvaldības, atbildot uz jautājumu, norādīja, ka nevar nošķirt ar veloinfrastruktūras izbūvi saistītās izmaksas, kas ne reti ir daļa ielu vai ceļu sakārtošanas projekta.

23.attēls. Pašvaldību investīcijas veloinfrastruktūras izveidē

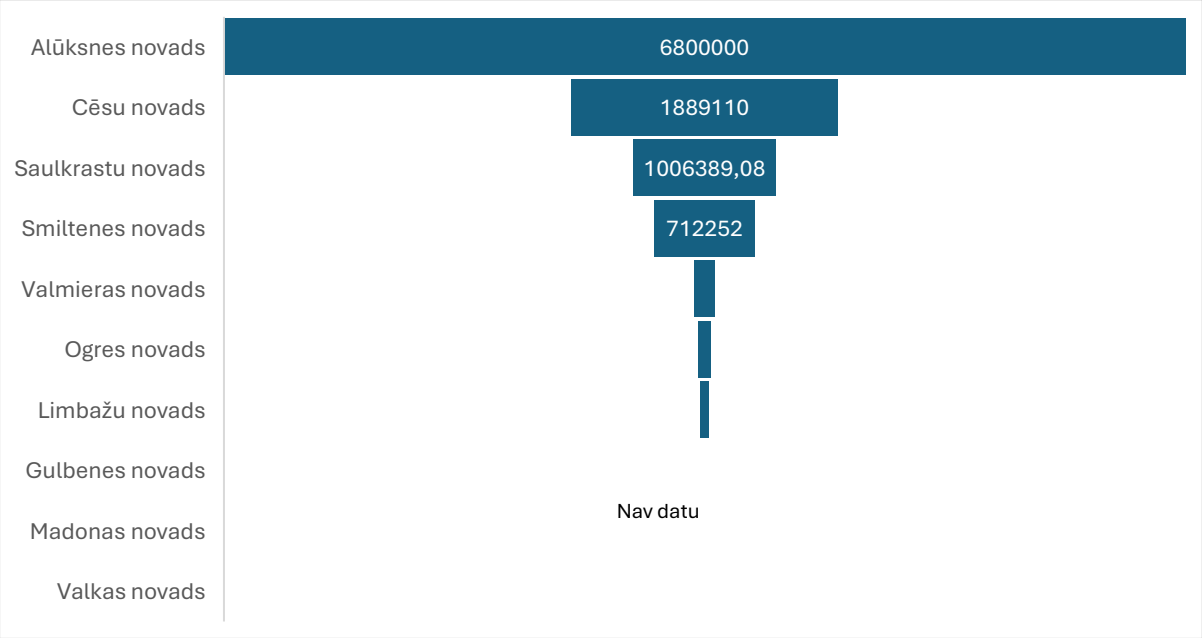

10.3. Veloinfrastruktūras kopgaruma dinamika

Kā liecina astoņu pašvaldību atbildes kopš 2022.gada veloinfrastruktūras kopgarums tajās palielinājies (Alūksnes, Cēsu, Gulbenes, Limbažu Ogres, Saulkrastu, Smiltenes un Valmieras novadi), kamēr Madonas novada pašvaldībā veloinfrastruktūras kopgarums saglabājies līdzīgā līmenī. Savukārt Valkas novada pašvaldībai šobrīd trūkst datu par veloinfrastruktūras kopgarumu (skatīt 24.att.).

24.attēls. Veloinfrastruktūras kopgaruma dinamika VPR pašvaldībās

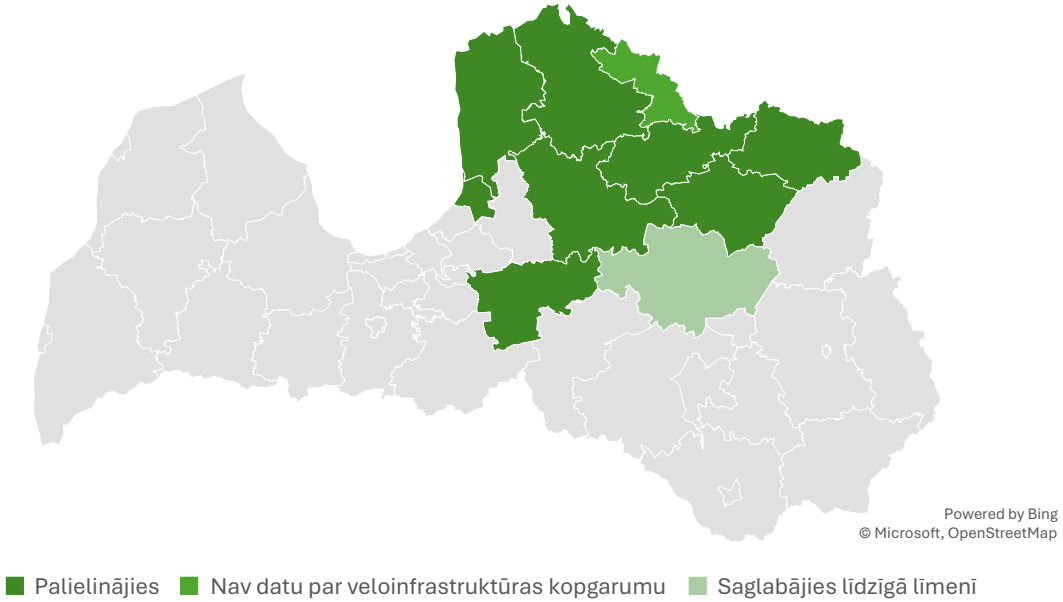

10.4. Pašvaldību investīciju projekti veloinfrastruktūras attīstībai

Atbildot par pašvaldību investīciju plānos iekļautajiem projektiem, kas īstenoti vai sākti īstenot pārskata perioda laikā lielākā daļa norādīja vienu projektu (Alūksnes, Cēsu, Madonas, Valmieras un Valkas novadi), savukārt Gulbenes un Saulkrastu pašvaldības minēja katra trīs projektus, kas saistīti ar veloinfrastruktūras attīstību un uzlabošanu (skatīt 25.att.).

25.attēls. Pašvaldību investīciju projekti veloinfrastruktūras attīstībai

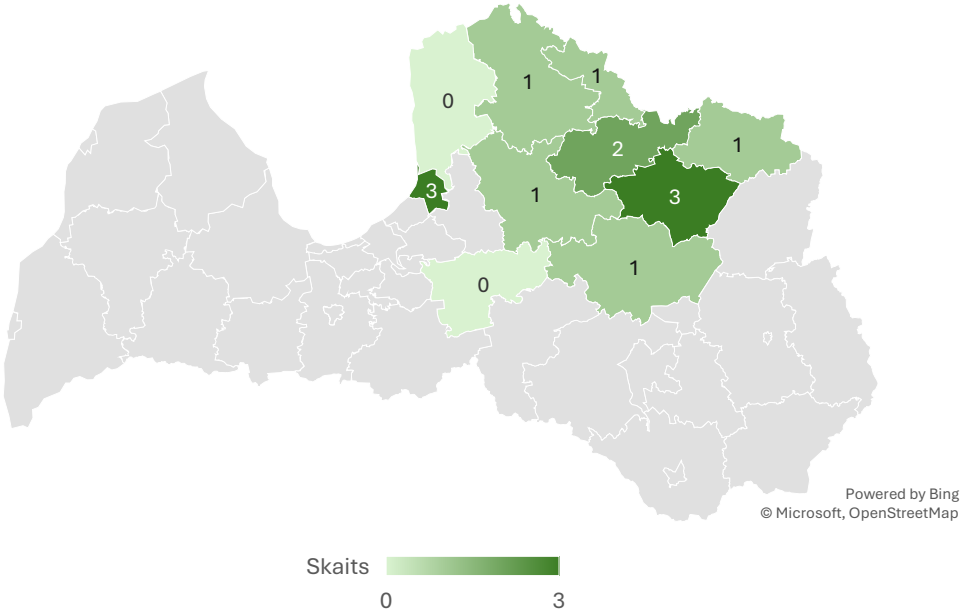

10.5. Jaunizveidotās veloinfrastruktūras pozitīvās ietekmes raksturojums

Jaunizveidotās veloinfrastruktūras pozitīvo ietekmi fiksējušas astoņas pašvaldības, akcentējot iedzīvotāju pārvietošanās paradumu maiņu, aktivitātes pieaugumu arī tumšajā diennakts laikā (pateicoties apgaismojumam), ceļu satiksmes drošības uzlabošanos (skatīt 8.tabulu).

8.tabula. Veloinfrastruktūras pozitīvās ietekmes raksturojums

Pašvaldība	Pašvaldības sniegtais apraksts
Alūksnes novads	Veloinfrastruktūras attīstība Alūksnes novadā ir būtiski uzlabojusi satiksmes drošību, īpaši bērniem un skolēniem, kuri ikdienā pārvietojās ar velosipēdiem. Jaunie velo celiņi ļauj droši sasniegt izglītības iestādes, sporta un kultūras objektus, kā arī mudina iedzīvotājus biežāk izvēlēties videi draudzīgākus pārvietošanās veidus. Papildus izbūvēta velotūrisma infrastruktūras veicina aktīvo atpūtu un tūrisma attīstību, sekmējot arī vietējo uzņēmējdarbību. Uzlabojumi ir mainījuši iedzīvotāju mobilitātes paradumus un nostiprinājuši riteņbraukšanas kā veselīga dzīvesveida izvēli.

Cēsu novads	Izbūvēts Bērzaines ielas posms ar veloceļu, kā arī Latvijas Valsts ceļu izbūvētais veloceļš no Cēsīm uz Līviem, līdz ar to infrastruktūras kopgarums ir noteikti palielinājies, kaut arī nav precīzu datu par kopēju veloceļu garumu novadā. Atjaunojot Raiņa ielas segumu, izveidotas velojoslas uz asfalta ar atdalošu līniju.
Gulbenes novads	Uzlabojusies drošība uz ielām, bērni un jaunieši uz skolu izvēlas doties ar velosipēdiem, pilsētā vairāk redzami velotūristi.
Ogres novads	Uzlabojusies drošība, mainījušies iedzīvotāju mobilitātes paradumi.
Saulkrastu novads	Tika izbūvēts jauns gājēju ceļš Vītiņu ielā, kas šajā ielas posmā nav bijis, tādējādi rodot risinājumu gājēju drošībai, dodoties no Vītiņu ielas uz pastaigu takām, pludmali un ikdienas gaitās. Jūras parka labiekārtošana, mikromobilitātes uzlabošana kāpu zonā izveidoti drošs plats celiņš, kur agrāk bija tikai iestaigātas takas kāpās. Apgaismojuma izbūve ielās Saulkrastu un Zvejniekciemā uzlabo gājēju, riteņbraucēju un autobraucēju drošību.
Smiltenes novads	Iedzīvotāji aktīvi izmanto izbūvētos celiņus fiziskajām aktivitātēm arī diennakts tumšajā laikā Smiltenes -Valkas autoceļa posmā, jo celiņš ir izgaismots.
Valkas novads	Mainījušies iedzīvotāju mobilitātes paradumi – vairāk izmanto velosipēdus.
Valmieras novads	Velo infrastruktūras kopgarums ir audzis no 26,2 km 2019.gadā līdz 40,56 km 2023.gadā. Tiek aktīvi būvēti un marķēti jauni gājēju un velo celiņi, radot ērtākas un drošākas iespējas pārvietoties. Neskatoties uz to, ka veloceliņu kopgarums palielinās, iedzīvotāji velo infrastruktūras attīstību novērtē zemu (25% 2021. gadā). Tas saistīs ar pieprasījumu pēc alternatīvās mobilitātes un iedzīvotāju aktivitātes, kur infrastruktūras kvalitāte, savienojamība un drošība vēl nav pietiekama.

10.6. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Par VPR attīstības programmā iekļautā rādītāja "Palielinājies veloinfrastruktūras kopgarums" novērtēšanas iespējām vairākus vērā ņemamus komentāru sniedza trīs pašvaldības:

- priekšlikums rādītāja uzraudzībai izmantot mērvienību "km";
- priekšlikums nepieciešamo datu ieguvē sadarboties ar Latvijas Valsts ceļiem, jo pašvaldība regulāri sniedz informāciju par velo un gājēju celiņiem;
- rosinājums ņemt vērā, ka pašvaldības praksē tikai atsevišķos gadījumos izbūvē veloinfrastruktūru izolēti no ielas pārbūves, līdz ar to nav iespējams atsevišķi izdalīt veloinfrastruktūras izbūves izmaksas, ja nepieciešams;
- aicinājums precizēt attīstības rādītāju, jo no ilgtspējīgas mobilitātes viedokļa ielu izbūve, kurās ir integrēta iespēja droši pārvietoties ar velosipēdu (apvienotais gājēju un velosipēdu ceļš, velojosla uz ietves vai brauktuves), ir daudz svarīgāka nekā atsevišķas velonfrastruktūras izbūve;
- aicinājums pārvērtēt, vai ir adekvāti pašvaldībām sniegt informāciju par veloinfrastruktūras izmaksām, kas projektēto objektu un iesegumu specifikas dēļ var būtiski atšķirties un līdz ar to dati nav savstarpēji salīdzināmi.

11. Uzlabotā vai izveidotā videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūra

11.1. Pašvaldību īstenotie risinājumi videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras uzlabošanai vai izveidei

Uz jautājumu par risinājumiem videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras uzlabošanai vai izveidošanai atbildēja astoņas pašvaldības, divas pašvaldības nesniedza atbildes uz šo jautājumu. No piedāvātajiem variantiem visbiežāk kā risinājumi izvēlēti "Pašvaldības autoparka pāreja uz videi draudzīgākiem transportlīdzekļiem" un "Mikromobilitātes infrastruktūras attīstība" (abi norādīti 5 reizes) (skatīt 25.att.). Savukārt risinājumu "Koplietošanas mobilitātes sistēmu ieviešana" neizvēlējās kā savu atbildi neviena no pašvaldībām.

25.attēls. Risinājumi videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras uzlabošanai vai izveidei

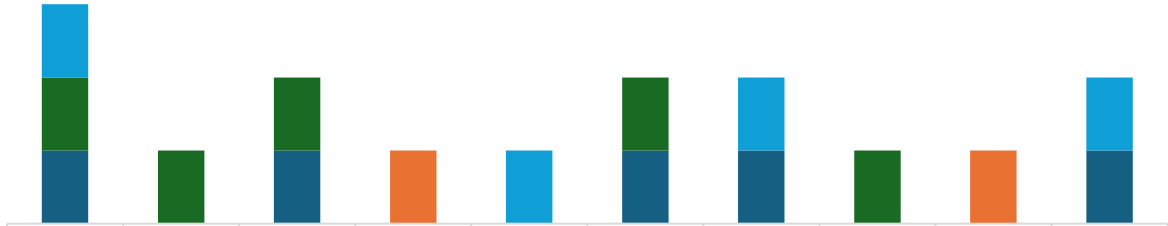

	Alūksnes novads	Cēsu novads	Gulbenes novads	Limbažu novads	Madonas novads	Ogres novads	Saulkrastu novads	Smiltenes novads	Valkas novads	Valmieras novads
Koplietošanas mobilitātes sistēmu ieviešana										
Sabiedriskā transporta autoparka un infrastruktūras attīstība (piemēram, bezizmešu/zemo emisiju autobusu iegāde, ar saules baterijām uzlādējami pieturvietu tablo)	1				1		1			1
Pašvaldības autoparka pāreja uz videi draudzīgākiem transportlīdzekļiem	1	1	1			1		1		
Nav datu				1					1	
Mikromobilitātes infrastruktūras attīstība	1		1			1	1			1

11.2. Videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras attīstības dinamika

Kopš 2022.gada videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūra palielinājies astoņās pašvaldībās (Alūksnes, Cēsu, Gulbenes, Limbažu Ogres, Saulkrastu, Smiltenes un Valmieras novadi), kamēr Madonas novada pašvaldībā situācija attiecībā uz videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūru saglabājies līdzīgā līmenī. Limbažu novada pašvaldībai šobrīd trūkst datu par videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūru, lai novērtētu tās attīstības dinamiku (skatīt 26.att.).

24.attēls. Videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras attīstības dinamika VPR pašvaldībās

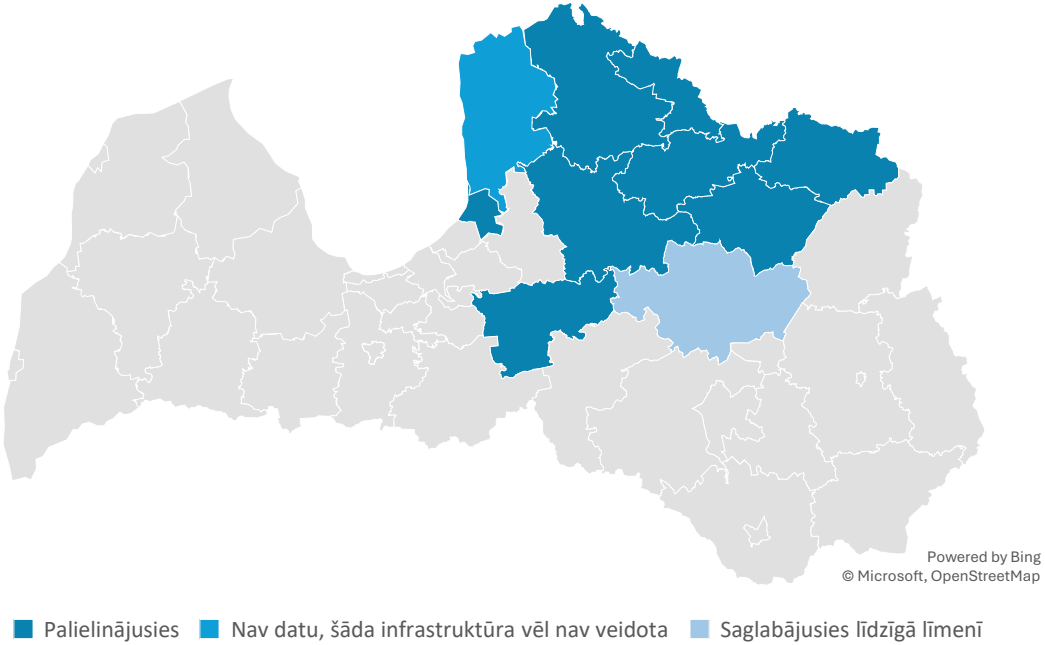

11.3. Pašvaldību investīciju projekti videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras uzlabošanai vai izveidošanai

Visvairāk investīciju projektu videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras uzlabošanai vai izveidošanai norādījusi Saulkrastu novada pašvaldība (5) (skatīt 25.att.). No pašvaldību minētājiem projektiem pieci bija saistīti ar bezemisiju transportlīdzekļu iegādi un ar to lietošanu saistīto elektrouzlādes staciju izveidi.

25.attēls. Pašvaldību investīciju projekti videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras uzlabošanai vai izveidošanai

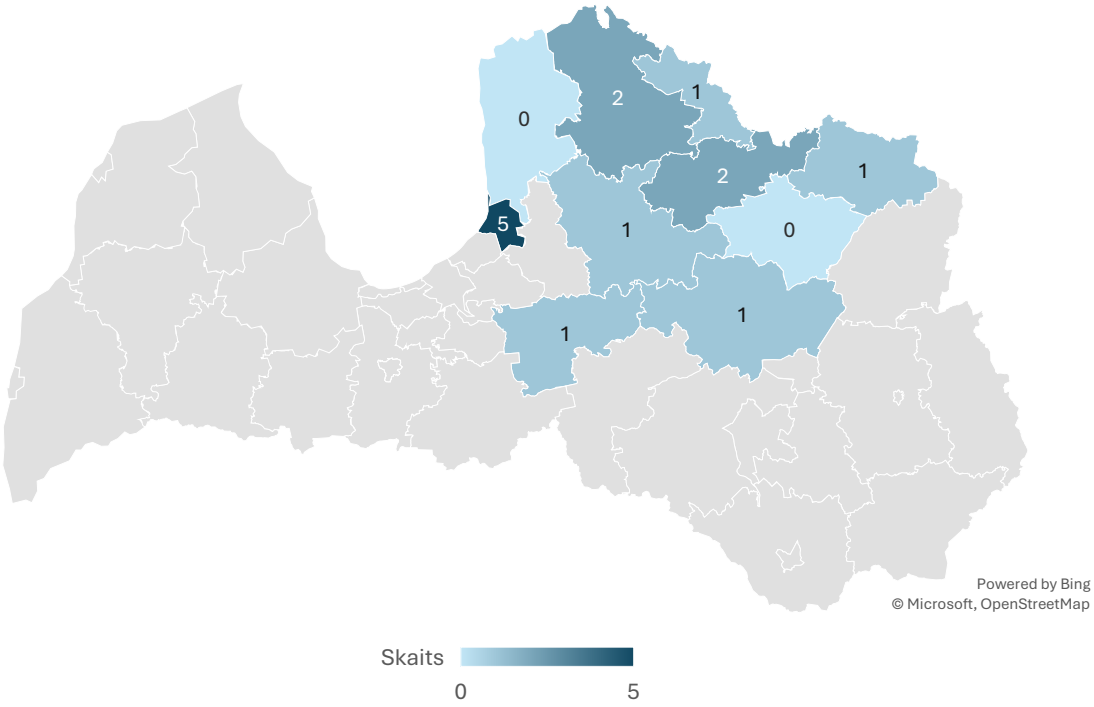

11.4. Videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras izveides pozitīvās ietekmes raksturojums

Par videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras izveides pozitīvo ietekmi savu vērtējumu sniedza piecas pašvaldības, vairākkārtīgi minot bezemisiju transportlīdzekļu iegādes pozitīvo pienesumu (skatīt 9.tabulu).

9.tabula. Videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras izveides pozitīvās ietekmes raksturojums

Pašvaldība	Pašvaldības sniegtais apraksts
Alūksnes novads	Projekta mērķis ir uzlabot Alūksnes novada pašvaldības pakalpojumu pieejamību, nodrošinot izglītojamo pārvadājumus bezemisiju transportlīdzekļos. Šāda rīcība veicina publiskā sektora transporta zaļināšanu, samazina CO_2 emisijas un uzlabo gaisa kvalitāti pašvaldības teritorijā, kā arī palielina skolu tīkla sasniedzamību un mobilitāti skolēniem.
Cēsu novads	Cēsu pilsētā ir ieviesti BOLT mikromobilitātes transportlīdzekļi, kas katru gadu rēķina ietaupītās CO2 emisijas. Tomēr tas nekādā ziņā nav pašvaldības nopelns. Pašvaldībai šobrīd nav savu mikromobilitātes vai koplietošanas velo servisu izveides plānu. Pašvaldība izmanto vairākus elektroauto un hibrīdauto, tomēr autoparka lielākā daļa nav videi draudzīga. Elektroauto ir novecojuši (pēc "videi draudzīgajiem" elektroauto standartiem) un nespēj veikt lielus attālumus. Ir plānots, īstenojot Interreg projektu "Intermod", uzstādīt digitālos stendus autoostā.
Ogres novads	Uzlabojusies gaisa un vides kvalitāte.
Saulkrastu novads	Iegādātais autobuss aizstās esošo ar fosilo degvielu darbināmo autobusu un samazinās CO2 izmešus. Mobilitātes punkta izveide pie Saulkrastu stacijas – veicina emisiju samazināšana transporta sektorā, videi draudzīga mobilitātes punkta infrastruktūras izbūve Saulkrastos, pārsēšanas (mobilitātes) punkta attīstība, Park&Ride (auto un velo) stāvvietas pie Saulkrastu dzelzceļa stacijas, jaunu autostāvvietu izveide, dzelzceļa stacijas pieejamības nodrošināšana. Jūras parka labiekārtošana, mikromobilitātes uzlabošana kāpu zonā izveidotie vienotie labiekārtotie gājēju velobraucēju celiņi sargā kāpu zonu no pārlieku izmīdīšanas, veido nostiprinājumus pret izskalojumiem un mazina tūristu radīto slodzi – saudzē piejūras dabas parka teritoriju. Gājēju celiņu izbūve mazina izplūdes gāzes CO2 izmešus, cilvēki pārvietojas ar kājām vai braucot ar velosipēdiem.
Valmieras novads	Pašvaldībā dubultojies elektrouzlādes staciju skaits – no 4 līdz 8. 2023.gadā Valmieras pilsētas sabiedriskā autobusa tīklā kursēt sāka divi jauni elektoautobusi kā turpinājums 2020.gadā sāktajām pārmaiņām, kad Valmieras sabiedriskā transporta tīklā kursēt sāka desmit jauni dīzeļa - elektriskie hibrīdautobusi. Kopš 2024.gada vasarā reģionālajos maršrutos kursē arī seši jauni elektriskie mikroautobusi.

11.5. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Par VPR attīstības programmā iekļautā rādītāja "Uzlabotā vai izveidotā videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūra" novērtēšanas iespējām saņemts priekšlikums precizēt, kas konkrētajā gadījumā tiek pieņemts kā "videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūra" un kas tieši tiek uzraudzīts - elektroautomašīnu, elektroautobusu skaits pašvaldības iestādēs, uzlādes iekārtu skaits, veloceliņu garums, km. Tāpat viena pašvaldība norādīja, ka šis rādītājs "neatbilst pašvaldības reālajām rīcībām un iespējām."

12. Izstrādāti pilsētu/novadu ilgtspējīgas mobilitātes/transporta plāni

12.1. Ilgtspējīgas mobilitātes/transporta plāni – situācija VPR pašvaldībās

Pārskata perioda laikā Valmieras un Smiltenes novadiem ir izstrādāti mobilitātes plāni, kamēr pusei VPR pašvaldību (Alūksnes, Cēsu, Madonas, Saulkrastu un Valkas novadiem) ilgtspējīgas mobilitātes principi integrēti pašvaldību attīstības plānošanas dokumentos (skatīt 26.att.). Gulbenes un Ogres novadiem ir iecere šādu plānu izstrādāt nākotnē, bet Limbažu novada pašvaldībai šobrīd ilgtspējīgas mobilitātes plāna izstrādes jautājums nav dienas kārtībā.

26.attēls. Ilgtspējīgas mobilitātes/transporta plāni VPR pašvaldībās

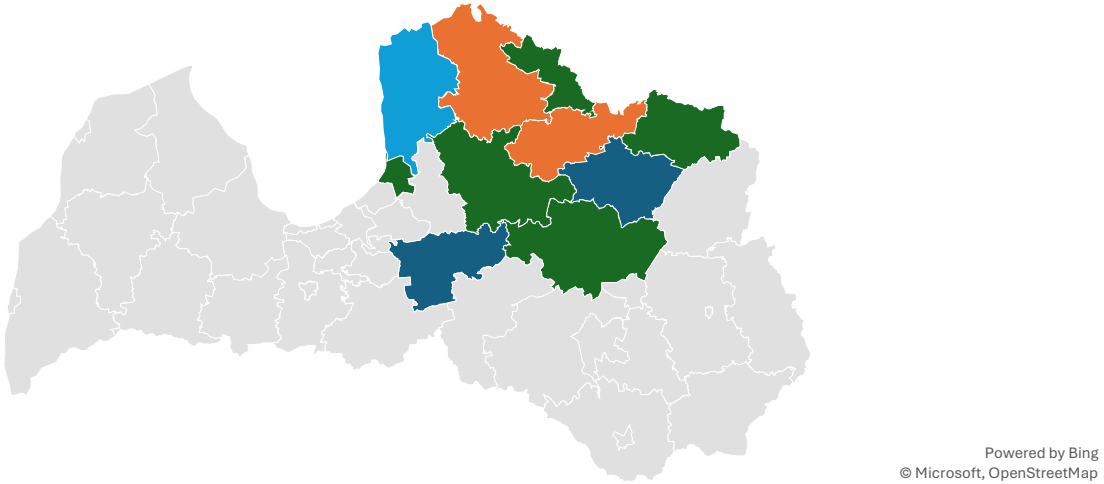

- Ir iecere izstrādāt šādu plānu nākotnē
- Ir izstrādāts un pašvaldības apstiprināts plāns
- Nav izstrādāts atsevišķs plāns, bet ilgtspējīgas mobilitātes principi ir integrēti pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos
- Šis jautājums šobrīd nav aktuāls

12.2. Pašvaldību ilgtspējīgas mobilitātes/transporta plāni

Cēsu, Saulkrastu, Smiltenes un Valmieras novadu pašvaldības atsaucās dalīties ar saiti uz izstrādāto mobilitātes/transporta plānu (skatīt 10.tabulu).

10.tabula. Videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras izveides pozitīvās ietekmes raksturojums

Pašvaldība	Saite uz mobilitātes plānu

Cēsu novads	**Satiksmes drošības un mierināšanas risinājumu piemērošana Cēsu novadā vadlīnijas**: https://www.cesis.lv/images/userfiles/files/Teritorijas%20pl%C4%81nojumi/Satiksmes_mierin%C4%81%C5%A1ana/Satismes_dro%C5%A1%C4%ABbas_vadl%C4%ABnijas_0711_dome.pdf **Cēsu novada ilgtspējīgas enerģijas un klimata rīcības plāns 2030** (tajā ir noteiktas ar mikromobilitātes infrastruktūras attīstību un videi draudzīgas pārvietošanās veicināšanu saistītas rīcības, t.sk., nepieciešamība izstrādāt mobilitātes plānu): https://www.cesis.lv/images/userfiles/files/Att%C4%ABst%C4%ABbas_dokumenti/KLIMATA-PLANS-2022-2912.pdf
Saulkrastu novads	**Saulkrastu Mobilitātes punkts** - izstrādāts plāns, projektam "Pārsēšanas (mobilitātes) punkta attīstība, Park&Ride (auto un velo) stāvvietas pie Saulkrastu dzelzceļa stacijas, jaunu autostāvvietu izveide, dzelzceļa stacijas pieejamības nodrošināšana, pievadceļu atjaunošana": https://saulkrasti.lv/jaunumi/pasvaldiba-un-sabiedriba/pazinojums-par-projektu-saulkrastu-mobilitates-punkts/
Smiltenes novads	**Smiltenes novada Mobilitātes plāns:** https://www.smiltenesnovads.lv/lv/mobilitates-plans
Valmieras novads	**Tematiskais plānojums "Valmieras pilsētas transporta infrastruktūras attīstības koncepcija":** https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_15371 **Valmieras novada Pilātu un Valmiermuižas ciemu transporta infrastruktūras attīstības tematiskais plānojums:** https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_30151

12.3. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Par VPR attīstības programmā iekļautā rādītāja "Izstrādāti pilsētu/novadu ilgtspējīgas mobilitātes plāni" novērtēšanas iespējām saņemti priekšlikumi:

- turpmāk paredzēt jautājuma izvēles variantu par esošā plānošanas dokumenta aktualizāciju (ir aktualizēts/nav)
- rādītāja uzraudzībai izmantot šādus izvēles variantus: ilgtspējīgas mobilitātes plāns nav izstrādāts/ir izstrādāts/ir izstrādāti vairāki/esošais ir aktualizēts; detalizētākā izpētē var skatīt, kā plānošanas dokumenti tiek integrēti citos projektos/dokumentos. Tomēr jāņem vērā, ka pārskata periodā pašvaldībai nav bijis nepieciešams aktualizēt plānošanas dokumentu, līdz ar to anketas aizpildītājam nāksies izmantot rādītāju "nav izstrādāts", bet tas nenozīmē, ka situācija pasliktinās.

13. Iedzīvotāju iespējas piedalīties lēmumu pieņemšanā

13.1. Iedzīvotāju iespējas piedalīties pašvaldību lēmumu pieņemšanā

Uz jautājumu par iedzīvotāju iespējām piedalīties pašvaldību lēmumu pieņemšanā atbildēja visas desmit reģiona pašvaldības, norādot vismaz divus iedzīvotāju līdzdalības veidus no septiņiem piedāvātajiem variantiem (skatīt 27.att.). Vispopulārākais iedzīvotāju līdzdalības veids saskaņā ar aptaujas rezultātiem bija iedzīvotāju līdzdalība pašvaldības attīstības un teritorijas plānošanas dokumentu izstrādē un ieviešanā (minēts 9 reizes), otrais populārākais veids bija iedzīvotāju iespējas sniegt komentārus un atsauksmes pašvaldības oficiālajās saziņas vietās (minēts 8 reizes), bet trešais – iesaiste pašvaldības jauniešu domē (minēts 7 reizes). Ņemot vērā aptaujas datus, plašākās iedzīvotāju līdzdalības iespējas pašvaldības lēmumu pieņemšanā ir Ogres, Smiltenes un Valmieras novados, kas katra norādīja sešus iedzīvotāju līdzdalības veidus no piedāvātajiem.

26.attēls. Iedzīvotāju līdzdalības iespējas pašvaldību lēmumu pieņemšanā

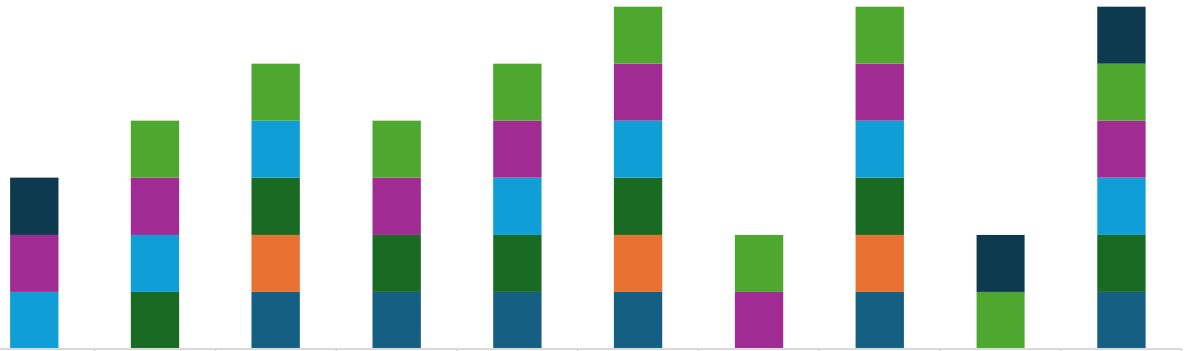

	Alūksnes novads	Cēsu novads	Gulbenes novads	Limbažu novads	Madonas novads	Ogres novads	Saulkrastu novads	Smiltenes novads	Valkas novads	Valmieras novads
Līdzdalība pašvaldības budžeta plānošanā	1								1	1
Līdzdalība pašvaldības attīstības un teritorijas plānošanas dokumentu izstrādē un ieviešanā		1	1	1	1	1	1	1	1	1
Komentāri un atsauksmes pašvaldības oficiālajās saziņas vietās	1	1		1	1	1	1	1		1
Iespēja piedalīties līdzdalības budžeta projektu konkursā, iesniedzot vai balsojot par idejām	1	1	1		1	1		1		1
Iesaiste jauniešu domē		1	1	1	1	1		1		1
Iesaiste iedzīvotāju padomē			1			1		1		
Dalība konsultatīvās padomēs un komisijās, darba grupās			1	1	1	1		1		1

13.2. Iedzīvotāju, kam ir labas iespējas piedalīties pašvaldību lēmumu pieņemšanā, dinamika

Saskaņā ar aptaujas rezultātiem kopš 2022.gada iedzīvotāju īpatsvars, kam ir labas līdzdalības iespējas pašvaldības lēmumu pieņemšanā, palielinājies Gulbenes, Limbažu un Saulkrastu novados, tikmēr Alūksnes, Smiltenes un Valkas novados tas saglabājies līdzīgā līmenī. Valmieras novada atbilde liecina, ka iedzīvotāju īpatsvars, kam ir labas līdzdalības iespējas pašvaldības lēmumu pieņemšanā, samazinājuies, bet Cēsu, Madonas un Ogres novadu pašvaldībām šobrīd trūkst datu, lai varētu novērtēt izmaiņas (skatīt 27.att.).

27.attēls. Iedzīvotāju, kam ir labas iespējas piedalīties lēmumu pieņemšanā, dinamika

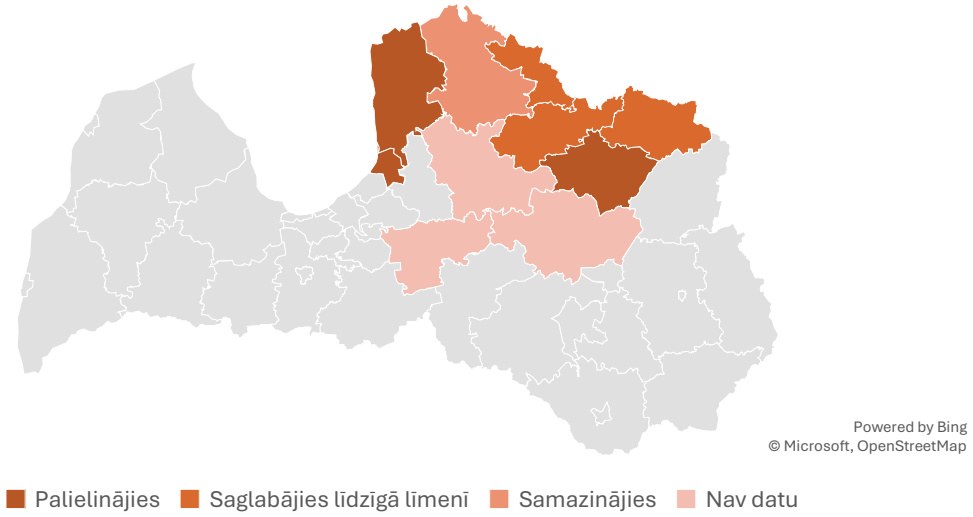

13.3. Iedzīvotāju iesaiste pašvaldību lēmumu pieņemšanā

Lūdzot sniegt konkrētus piemērus, kur lēmumu pašvaldības lēmumu pieņemšanā iesaistījušies iedzīvotāji, atbildi sniedza visas desmit reģiona pašvaldības (skatīt 11.tabulu).

11.tabula. Piemēri, kur iedzīvotāju iesaiste ietekmējusi pašvaldības lēmumu

Pašvaldība	Pašvaldības sniegtais apraksts
Alūksnes novads	Lēmums par nekustamo īpašumu iegādi pašvaldības prioritārā projekta attīstībai Alūksnē.
Cēsu novads	Atcelts Satiksmes komisijas lēmums, iesaistoties Rīgas ielas uzņēmējiem.
Gulbenes novads	Pašvaldība kopš 2020.gada organizē Līdzdalības budžetu – iedzīvotāji iesnieguši projektu idejas un noteikuši prioritātes, ko attiecīgi pašvaldība iekļāvusi budžetā. Redzot iedzīvotāju vajadzības pēc iesniegto projektu idejām, pašvaldība laika gaitā ir realizējusi vairāk iedzīvotāju iniciatīvas nekā tās ir atbalstītas ar iedzīvotāju balsojumu. Pirms lielu investīciju objektu uzsākšanas, pašvaldība organizē sanāksmes ar iedzīvotājiem, kur kopīgi meklē risinājumus labākai projekta attīstībai.
Limbažu novads	Limbažu novada kultūras attīstības stratēģija 2024.-2031. gadam un rīcības plāns 2024.-2027. gadam
Madonas novads	Pašvaldība regulāri aicina Madonas novada iedzīvotājus iesniegt idejas, kā izmantot iegūto finansējumu, piemēram saņemto naudas balvu 20 000 eiro kā ģimenei draudzīgākā pašvaldība Latvijā 2024. Šādas aptaujas tiek veiktas arī par citu iegūto ārējo finansējumu izlietojumu.
Ogres novads	Atklātās klinšu kāpšanas sienas izveide vecā ūdenstorņa vietā, lēmuma pieņemšanā par ūdenstorņa nojaukšanu vai klinšu kāpšanas sienas izveidi iesaistot iedzīvotājus. Jaunas ģimnāzijas un bibliotēkas ēkas izveide, iesaistot dažādas iedzīvotāju grupas – jaunieši, māmiņas ar bērniem, skolotāji, nevalstiskās organizācijas u.c. Pašvaldības saukļa un suvenīra izveide – publiskā aptauja visiem novada iedzīvotājiem. Par nepieciešamību veidot iedzīvotāju padomes un padomju darbības teritorijām - publiskā aptauja visiem novada iedzīvotājiem. Pilsētas zīmes atbilstošākās krāsas izvēle - publiskā aptauja visiem novada iedzīvotājiem. Attīstības projekti dabas parka attīstībai – sadarbība ar Latvijas Universitātes un Rīgas Tehniskās universitātes pedagogiem un studentiem.
Saulkrastu novads	Balstoties uz iedzīvotāju ieteikumiem tiek plānoti projekti un infrastruktūras izbūves darbi: gājēju celiņa izbūve gar P6 autoceļu - iedzīvotāju iniciatīva, pludmales zonā pārģērbšanās kabīņu vietas izvēlētas, balstoties uz iedzīvotāju norādītām vietām. Vides piekļūstamību krustojumos, ietvju izbūve, taku izbūve. Spēļu laukumu bērniem izveidošana.
Smiltenes novads	Mēru muižas atsavināšanas atcelšana, līdzdalības budžeta projekti no 2022.gada.
Valkas novads	2024.gadā tika uzsākts darbs pie iedzīvotāju padomju nolikuma un 2025.gada jūlijā Valkas novadā ir izsludināta pieteikšanās dalībai iedzīvotāju padomju valdēs. No 2025.gada Valkas novada pašvaldība ir izdalījusi 0,1% līdzdalības budžetam. 2025.gada jūlija sēdē tika apstiprināts līdzdalības budžeta nolikums.
Valmieras novads	Pašvaldība kopš 2022. gada ievieš līdzdalības budžetu, un laika posmā no 2022. līdz 2024.gadam līdzdalības budžeta ietvaros pašvaldība būs realizējusi septiņus iedzīvotāju izvirzītus un atbalstītus attīstības projektus. Vaidavā biedrība "Vaidavas pagasta apvienība" darbojas kā Vaidavas pagasta iedzīvotāju intereses pārstāvoša attīstības biedrība. Aktuālā jautājumā par satiksmes organizāciju Vaidavas ciemā pie Vaidavas ezera pašvaldība uzklausīja biedrības rosināto risinājumu, paredzot tā ieviešanu.

13.4. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Par VPR attīstības programmā iekļautā rādītāja "Iedzīvotāju īpatsvars, kas atbild, ka tiem ir labas iespējas piedalīties pašvaldības lēmumu pieņemšanā" novērtēšanas iespējām saņemts komentārs, kas liek pārdomāt iegūto datu objektivitāti un salīdzināmību – "iedzīvotāju aptaujās katru gadu nepiedalās vieni un tie paši iedzīvotāji, kas rada neviennozīmīgus rezultātus, ja kādu gadu aizpilda apmierinātie iedzīvotāji, tad viss izskatās skaisti un otrādi."

14. Kopienu aktivitātes pašvaldībā

14.1. Kopienu un iedzīvotāju iniciētās vietējās aktivitātes

Lūdzot norādīt, kas liecina, ka pašvaldības teritorijā ir aktīvas kopienas un iedzīvotāji var iniciēt vietējās aktivitātes, atbildes sniedza visas desmit pašvaldības. Visbiežāk kā apliecinājumu aktīvu kopienu esamībai pašvaldības minēja to, ka iedzīvotāji dibinājuši vai iesaistījušies nevalstiskajās organizācijās un ka iedzīvotāji iesaistās vietējo tradīciju un identitātes kopšanā un saglabāšanā (katrs minēts 9 reizes) (skatīt 28.att.). Sešas pašvaldības (Cēsu, Limbažu, Ogres, Saulkrastu, Smiltenes un Valmieras novadi) norādīja, ka to iedzīvotāji aktīvi piedalās sabiedriskajās apspriešanās par plānošanas dokumentiem, infrastruktūras projektiem vai citiem būtiskiem jautājumiem. Savukārt Alūksnes novada pašvaldība savā atbildē īpaši akcentēja jauniešu iesaisti pilsoniskās sabiedrības aktivitātēs. Jāmin, ka neviena no pašvaldībām savās atbildēs neminēja piedāvāto atbildes variantu par apkaimes/ciema kopienas centru.

28.attēls. Kopienu un iedzīvotāju iniciētās vietējās aktivitātes

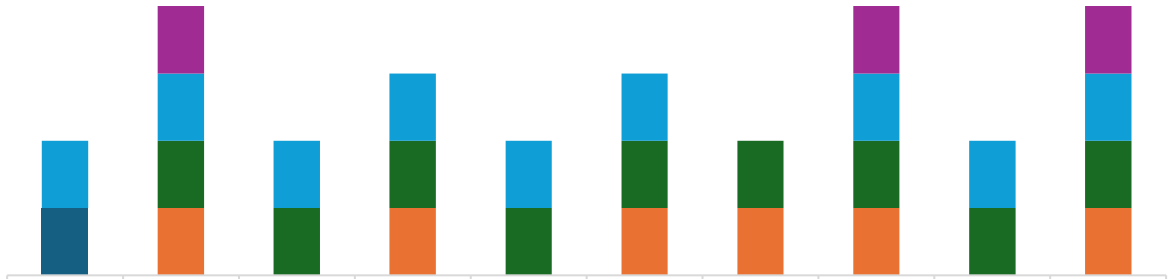

	Alūksnes novads	Cēsu novads	Gulbenes novads	Limbažu novads	Madonas novads	Ogres novads	Saulkrastu novads	Smiltenes novads	Valkas novads	Valmieras novads
Iedzīvotāju iniciētas petīcijas par konkrētām problēmām vai nepieciešamām izmaiņām		1						1		1
Iedzīvotāji iesaistās vietējo tradīciju un identitātes kopšanā un saglabāšanā	1	1	1	1	1	1		1	1	1
Iedzīvotāji dibinājuši vai iesaistījušies nevalstiskajās organizācijās		1	1	1	1	1	1	1	1	1
Iedzīvotāji aktīvi piedalās sabiedriskajās apspriešanās par plānošanas dokumentiem, infrastruktūras projektiem vai citiem būtiskiem jautājumiem		1		1		1	1	1		1
Alūksnes novadā aktīvi darbojas Alūksnes Bērnu un jauniešu centrs, kas iesaistās dažādas aktivitātēs, kā, piemēram, Erasmus+ projektos.	1									

14.2. Kopienu un iedzīvotāju iniciēto vietējo aktivitāšu dinamika

Uz jautājumu par kopienu un iedzīvotāju iniciēto vietējo aktivitāšu dinamiku lielākā daļa pašvaldību (Alūksnes, Madonas, Ogres, Saulkrastu, Smiltenes, Valmieras un Valkas novadi) norādīja, ka kopš 2022.gada tā ir ar pozitīvu tendenci un vietējās aktivitātes ir palielinājušās. Savukārt trīs pašvaldību (Cēsu, Gulbenes un Limbažu novadi) atbildes liecina, ka kopienu un iedzīvotāju aktivitāte saglabājusies līdzīgā līmenī kā iepriekš (skatīt 29.att.).

29.attēls. Kopienu un iedzīvotāju iniciēto vietējo aktivitāšu dinamika VPR pašvaldībās

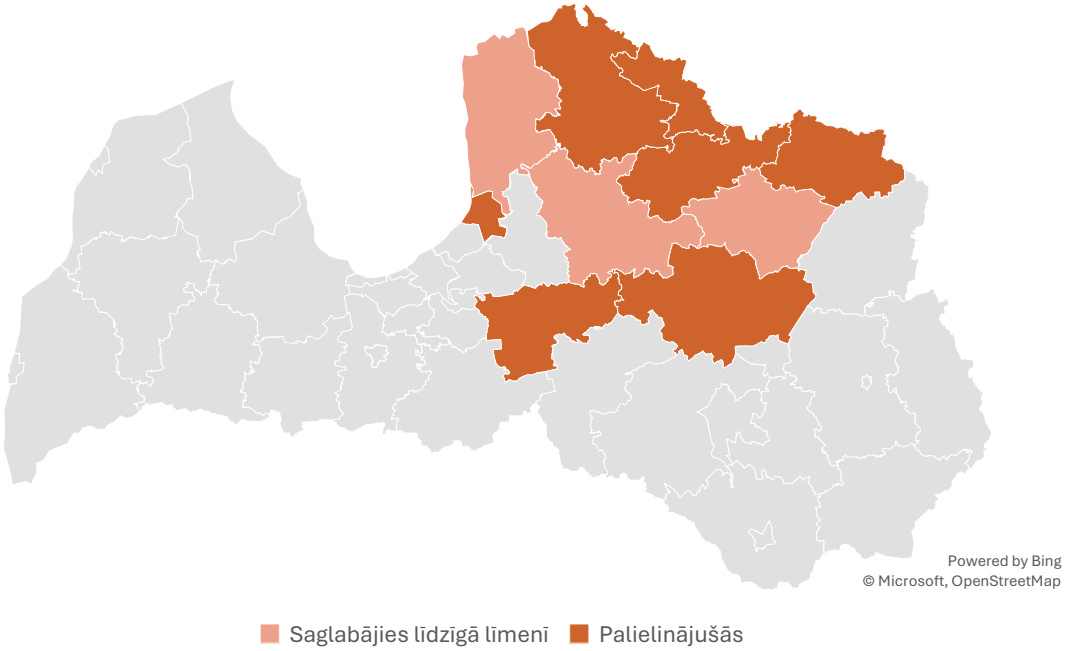

14.3. Īstenotās kopienu un iedzīvotāju iniciētās vietējās aktivitātes

Uz aicinājumu minēt piemērus, kad pašvaldības teritorijā īstenotas kopienu/iedzīvotāju iniciētas vietējās aktivitātes šoreiz atsaucās visas pašvaldības, izņemot Limbažu novada pašvaldību. Iepazīstoties ar pašvaldību minētajiem vietējo aktivitāšu piemēriem, kas īstenoti un veidojuši pozitīvu ietekmi, atzīmējama to daudzveidība – gan no dažādu sabiedrības grupu iesaistes (Alūksnes novadā - jaunieši, Valkas novadā – izglītojamo vecāki, Madonas un Saulkrastu novados – seniori) gan no tematiskā ietvara (Cēsu novadā – kultūra un māksla, Gulbenes un Smiltenes novados – sports, Ogres un Valmieras novados – tradicionālā kultūra un amata prasmes), gan teritoriālā tvēruma – kā pilsētās, tā lauku apdzīvotās vietās (skatīt 12.tabulu).

12.tabula. Īstenoto kopienu un iedzīvotāju iniciēto vietējo aktivitāšu piemēri

Pašvaldība	Pašvaldības sniegtais apraksts
Alūksnes novads	Alūksnes novadā aktīvi darbojas iedzīvotāju iniciētas kopienu aktivitātes, piemēram, tradicionālās talkas un kultūras pasākumi, kas apvieno dažādu paaudžu iedzīvotājus. Liela atsaucība bija iniciatīvai par vietējo svētku norisi Jaunlaicenē, kur iedzīvotāji paši organizēja koncertus un radošās darbnīcas. Tāpat bērnu un jauniešu centrs, sadarbojoties ar vietējiem NVO, īsteno Erasmus+ projektus, kas veicina jauniešu iesaisti un starptautisko pieredzi. Šādas aktivitātes stiprina kopienas identitāti un sociālo saliedētību.
Cēsu novads	Ielu mākslas festivāls "Mooove", festivāls "Veidenfests" un pārējie kultūras projekti, ko pārsvarā īsteno biedrības.
Gulbenes novads	BMX entuziastu kopiena – uz pašiniciatīvu veidojusies kustība, kurā pieaug dalībnieku skaits. Pašvaldība redzot aktīvu darbošanos, atbalstījusi ar atbilstošas infrastruktūras izveides projektu (iesniegts 2024.gadā).
Madonas novads	Madonas senioru iniciēta un pašvaldības atbalstīta Madonas novada senioru diena, kas guva lielu atsaucību gan no pašiem senioriem, gan no pārvalžu vadītājiem, kuri piedalījās pasākuma organizēšanas procesā. Šobrīd Senioru diena tiek plānota kā ikgadējs pasākums.
Ogres novads	Meņģeles pagastā biedrība "LabIzjūta" Meņģeles pagasta "Stiebriņos" ir izveidojusi sava veida vietējās kopienas attīstības un izaugsmes centru, organizējot nodarbības keramikā, mākslā un citās radošās nodarbēs. Nodarbībās tiek iesaistīti dažāda vecuma iedzīvotāji, tādējādi veicinot paaudžu mijiedarbību. Biedrības "LabIzjūta" darbība vieno pagasta iedzīvotājus, veicina vietējās kopienas stiprināšanu, sadarbībā ar citām Ogres novada ģeogrāfiski nomaļajā pagastā esošajām biedrībām vai iedzīvotāju grupām (literāri radošā biedrība, senioru grupa u.c.) veido Meņģeles pagasta pozitīvu tēlu un pagasta virzību uz viedā ciema statusu. Krapes pagastā biedrības "Krapes muiža" pirms 4 gadiem iniciētie un biedrības spēkiem sarīkotie Krapes muižas svētki ir kļuvusi par noturīgu tradīciju – svētki tiek rīkoti katru gadu augusta pēdējās nedēļas nogalē, popularizējot un apvienojot vietējos uzņēmējus, izceļot pagasta vēsturiskās un mūsdienu vērtības, tādējādi veidojot pozitīvu Krapes pagasta tēlu. Krapes muižas svētki ik gadu kļūst aizvien populārāki un apmeklētāki.
Saulkrastu novads	Senioru iniciatīva – tika saorganizēta Ziemassvētku balle senioriem. Dārzkopības kooperatīva biedrības aktualizē savās teritorijās aktuālos jautājumus, teritorijas apsaimniekošanu, sakopšanu un citus jautājumus ar pašvaldību un iesaistītajiem. Balstoties uz iedzīvotāju ieteikumiem, īstenota gājēju celiņa izbūve gar P6 autoceļu un spēļu laukumu bērniem izveidošana Saulkrastos un apdzīvotā vietā Lojā.
Smiltenes novads	Līdzdalības budžeta ietvaros izveidots Multifunkcionāls sporta laukums Silvā, atjaunotas estrādes Apē un Gaujienā (estrādes grīda), Lapene pie Bilskas ezera.

Valkas novads	Valkas ģimnāzijas vecāku biedrība 2022. – 2023.gadā ieviesa LEADER programmas atbalstīto projektu "Dabas klases un Sajūtu takas izveide". Tāpat LEADER programmas ietvaros Valkas Jāņa Cimzes ģimnāzija sadarbībā ar Vecāku padomi noorganizēja dabas klases (nojumes) būvniecību un labiekārtošanu. Projekta kopējās izmaksas bija 29614,63 EUR, publiskais finansējums EUR 26653,16 un Valkas novada domes līdzfinansējums 2947,90 EUR.
Valmieras novads	Kopš 2022.gada pašvaldība īsteno iedzīvotāju iniciatīvas projektu konkursu, lai atbalstītu vietējās kopienas un to vajadzību īstenošanu. Ar katru gadu pieteikto iniciatīvu skaits pašvaldībā ir pieaudzis. 2022.gadā atbilstoši pieejamajam pašvaldības finansējumam, tika ieviesti 20 projekti, 2023. - 34 projekti, 2024.gadā - 35 projekti. Projekti ir saistīti gan ar pašvaldības vides labiekārtošanu iedzīvotāju ērtībām, gan ar kopienas stiprināšanas aktivitātēm, risinot dažādas kopienai nozīmīgas vajadzības. Visiem projektiem ir pozitīva ietekme un sabiedrības atsaucība - tie ir vērsti uz plašākas kopienas iesaisti un saliedēšanu. Īpaši izceļams ir, piemēram, projekts "Ramatas spēku meklējot", kuru iniciatīvas grupa "Ramatas stāstnieki" kā rīcības virzienu attīsta jau vairāku gadu garumā, nodarbojoties ar novadpētniecību, lokālpatriotisma stiprināšanu un lokālās kopienas identitātes atjaunošanu, kopienas saliedēšanu.

14.4. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Par VPR attīstības programmā iekļautā rādītāja "Iedzīvotāju īpatsvars, kas atbild, ka teritorijā ir aktīvas kopienas un iedzīvotāju iniciētas vietējās aktivitātes" novērtēšanas kontekstā pašvaldības aicina ņemt vērā, ka ne reti kopienas aktivizējas uz LEADER sabiedriskā labuma projektu uzsaukuma laiku, jo iespēja piesaistīt finansējumu. Tāpat pašvaldības akcentē, ka ne vienmēr iedzīvotāju aktivitāte ir ar pozitīvu ietekmi, nereti tā ir attīstību kavējoša un liekas birokrātijas vairojoša.

15. Ieviesti inovatīvi risinājumi pašvaldību pakalpojumu uzlabošanai

15.1. Inovatīvi risinājumi pašvaldību pakalpojumu uzlabošanai – situācija VPR pašvaldībās

Visas reģiona pašvaldības īstenojušas pasākumus, ieviešot inovatīvus risinājumus publisko pakalpojumu uzlabošanai; saskaņā ar apaujas rezultātiem visdaudzveidīgākos risinājumus ieviesusi Valmieras novada pašvaldība, atzīmējot visus astoņus aptaujā piedāvātos atbilžu variantus. Iedzīvotāju dalības iespējas tiešsaistes sanāksmēs un lēmumu pieņemšanā, elektroniskās dokumentu aprites sistēmas ieviešana (abi risinājumi minēti 9 reizes, papildu pieskaitāms Valkas novada pašvaldības norādītais variants par dokumentu vadības sistēmas Visvaris.lv ieviešanu) un e-pakalpojumu klāsta paplašināšana (minēts 8 reizes) bija populārākās atbildes no piedāvātajiem inovatīvo pakalpojumu risinājumiem (skatīt 30.att.).

30.attēls. Inovatīvie risinājumi pašvaldību pakalpojumu uzlabošanai – situācija VPR pašvaldībās

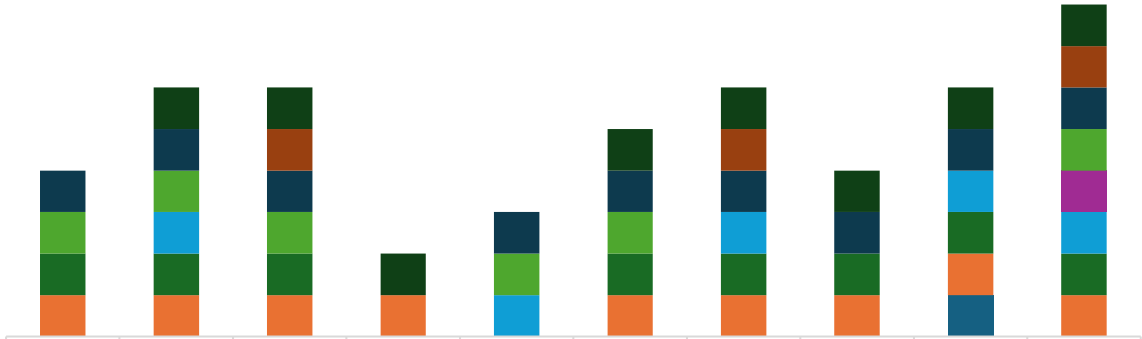

	Alūksnes novads	Cēsu novads	Gulbenes novads	Limbažu novads	Madonas novads	Ogres novads	Saulkrastu novads	Smiltenes novads	Valkas novads	Valmieras novads
Vienotās klientu apkalpošanas sistēmas un centri		1	1	1		1	1	1	1	1
Viedo pilsētu risinājumi			1				1			1
Tiešsaistes sanāksmes un lēmumu pieņemšana	1	1	1		1	1	1	1	1	1
Pašvaldības mobilās aplikācijas	1	1	1		1	1				1
Iedzīvotāju iesaistes platformas										1
Ģeotelpiskās informācijas sistēmas datu pārvaldībai par pašvaldības resursiem		1			1		1		1	1
E-pakalpojumu klāsta paplašināšana	1	1	1			1	1	1	1	1
Elektroniskās dokumentu aprites sistēmas	1	1	1	1		1	1	1	1	1
Dokumentu vadības sistēma Visvaris.lv									1	

15.2. Ieviesto inovatīvo risinājumu pašvaldības pakalpojumu uzlabošanai dinamika

Vērtējot, kāda kopš 2022.gada bijusi dinamika attiecībā uz inovatīvo risinājumu ieviešanu pašvaldību pakalpojumu uzlabošanai astoņas pašvaldības fiksēja pozitīvu tendenci, kamēr divas pašvaldības vērojušas stabilitāti un situācijas saglabāšanos iepriekšējā līmenī (Cēsu un Ogres novadi) (skatīt 31.att.).

31.attēls. Inovatīvo risinājumu pašvaldības pakalpojumu uzlabošanai dinamika

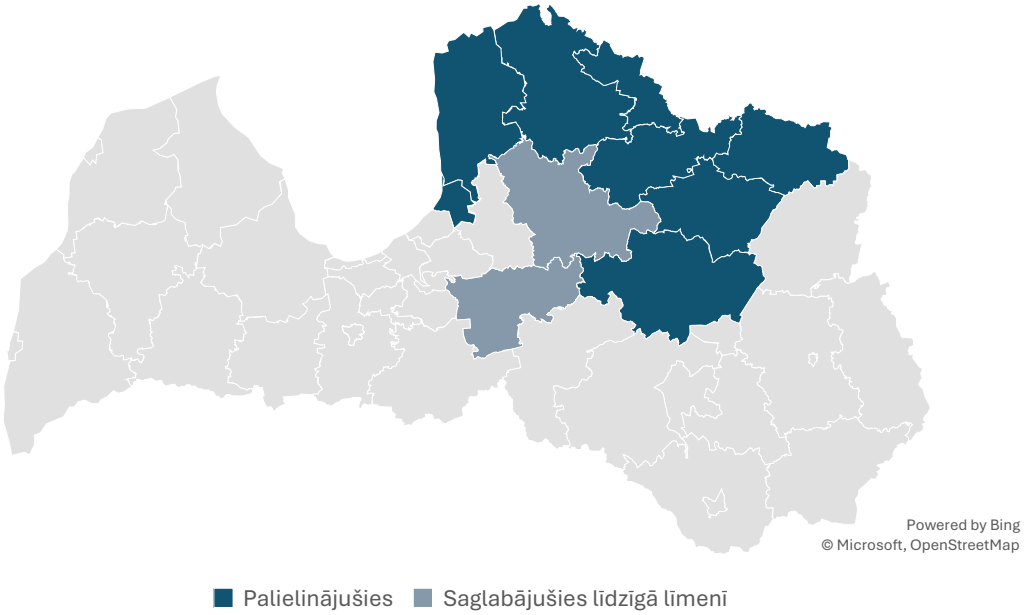

15.3. Investīciju projekti pašvaldību pakalpojumu uzlabošanai

Atbildēt uz jautājumu par īstenotajiem investīciju projektiem, kas sekmējuši pašvaldības pakalpojumu uzlabošanos, varēja tikai trīs pašvaldības – Valmieras novada pašvaldība minēja sešus projektus, kas saistīti gan ar viedās pilsētas risinājumiem, gan ar sabiedrības iesaistes iespējošanu un ģeogrāfiskās informācijas sistēmu (ĢIS) izmantošanu plānošanā, Alūksnes novada pašvaldība minēja divus projektus, kur viens paredzēja klientu apkalpošanas centru izveidi pagastos, bet otrs mobilās lietotnes izstrādi un ieviešanu, savukārt Saulkrastu novada pašvaldība minēja vienu inovatīvu projektu, proti, kapu digitalizāciju (skatīt 33.att.).

33.attēls. Pašvaldību investīciju projekti pakalpojumu uzlabošanai

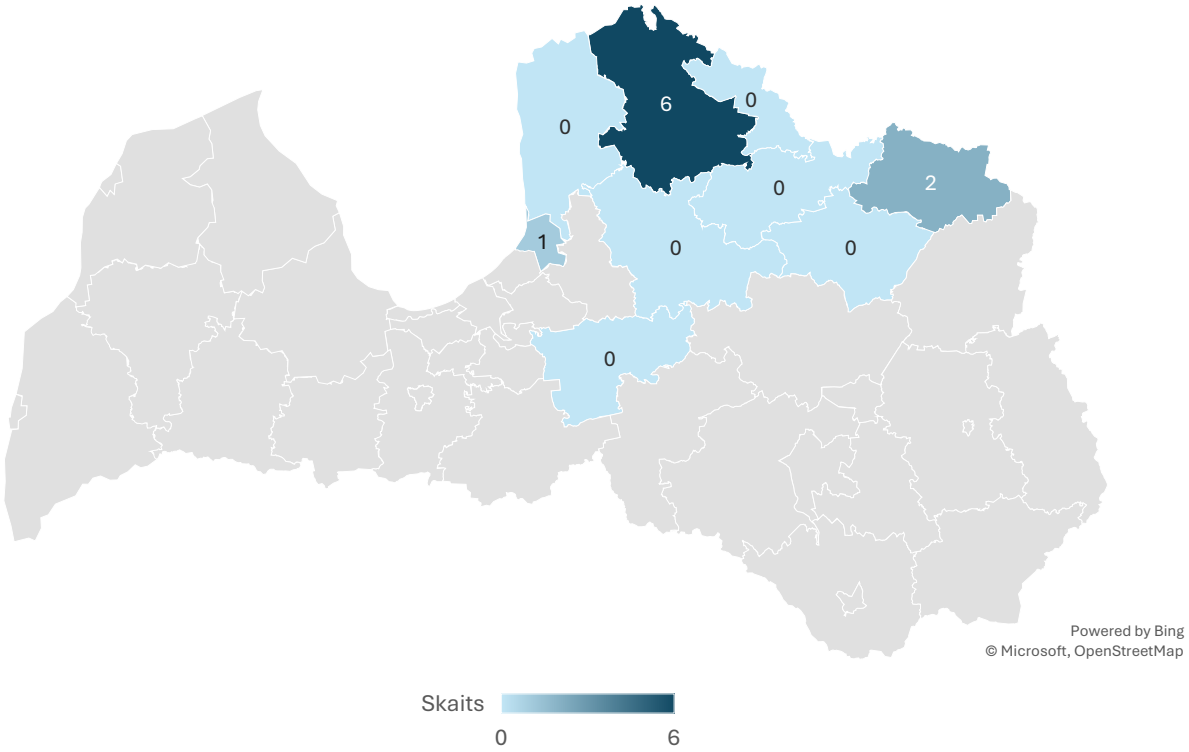

15.4. Iedzīvotāju atzinību guvušie risinājumi pašvaldību pakalpojumu uzlabošanai

Lūdzot dalīties ar informāciju par iedzīvotāji atzinīgi novērtētiem risinājumiem pašvaldību pakalpojumu uzlabošanai, atbildes iesniedza sešas pašvaldības – Alūksnes, Cēsu, Gulbenes, Saulkrastu, Smiltenes un Valmieras novadu pašvaldības (skatīt 13.tabulu). Pēc pašvaldību atbildēm spriežams, ka iedzīvotājiem būtiskākais ir pakalpojumu pieejamība – pēc iespējas tuvāk (klientu apkalpošanas centri dažādās vietās novadā) un ērtāk (iesniegumu elektroniska iesniegšana).

13.tabula. Iedzīvotāju atzinību guvušie risinājumi pašvaldību pakalpojumu uzlabošanai

Pašvaldība	Pašvaldības sniegtais apraksts
Alūksnes novads	Vislielāko iedzīvotāju atzinību guvuši e-pakalpojumi, kas ļauj ātri un ērti iesniegt iesniegumus un veikt maksājumus tiešsaistē, samazinot nepieciešamību klātienes vizītēm. Tāpat pozitīvi novērtēta mobilā lietotne, kas sniedz iespēju ziņot par problēmām pašvaldības teritorijā un sekot līdzi aktuālajai informācijai. Elektroniskās dokumentu aprites sistēma būtiski atvieglojusi komunikāciju ar iedzīvotājiem, bet tiešsaistes domes un komiteju sēdes uzlabojušas pārskatāmību un sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā.
Cēsu novads	Nav datu par iedzīvotāju atzinību. Ikdienā ir ērti, ka var iesniegt iesniegumus elektroniski. 2025.gadā izmantota pašvaldības e-pakalpojumu iesnieguma forma kā risinājums iedzīvotāju aptaujas īstenošanai un sabiedrības viedokļa uzzināšanai par vēja parkiem novada teritorijā.
Gulbenes novads	Valsts un pašvaldību vienotie klientu apkalpošanas centri, kas tiek ieviesti arī ārpus novada centra.
Saulkrastu novads	Vienotās klientu apkalpošanas sistēmas KAC ir Saulkrastos, Lojā. Iedzīvotājiem iespēja iesniegt dokumentus klātienē un elektroniski – to iedzīvotāji novērtē.
Smiltenes novads	Klientu apkalpošanas centri pagastu pārvaldēs.
Valmieras novads	Iedzīvotāju visaugstāk novērtētie risinājumi: - Iedzīvotāju iniciatīvu projektu konkurss, kas tiek rīkots jau ceturto gadu. Iedzīvotāji īpaši novērtē iespēju paši īstenot idejas, kas uzlabo dzīves kvalitāti savā apkārtnē – rotaļu laukumu labiekārtošana, radošas meistarklases, saliedējoši pasākumi un ģimenēm veltītas aktivitātes. - Viedā apgaismojuma sistēma LED gaismekļi ar videodetektoriem, kas pielāgojas satiksmes intensitātei, ir guvuši pozitīvu atsauksmi par energoefektivitāti un drošības uzlabošanu pilsētvidē. - Digitālā siltumapgādes vadība, izmantojot mākslīgā intelekta ģenerētus algoritmus regulē temperatūru pēc lietošanas paradumiem, ir novērtēti kā videi draudzīgs un ekonomisks risinājums, īpaši izglītības iestādēs. - Sabiedriskās apspriešanas tiešsaistē - iespēja piedalīties attālināti sabiedriskajās apspriešanās ir palielinājusi iedzīvotāju līdzdalību, īpaši tiem, kas dzīvo attālākos pagastos vai nevar piedalīties klātienē.

15.4. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Par VPR attīstības programmā iekļautā rādītāja "Ieviesti inovatīvi risinājumi pašvaldību pakalpojumu uzlabšanai" nav saņemts neviens komentārs.

16. Īstenotie investīciju projekti aprites ekonomikas jomā

16.1. Pašvaldību realizētās aktivitātes aprites ekonomikas veicināšanai

Visas reģiona pašvaldības realizējušas aktivitātes aprites ekonomikas veicināšanai. Saskaņā ar apaujas rezultātiem vispopulārākās aktivitātes bijušas saistītas ar daudzveidīgāku šķiroto atkritumu pieņemšanas punktu izveidi, sabiedrības izglītošanu par aprites ekonomikas principiem, šķirošanas nepieciešamību un resursu efektīvu izmantošanu (katrs minēts 8 reizes), tekstila un lietu atkārtotu izmantošanu (minēts 6 reizes) (skatīt 34.att.). Gulbenes novada pašvaldība bija vienīgā, kas kā īstenoto aktivitāti norādīja būvniecības atkritumu pārstrādi un atkārtotu izmantošanu, savukārt Smiltenes novada pašvaldība akcentēja, ka pašvaldība ir pilnvarojusi SIA ZAAO veikt ar atkritumu apsaimniekošanu saistītos pasākumus.

34.attēls. Pašvaldību realizētās aktivitātes aprites ekonomikas veicināšanai

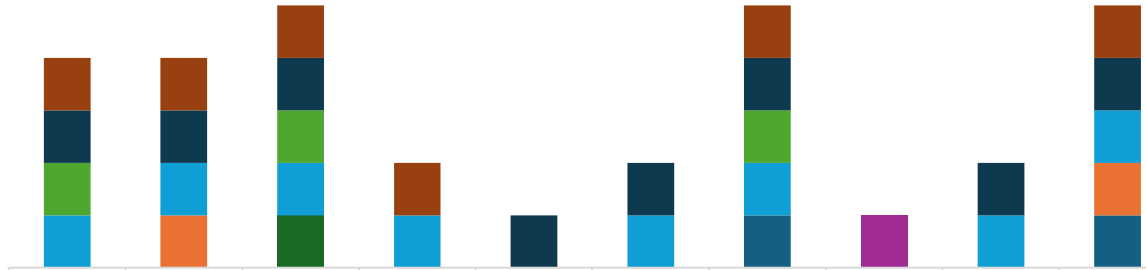

	Alūksnes novads	Cēsu novads	Gulbenes novads	Limbažu novads	Madonas novads	Ogres novads	Saulkrastu novads	Smiltenes novads	Valkas novads	Valmieras novads
Tekstila un lietu atkārtota izmantošana	1	1	1	1			1			1
Sabiedrības izglītošana un informēšana par aprites ekonomikas principiem, šķirošanas nepieciešamību un resursu efektīvu izmantošanu	1	1	1		1	1	1		1	1
Kompostēšanas laukumu izveide un attīstība	1		1				1			
Pašvaldību SIA ZAAO ir pilnvarots veikt visas darbības, kas saistītas ar atkritumu apsaimniekošanu.								1		
Daudzveidīgāku šķiroto atkritumu pieņemšanas punktu izveide, nodrošinot iespēju šķirot arvien vairāk atkritumu veidu	1	1	1	1		1	1		1	1
Būvniecības atkritumu pārstrāde un atkārtota izmantošana			1							
Bioatkritumu dalītās vākšanas sistēmas ieviešana		1								1
Atbalsta pasākumi depozīta sistēmas sekmīgai ieviešanai							1			1

16.2. Aprites ekonomikas principu ieviešanas dinamika

Vērtējot aprites ekonomikas principu ieviešanu, četras pašvaldības (Cēsu, Gulbenes, Saulkrastu un Smiltenes novadi) norādīja, ka kopš 2022.gada tā ir ar pozitīvu tendenci. Savukārt piecas pašvaldības (Alūksnes, Madonas, Limbažu, Ogres un Valkas novadi) atbildēja, ka aprites ekonomikas principu ieviešana saglabājusies līdzīgā līmenī kā iepriekš, kamēr Valmieras novada pašvaldībai šobrīd trūks datu, lai novērtētu rādītāja dinamiku (skatīt 35.att.).

35.attēls. Aprites ekonomikas principu ieviešanas dinamika

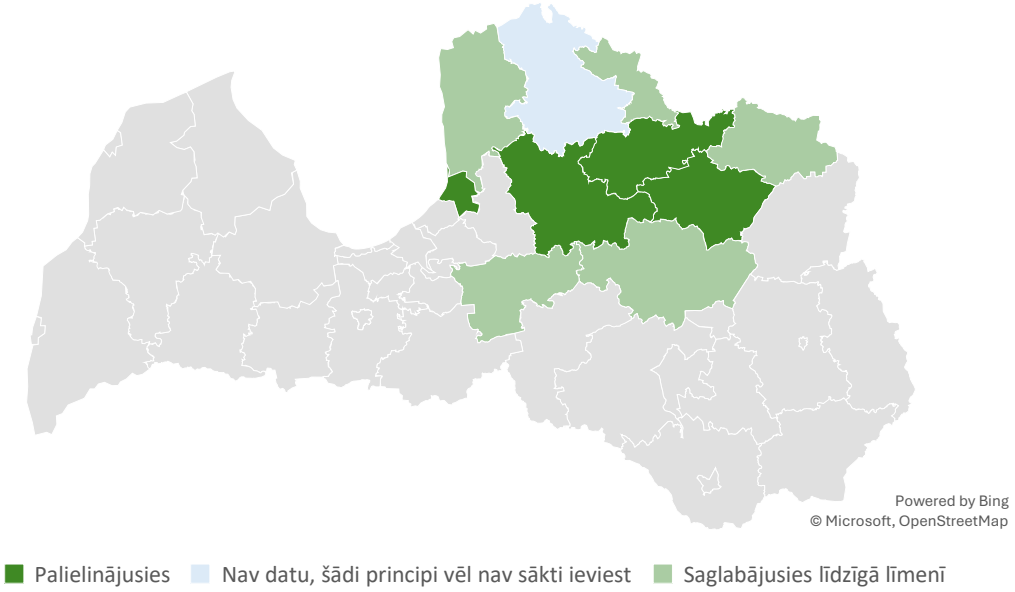

16.3. Pašvaldību investīciju projekti aprites ekonomikas jomā

Uz jautājumu par īstenotajiem pašvaldību investīciju plānā iekļautajiem projektiem aprites ekonomikas jomā, ko pašvaldība pārskata periodā īstenojusi vai uzsākusi īstenot, atbildes tika saņemtas no trīs pašvaldībām – Cēsu, Gulbenes un Valmieras novadiem (skatīt 36.att.). Ja Gulbenes un Valmieras novadu gadījumā akcents bija uz bioloģisko noārdāmo un dalīto atkritumu infrastruktūras izveidi, tad Cēsu novada pašvaldība izcēla risinājumus attiecībā uz produktu dzīves cikla efektīvu vadību, tai skaitā izstrādāto aprites ekonomikas ceļa karti Cēsu novadam. Jāmin, ka uz jautājumu atbildēja arī Alūksnes novads, norādot uz projektu – kompostēšanas laukuma izveidi – kas gan tika īstenots jau 2021.gadā un neiekļaujas šī pārskata periodā.

36.attēls. Pašvaldību investīciju projekti pakalpojumu uzlabošanai

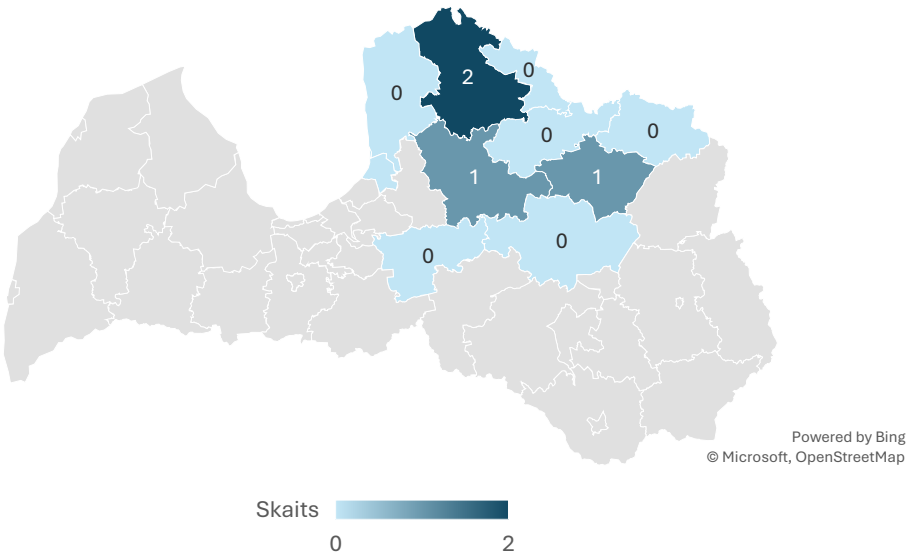

16.4. Veiksmīgākie aprites ekonomikas risinājumi VPR pašvaldībās

Piecas pašvaldības atsaucās aicinājumam dalīties ar veiksmīgākajiem ieviestajiem aprites ekonomikas risinājumiem – Cēsu novada pašvaldības piemērs akcentē atkritumu veidošanās iespēju samazināšanu, Gulbenes novads – būvniecības un tekstila materiālu atkārtotu izmantošanu, Saulkrastu novads – sadarbību ar SIA ZAAO iedzīvotāju izglītošanā, kā arī bioloģisko atkritumu apsaimniekošanu, savukārt Valmieras novads uzmanību vērš uzņēmumu darbības principu pārorientēšanā uz aprites ekonomiku.

14.tabula. Veiksmīgākie ieviestie aprites ekonomikas risinājumu piemēri

Pašvaldība	Pašvaldības sniegtais apraksts
Cēsu novads	Pašvaldības rīkotajos semināros kafijas pauzes servējam tikai ar apritīgiem traukiem un pasūtam vietējos produktus. Arī pilnīga dokumentu digitāla aprite ir otrs labais piemērs
Gulbenes novads	Ielu atjaunošanas projektos "vecajam" asfalts tiek atrasts cits pielietojums citos projektos. Palielinājusies ir atkritumu šķirošana. Šķiro visas iestādes, sākot ar bērnudārziem, ir ieviesti tekstila konteineri. Nevalstiskās biedrības ir uzsākušas darbības no lietotā tekstila ražot jaunas lietas.
Ogres novads	Šie jautājumi ir sadzīves atkritumu apsaimniekotajā pārziņā, lai tiktu risināti aprites ekonomikas risinājumi.
Saulkrastu novads	SIA ZAAO nodrošina atkritumu apsaimniekošanu, apriti un mazināšanu. Saulkrastu skolēni un interesantu grupas apmeklē mācību centru URDA mācības. Izmanto Laipa+ sistēmu vai noslēgti līgumi. Kompostētāju lapu reģistru uztur SIA ZAAO. Dūņu laukumu, kompostēšanas laukumu uztur pašvaldības kapitālsabiedrība SIA "Saulkrastu komunālserviss" – projekts dūņu prese – renovācija, regulāri tiek veikti tehnikas uzlabojumi.
Valmieras novads	Pašvaldībā ir uzsākta bioloģiski noārdāmo atkritumu dalīta vākšana. Ir paplašinātas iespējas tekstila atkritumu nodošanai. Tiek īstenots Interreg CSB programmas projekts BALTIPLAST "Baltijas pieeja rīcībai ar plastmasas atkritumu piesārņojumu aprites ekonomikas kontekstā", kā ietvaros 2024.gada Valmieras pilsētas svētkos izmēģināta glāžu depozīta sistēma. Ieviests Interreg CSB programmas projekts CircularSpaces "Aprites ekonomikā balstītas koprades telpas", kā ietvaros koprades darbnīcas DARE telpas pielāgotas aprites ekonomikas principiem, kā arī sekmēta darbnīcu lietotāji/start-up uzņēmēju kapacitāte un zināšanas darbībai pēc aprites ekonomikas principiem. Interreg projektā GLASS CIRCLE "Pilna cikla aprites ekonomikas izpēte stikla šķiedras industrijai" tika sniegts ieguldījums stikla šķiedras jomā darbojošos uzņēmumu pārorientēšanās sekmēšanai darbībai pēc aprites ekonomikas principiem.

16.5. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Par VPR attīstības programmā iekļauto rādītāju "Īstenotie investīciju projekti aprites ekonomikas jomās" saņemts priekšlikums skaidrāk definēt, kas konkrētajā gadījumā domāts ar jēdzienu "aprites ekonomikas jomas". Tāpat saņemts priekšlikums pārformulēt rādītāju uz šādu redakciju: "Ieviestās iniciatīvas (tostarp Investīciju projekti) aprites ekonomikas jomā".

17. Īstenotie kopienās balstītie atkritumu šķirošanas, resursu dalīšanās risinājumi

17.1. Pašvaldību atbalstītās iedzīvotāju, nevalstisko organizāciju (NVO) vai uzņēmēju iniciatīvas, kas veicinājušas atkritumu šķirošanu, resursu dalīšanu

Visas reģiona pašvaldības pārskata periodā atbalstījušas iedzīvotāju, NVO vai uzņēmēju iniciatīvas, kas veicinājušas atkritumu šķirošanu, dalīšanos ar resursiem, visvairāk atbalstot tieši talkas un sakopšanas akcijas (skatīt 37.att.). Neviena no pašvaldībām kā iespējamo atbildes variantu šoreiz neizvēlējās ar resursu koplietošanu saistītu risinājumu - "Lietu bibliotēkas, kas nodrošina instrumentu, elektroierīču un citu priekšmetu īslaicīgas aizņemšanās iespējas". Gulbenes un Valmieras novadu pašvaldības norādīja, ka tikušas atbalstītas resursu dalīšanās un atkārtotas izmantošanas vietas, kā arī Gulbenes novadā atbalstītas resursu atgūšanas un labošanas aktivitātes.

37.attēls. Pašvaldību atbalstītās iedzīvotāju NVO vai uzņēmēju iniciatīvas, kas veicinājušas atkritumu šķirošanu, resursu dalīšanu

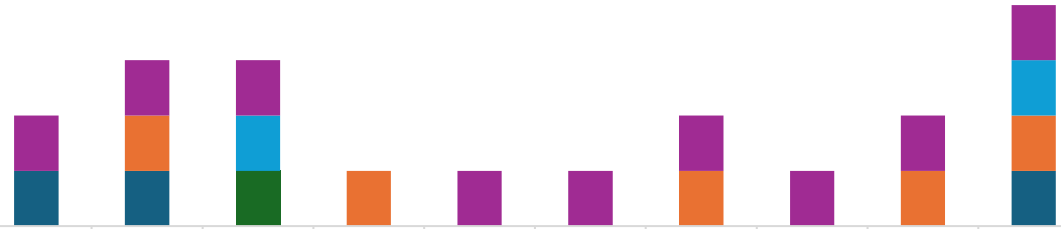

	Alūksnes novads	Cēsu novads	Gulbenes novads	Limbažu novads	Madonas novads	Ogres novads	Saulkrastu novads	Smiltenes novads	Valkas novads	Valmieras novads
Talkas un sakopšanas akcijas	1	1	1		1	1	1	1	1	1
Resursu dalīšanās un atkārtotas izmantošanas vietas (piemēram, grāmatu, pārtikas skapji, bezmaksas lietu apmaiņas vietas)			1							1
Resursu atgūšanas un labošanas aktivitātes (piemēram, mēbeļu restaurācijas, elektrolietu labošanas meistarklases)			1							
Kopienu šķirošanas punkti un infrastruktūra (piemēram, viedie šķirošanas konteineri, bioatkritumu dalītā vākšana, tekstila konteineri)		1		1			1		1	1
Dažādi izglītojoši pasākumi par atkritumu šķirošanu un dalīšanos ar resursiem (piemēram, Nulles atkritumu iniciatīvas, darbnīcas par atkritumu samazināšanu, kompostēšanu, lietu labošanu)	1	1								1

17.2. Kopienās balstīto atkritumu šķirošanas, resursu dalīšanās iniciatīvu dinamika

Uz jautājumu par kopienās balstītu atkritumu šķirošanas, resursu dalīšanās iniciatīvu dinamiku sešas pašvaldības fiksējušas pozitīvu tendenci (Alūksnes, Cēsu, Gulbenes, Saulkrastu, Valmieras un Valkas novadi), bet četras pašvaldības (Limbažu, Madonas, Ogres, Smiltenes novadi) izmaiņas pārskata periodā nav novērojušas (skatīt 38.att.).

38.attēls. Kopienās balstīto atkritumu šķirošanas, resursu dalīšanās risinājumu dinamika

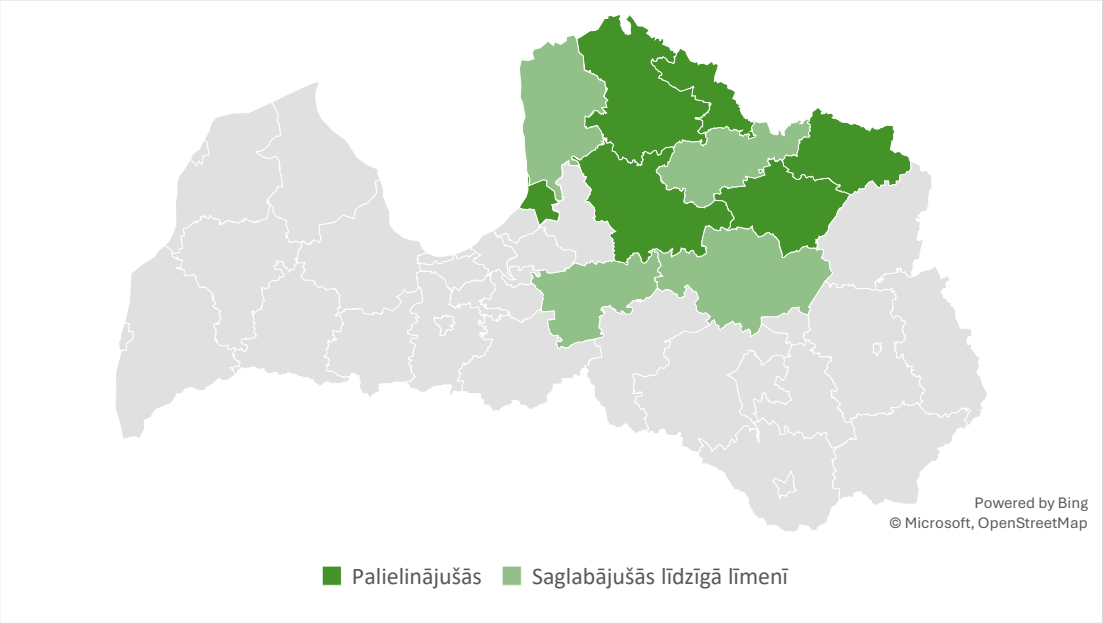

17.3. Pašvaldību investīciju projekti kopienās balstītu atkritumu šķirošanas, resursu dalīšanās risinājumiem

Tikai divas pašvaldības varējušas sniegt atbildi uz jautājumu par pašvaldības investīciju plānā iekļautiem projektiem, kas veicinājuši kopienās balstītu atkritumu šķirošanas, resursu dalīšanās risinājumus – Valmieras un Cēsu novada pašvaldības (skatīt 36.att.).

39.attēls. Pašvaldību investīciju projekti kopienās balstītu atkritumu šķirošanas, resursu dalīšanās risinājumiem

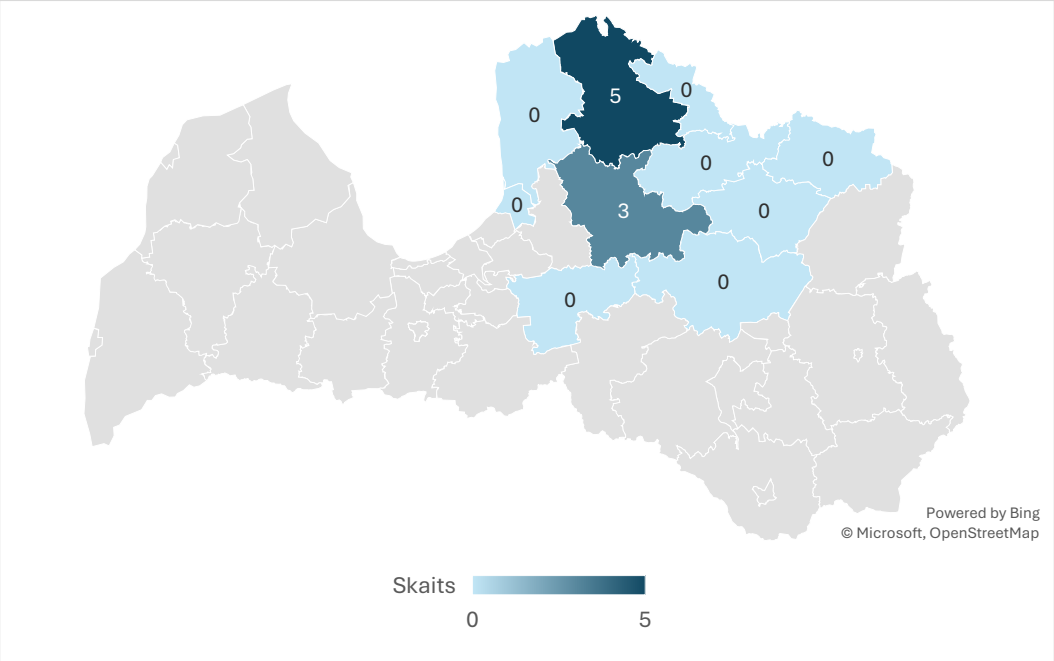

17.4. Veiksmīgākie pašvaldībās īstenotie kopienās balstīto atkritumu šķirošanas, resursu dalīšanās risinājumi

Uz aicinājumu minēt veiksmīgākos piemērus par īstenotajiem kopienās balstītajiem atkritumu šķirošanas, resursu dalīšanās risinājumiem atsaucās septiņas reģiona pašvaldības – Alūksnes, Cēsu, Gulbene, Ogres, Saulkrastu, Smiltenes un Valmieras novadi (skatīt 15.tabulu).

15.tabula. Veiksmīgākie kopienās balstīto atkritumu šķirošanas, resursu dalīšanās risinājumi

Pašvaldība	Pašvaldības sniegtais apraksts
Alūksnes novads	Alūksnes novadā veiksmīgi darbojas dalītās atkritumu šķirošanas punkti un laukumi, kas pieejami iedzīvotājiem gan pilsētā, gan pagastos. Iedzīvotāji aktīvi nodod tekstilu, elektroiekārtas un bīstamos atkritumus īpaši organizētās savākšanas akcijās. Privātīpašumos ir iespējams veikt dalīto šķirošanu, pieprasot atkritumu apsaimniekotājam nepieciešamos konteinerus. Novadā darbojas arī zaļo atkritumu laukums "Iztekas", kur iedzīvotāji aktīvi nodod lapas, zāli un citus dārza atkritumus kompostēšanai.
Cēsu novads	Apkopota info par lietu labošanas iespējām platformā *lietovelreiz.lv* Uzsākta Cēsu aprites centra izveide. Noorganizēts hakatons jauniešiem par aprites ekonomikas tēmu. Jaunieši vairākas iniciatīvas jau ievieš.

Gulbenes novads	Stāmerienas pils parka bibliotēka – iespēja atstāt sev liekās, bet kādam noderīgās grāmatas (darbojas vasaras sezonā).
Ogres novads	Atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu ir īstenojuši šķirošanas akcijas savos dalīto atkritumu savākšanas laukumos, kā piemēram, lietotu riepu nodošana bez maksas vai lapu nodošana rudens sezonā, u.c.
Saulkrastu novads	SIA ZAAO nodrošina atkritumu apsaimniekošanu, apriti un mazināšanu. Saulkrastu novada pašvaldībai pieder 0.05% no kapitālsabiedrības pamatkapitāla ZAAO. Skolēni un interesantu grupas apmeklē mācību centru URDA mācības. SIA ZAAO izvietojusi pašvaldībā atkritumu šķirošanas konteinerus, mūsu specifika ir lielas apdzīvotas mazdārziņu teritorijas, kurās vasarās dzīvo daudz cilvēki un ir atkritumu urnas. Atsaucoties uz iedzīvotāju vajadzībām, ZAAO iegādājies mazāku izmēru atkritumu izvešanas mašīnu, lai nodrošinātu atkritumu izvešanu.
Smiltenes novads	Pašvaldībā ir dzirdēts, ka kāds ar resursu apmaiņu nodarbojās, bet pašvaldība nav tajā iesaistīta.
Valmieras novads	Periodā uzsākta dalītā bioloģiski noārdāmo atkritumu vākšana. 2022.gadā pašvaldība piedalījās Vācijas vides fonda īstenotā projektā "Vides ilgtspējīga attīstība 2030: mācīšanās noturīgās un ilgtspējīgās pašvaldībās", kā ietvaros tika rīkotas dzīvās laboratorijas ar Valmieras pilsētas Ekoskolām, radot idejas kopīgām īstenojamām vides ilgtspējas iniciatīvām. Rezultātā, lai pilotētu dalīti vākto bioloģiski noārdāmo atkritumu sistēmu, Valmieras pilsētas dienesta viesnīcās tika ieviesta dalīti vāktā atkritumu apsaimniekošana, izmēģināta bioloģisko atkritumu šķiršana, īstenotas apmācības jauniešiem, personālam.

17.5. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Par VPR attīstības programmā iekļautā rādītāja "Īstenotie kopienās balstītie atkritumu šķirošanas, resursu dalīšanās risinājumi" pašvaldības nav sniegušas nevienu komentāru.

18. Realizēto projektu skaits atjaunojamo energoresursu (AER), energoefektivitātes jomā

18.1. Pašvaldību īstenotie projekti, kas veicinājuši AER izmantošanu un energoefektivitāti

Visas reģiona pašvaldības īstenojušas projektus pašvaldības ēku energoefektivitātes paaugstināšanai, tāpat populāri bijuši publiskās infrastruktūras energoefektivitātes paaugstināšanai un projekti atjaunojamo energoresursu infrastruktūras ieviešanai (katrs minēts 7 reizes) (skatīt 40.att.).

40.attēls. Pašvaldību īstenotie projekti, kas veicinājuši AER izmantošanu un energofektivitāti

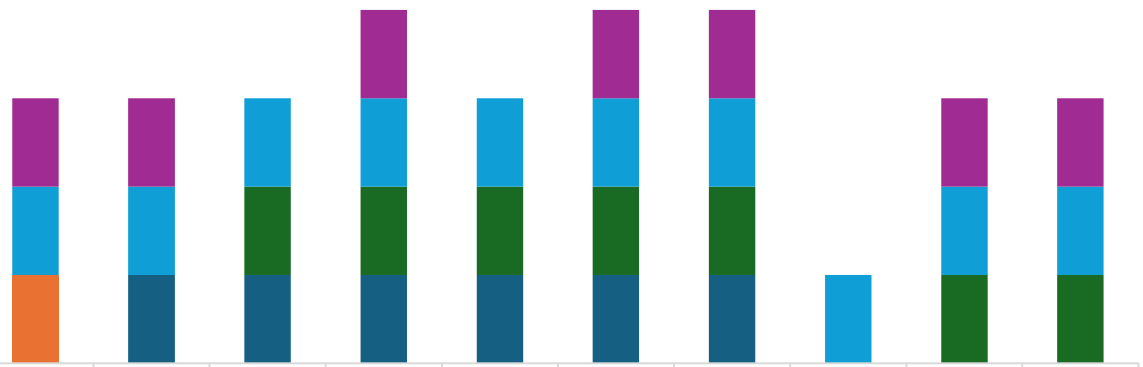

	Alūksnes novads	Cēsu novads	Gulbenes novads	Limbažu novads	Madonas novads	Ogres novads	Saulkrastu novads	Smiltenes novads	Valkas novads	Valmieras novads
Publiskās infrastruktūras energoefektivitātes uzlabošana (piemēram, ielu apgaismojuma modernizācija, ūdenssaimniecības sistēmu optimizācija un modernizācija)	1	1		1		1	1		1	1
Projekti pašvaldības ēku energoefektivitātes paaugstināšanai (piemēram, ēku siltināšana, apkures un ventalācijas sistēmu modernizācija, viedās vadības sistēmas ēku apsaimniekošanai)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Projekti atjaunojamo energoresursu ieviešanai (piemēram, saules paneļu, siltumsūkņu uzstādīšana, biomasas katlu māju būvniecība)			1	1	1	1	1		1	1
Cits variants	1									
Energosertifikātu un energoauditu izstrāde publiskajām ēkām		1	1	1	1	1	1			

18.2. Pašvaldību realizēto projektu AER, energoefektivitātes jomā skaita dinamika

Uz jautājumu par realizēto projektu AER, energoefektivitātes jomā skaita dinamiku septiņas pašvaldības (Cēsu, Gulbenes, Limbažu, Madonas, Ogres, Saulkrastu, Smiltenes novadi) norādīja, ka kopš 2022.gada vērojama pozitīva tendence, divas pašvaldības (Alūksnes un Valmieras novadi) vērtē, ka projektu apjoms saglabājusies līdzīgā līmenī kā iepriekš, bet vienai pašvaldībai (Valkas novads) šobrīd trūkst datu, lai veiktu salīdzinājumu (skatīt 41.att.).

41.attēls. Pašvaldību realizēto projektu AER, energoefektivitātes jomā skaita dinamika

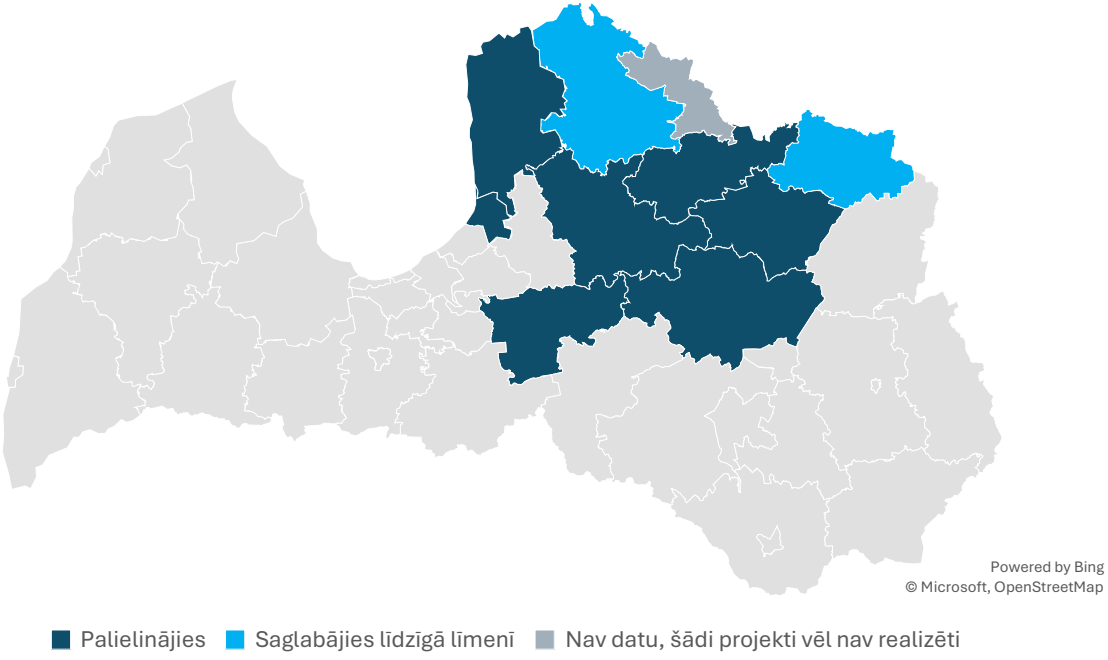

18.3. Pašvaldību investīciju projekti AER, energoefektivitātes jomā

Pārskata periodā pašvaldības īstenojušas ievērojamu skaitu investīciju projektu AER un energofektivitātes jomā – kopā 43 projekti. Visvairāk projektu minējusi Gulbenes novada pašvaldība (7 projekti), kurai seko Alūksnes, Cēsu un Valmieras novadi (katram pa 6 projektiem) (skatīt 42.att.).

42.attēls. Pašvaldību investīciju projekti AER un energofektivitātes jomā

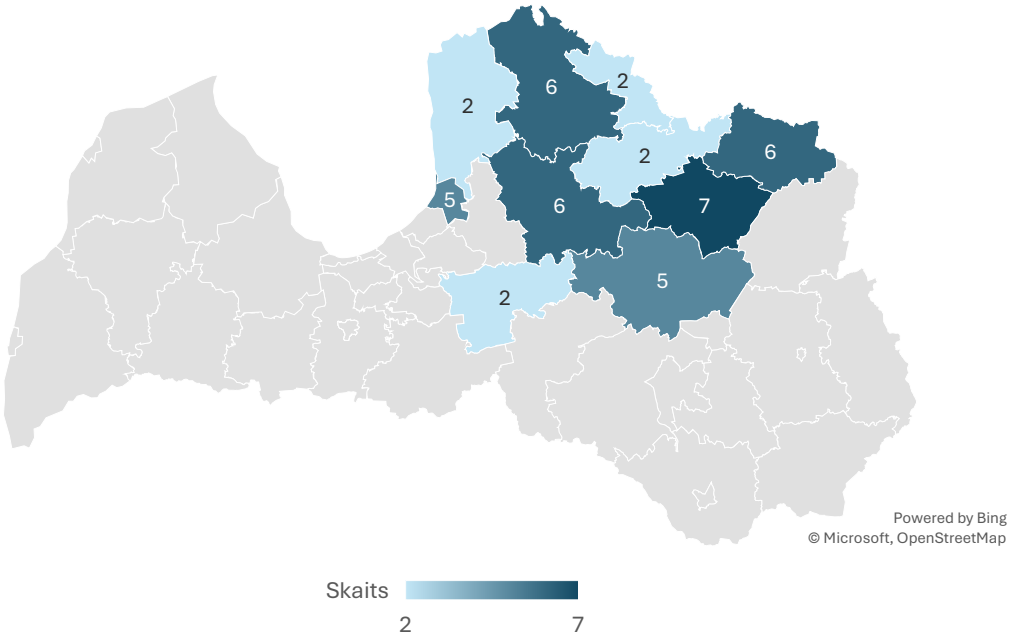

18.4. Realizēto projektu AER, energoefektivitātes jomā ietekmes raksturojums

Deviņas pašvaldības bija gatavas dalīties ar informāciju par to, kāda bijusi realizēto projektu AER, energoefektivitātes jomā ietekme uz enerģijas patēriņa samazinājumu un atjaunīgo energoresursu izmantošanu (skatīt 16.tabulu).

16.tabula. Realizēto projektu AER, energoefektivitātes jomā ietekmes raksturojums

Pašvaldība	Pašvaldības sniegtais apraksts
Alūksnes novads	Realizētie projekti samazinājuši enerģijas galapatēriņu, modernizējot ielu apgaismojumu un veicot publisko ēku siltināšanu, apkures un ventilācijas sistēmu modernizāciju. Māriņkalna tautas namā uzstādītais granulu katls veicina atjaunojamās enerģijas izmantošanu. Projekti nodrošina ilgtermiņa energoefektivitātes uzlabojumus un rada pamatu turpmākai AER integrācijai pašvaldības ēkās un infrastruktūrā.
Cēsu novads	Katram projektam ir sasniedzamie rādītāji, nav datu par ietaupījumu kopumā visās ēkās kopā.
Gulbenes novads	Pašvaldībā laika posmā no 2022 -2024. gadam realizētie projekti, kuri ietvēruši AER ir salīdzinoši maza proporcija no kopējā elektroenerģijas patēriņa, prognozējam, ka AER sastādīs aptuveni 4% no pašvaldības enerģijas patēriņa 2025. gadā. Plānots šo apjomu palielināt, ja būts pieejami projekti ar līdzfinansējumu specifiskajā sektorā. Projekti kuri īstenoti laika posmā no 2022 - 2024. gada nav atstājuši būtisku iespaidu uz finanšu plānošanu, jo pašvaldība par AER ieviešanu savā infrastruktūrā jau lēma pirms 2022. gada.
Limbažu novads	Nomainot publiskajā teritorijā esošos nātrija gāzizlādes tipa gaismekļus un uzstādot jaunus LED gaismekļus un viedo pilsētvides tehnoloģiju, samazinās izdevumi par patērēto elektroenerģiju. Uzstādot saules paneļus, tiek samazināts iepirktais elektrības apjoms.
Ogres novads	Pašvaldībā ir īstenoti vairāki ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi pašvaldības ēkās, kuros ir uzstādīti saules paneļi un izbūvēta infrastruktūra siltuma atgūšanai no notekūdeņiem.
Saulkrastu novads	Ēkas, Raiņa ielā 7, Saulkrastos energoefektivitātes pasākumu uzlabošana. Katlumājas atjaunošana. Dati: Katras sadedzināšanas iekārtas/tehniskās ierīces nominālā ievadītā siltuma jauda (MW) Pirms uzstādīšanas 2023.g. 1.6MW, 2024.g. jaunā katlumāja 0,3 MW un 0,72MW Izmanto tikai atjaunojamos resursus – granulas. Katlumājā Zvejniekciemā uzstādīts Šķeldas katls, par pašvaldības līdzekļiem. Izmanto tikai atjaunojamos resursus. PII Bitīte uzstādīti jauni saules paneļi, nodrošina energo neatkarību un ekonomiju. Energoefektīvas apgaismojuma lampas samazina elektrības patēriņu. Mēnesī 24 kWh ietaupījums vienai lampai, 100 lampas 2400kWh rada ietaupījumu.
Smiltenes novads	Palsmanes pamatskolas internāta ēkā elektroenerģijas patēriņa samazināšanai ir uzstādīti saules paneļi
Valkas novads	Beverīnas 3, Valkā (pašvaldības administrācijas ēka: Veikti energoefektivitātes pasākumi - apgaismojuma un elektroapgādes sistēmas atjaunošana (LED), ventilācijas sistēmas ar rekuperāciju izbūve, saules paneļu uzstādīšana. 2022.gadā 247 LED lampu uzstādīšana Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana ar pilsētvides tehnoloģijām"; projekta "Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana ar viedajām apgaismojuma tehnoloģijām Valkas pilsētā" ietvaros. Plānotais elektroenerģijas ietaupījums 119,155 MWh/gadā. Plānotais CO2 ietaupījums sastāda 12,988 tonnas gadā. Projekta kopējās izmaksas 318 549,92 EUR, t.sk., attiecināmās izmaksas 306 493,00 EUR un neattiecināmās izmaksas 12 056,92 EUR. EKII finansējums 70% no attiecināmajām izmaksām jeb 214 545,10 EUR. 2022.gada sākumā projekta ietvaros ir iegādāts LED ekrānu, kas tika uzstādīts Beverīnas ielas 3 ēkā, kurā ir redzama informācija par patērēto elektrību Valkas pilsētā. Projekta "Energoefektivitātes uzlabošana Valkas novada pašvaldības ēkā Beverīnas ielā 3, Valkā" ietvaros tika veikta saules paneļu uzstādīšana ēkai pašpatēriņam.

Valmieras novads	Īstenots Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta (EKII) finansēts projekts "Publisko teritoriju ielu apgaismojuma inženiertīklu pārbūve Valmierā, Valmieras novadā", nodrošinot: Samazinātas siltumnīcefekta gāzu emisijas un elektroenerģijas patēriņu Valmieras pilsētā un Valmieras novada apvienību teritorijās, sasniedzot šādus rādītājus: - Elektrības patēriņa ietaupījums pēc projekta īstenošanas 370,749 MWh/gadā, - CO2 emisiju samazinājums pēc projekta īstenošanas 40,41161 t CO2/gadā, - CO2 emisijas samazinājuma efektivitātes rādītājs 0,1106 kg CO2 gadā/eiro.

18.5. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Attiecībā uz VPR attīstības programmā iekļautā rādītāja "Realizēto projektu skaits AER, energoefektivitātes jomā" novērtēšanas iespējām, divas pašvaldības norāda, ka pieprasītie dati dublējās ar rādītāja "Publiskās ēkas ar uzlabotu energoefektivitāti". Tāpat turpmāk jāņem vērā būtiska piebilde, ka pašvaldība nenodarbojas ar AER iekārtu uzstādīšanu un ka galvenokārt šī jautājuma datu ieguvē jāsadarbojas ar pašvaldību uzņēmumiem, kas nodrošina komunālo pakalpojumu sniegšanu un ar to saistīto datu nodošanu statistikai, tai skaitā Valsts kontrolei (2025.gada lietderības revīzija "Vai ieguldījumi siltumapgādes un ēku energoefektivitātes uzlabošanā nodrošina ilgtspējīgu un ekonomiski pamatotu siltumapgādi").

19. Publiskās ēkas ar uzlabotu energoefektivitāti

19.1. Pašvaldību veiktie publisko ēku energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi

Saskaņā ar aptaujas atbildēm visas reģiona pašvaldības īstenojušas pasākumus, kas saistīti ar ēku norobežojošo konstrukciju siltināšanu un atjaunošanu, tāpat būtiski bijuši pasākumi enerģijas pārvaldība un monitorings ēkas apsaimniekošanas uzlabošanai un inženiersistēmu modernizācija un efektivitātes paaugstināšana (katrs pasākums minēts 8 reizes) (skatīt 43.att.).

43.attēls. Pašvaldību veiktie pasākumi publisko ēku energoefektivitātes uzlabošanai

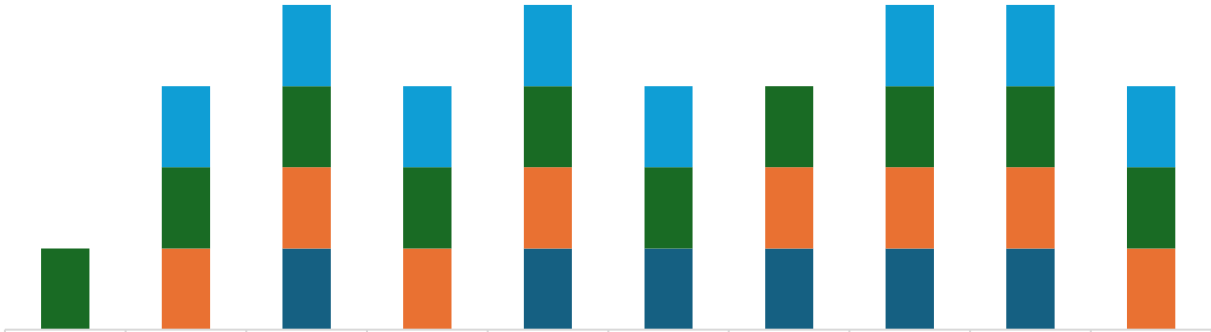

	Alūksnes novads	Cēsu novads	Gulbenes novads	Limbažu novads	Madonas novads	Ogres novads	Saulkrastu novads	Smiltenes novads	Valkas novads	Valmieras novads
Inženiersistēmu modernizācija un efektivitātes paaugstināšana (piemēram, apkures sistēmas rekonstrukcija, ventilācijas sistēmu uzlabošana, apgaismojuma sistēmas modernizācija)		1	1	1	1	1		1	1	1
Ēku norobežojošo konstrukciju siltināšana un atjaunošana (piemēram, ārsienu, jumtu, pārsegumu siltināšana, logu un ārduvju nomaiņa)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Enerģijas pārvaldība un monitorings ēkas apsaimniekošanas uzlabošanai (piemēram, energoauditu veikšana, energosertifikātu izstrāde, enerģijas pārvaldības sistēmas ieviešana)		1	1	1	1		1	1	1	1
Atjaunojamo energoresursu izmantošana ēkas uzturēšanai un apsaimniekošanai (piemēram, saules paneļu, siltumsūkņu, biomasas katlu uzstādīšana)			1		1	1	1	1	1	

19.2. Publisko ēku, kurās veikti energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi, skaita dinamika

Saskaņā ar pašvaldību vērtējumu kopš 2022.gada septiņās reģiona pašvaldībās (Cēsu, Gulbenes, Madonas, Ogres, Saulkrastu, Smiltenes un Valkas novados) publisko ēku skaits, kurās veikti energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi, palielinājies, divās pašvaldībās (Limbažu un Valmieras novadi) tas saglabājies līdzīgā līmenī kā iepriekš, bet vienai pašvaldībai (Alūksnes novads) šobrīd trūkst datu dinamikas novērtēšanai (skatīt 44.att.).

44.attēls. Publisko ēku, kurās veikti energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi, skaita dinamika

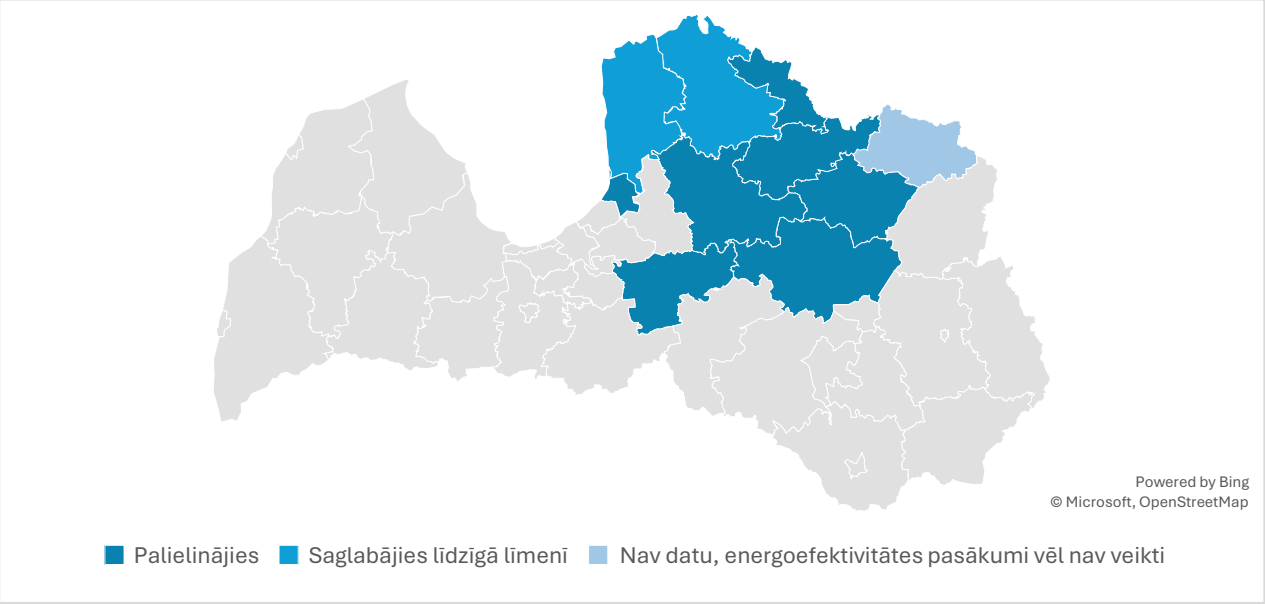

19.3. Pašvaldību investīciju projekti publisko ēku energoefektivitātes uzlabošanai

Ņemot vērā aptaujas rezultātus, pārskata periodā reģionā pašvaldības īstenojušas vismaz 33 investīciju projekti publisko ēku energoefektivitātes uzlabošanai – visvairāk projektu minējusi Gulbenes novada pašvaldība (10 projekti) (skatīt 36.att.).

45.attēls. Pašvaldību investīciju projekti publisko ēku energoefektivitātes uzlabošanai

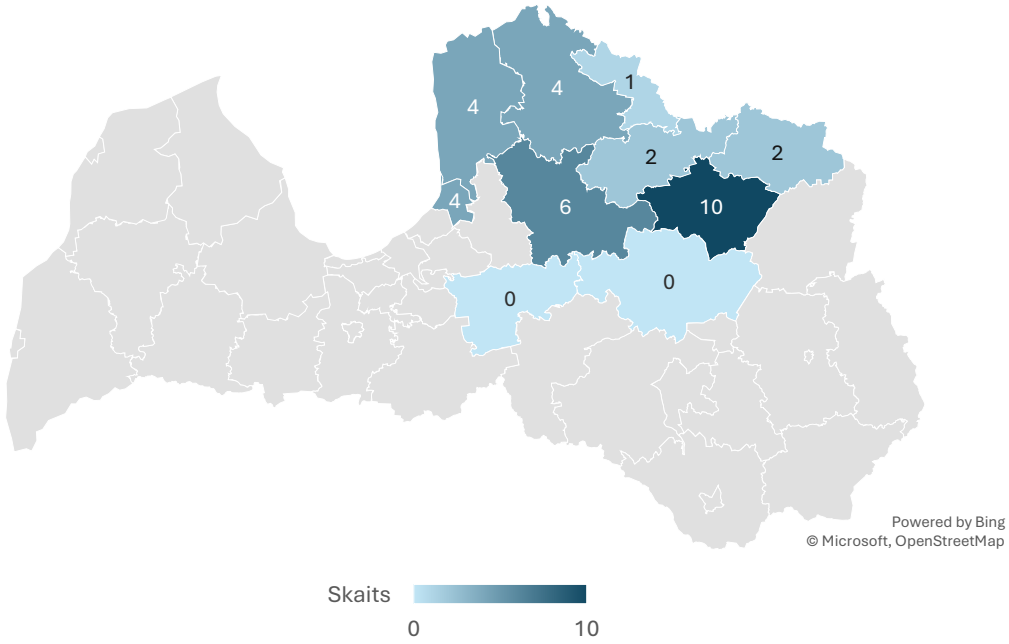

19.4. Publisko ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu ietekme uz pašvaldību budžetu

Uz aicinājumu raksturot, cik būtiski publisko ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi ļāvuši ietaupīt pašvaldību izdevumus par ēku uzturēšanu, atsaucās astoņas pašvaldības, minot ne tikai tendenci, bet arī konkrētus faktus attiecībā uz izmaksām un enerģijas patēriņu (skatīt 17.tabulu)

17.tabula. Publisko ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu ietekme uz pašvaldību budžetu

Pašvaldība	Pašvaldības sniegtais apraksts
Alūksnes novads	Realizētie projekti ļāvuši samazināt enerģijas patēriņu publiskajās ēkās, tajā skaitā siltumenerģijas izmantošanu. Piemēram, Helēnas ielas ēkā veiktais siltinājums un apkures sistēmas modernizācija samazina siltuma zudumus, bet granulu katla uzstādīšana Māriņkalna tautas namā ļauj izmantot atjaunojamos energoresursus. Šie pasākumi ilgtermiņā samazina pašvaldības izdevumus par ēku uzturēšanu un apkuri.
Cēsu novads	Publisko ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi būtiski samazinājuši pašvaldības izdevumus par apkuri, elektroenerģiju un uzturēšanu, veicinot ilgtermiņa ekonomiju. Modernizācija, piemēram, siltumizolācija, logu nomaiņa un energoefektīvas apkures sistēmas, ļāvusi samazināt enerģijas patēriņu par ievērojamu daļu.
Gulbenes novads	Veiktie projekti radījuši ievērojamu enerģijas ietaupījumu specifiskajos objektos, bet apskatot kopējo siltumenerģijas patēriņa balansi, pēc projektu īstenošanas tā nav būtiski izmainījusies. Pašvaldībai gadu laikā palielinoties veicamajām funkcijām, nepieciešamībām un datu uzkrāšanas precizitātei. Apjomam kopējā bilance palikusi nemainīga.
Ogres novads	Pašvaldībā ir īstenoti vairāki ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi ne tikai piesaistot ES vai EKII līdzfinansējumu, bet arī paredzot pašvaldības līdzekļus energoefektivitātes uzlabošanai ēkās. Veicot šīs aktivitātes ir ievērojami samazinājies enerģijas patēriņš un CO2 emisijas, katrā ēkā pašvaldības izdevumi ir samazinājušies vismaz ap 40- 60%, atkarībā no projekta.
Saulkrastu novads	Ēkas Raiņa ielā 7: fasādes sienu, cokola un jumta pārseguma siltināšana, logu, vitrīnu un ārdurvju nomaiņa, ventilācijas sistēmas ierīkošanu, lietus ūdens sistēmas atjaunošana, āra apgaismojuma ierīkošana. Ietaupa energoresursus, samazina apkures izdevumus. Sējas kultūras nama pārbūve, kuras ietvaros plānota ēkas fasādes, pamatu un cokola siltināšana, logu un ārdurvju nomaiņa, jumta atjaunošana un apkures sistēmas modernizācija. Ietaupa pašvaldības energoresursus, samazina apkures izdevumus. PII Bitīte atjaunošana, uzstādīti jauni saules paneļi, ventilācija ierīkota. Samazinājās elektropatēriņš un elektro izmaksas.
Smiltenes novads	Energoefektivitāte ļauj ietaupīt uz siltuma zudumiem, bet ne uz elektības patēriņu, jo bieži skolās uzstādītās ventilācijas sistēmas un uzstādāmās elektroniskās iekārtas pēc projekta īstenošanas tikai palielina elektroenerģijas patēriņu
Valkas novads	Beverīnas 3, Valkā (pašvaldības administrācijas ēka:Veikti energoefektivitātes pasākumi (kopējā platība 1122,1 m2): Cokola, fasādes un jumta siltināšana, logu un durvju nomaiņa, grīdu atjaunošana 1.stāvā, apkures sistēmas un siltummezglu atjaunošana, apgaismojuma un elektroapgādes sistēmas atjaunošana, ventilācijas sistēmas ar rekuperāciju izbūve, saules paneļu uzstādīšana. Projekta īstenošanas rezultātā plānots sasniegt 60,57% primārās enerģijas ietaupījumu, kas ir 2,88% uz vienu pakalpojuma saņēmēju, kā arī 46,80% izmaksu samazinājumu, kas ir 2,23% uz vienu pakalpojuma saņēmēju. Rezultātus plānots sasniegt līdz 31.12.2025
Valmieras novads	Kopš 2022.gada veiktie 4 ēku energoefektivitātes uzlabošanas pasākumi ļauj samazināt enerģijas patēriņu vidēji par 394 MWh/gadā

19.5. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Attiecībā uz VPR attīstības programmā iekļautā rādītāja "Publiskās ēkas ar uzlabotu energoefektivitāti" novērtēšanas iespējām saņemti šādi priekšlikumi:

- ieteikums apvienot rādītājus "Realizēto projektu skaits AER, energoefektivitātes jomā" un "Publiskās ēkas ar uzlabotu energoefektivitāti", jo pašvaldība cita īpašumā nedrīkst ieguldīt un piederībā un īpašumā pārsvarā ir publiskās ēkas;

- rādītāja novērtēšanai izmantot mērvienību enerģijas ietaupījums % un kWh, kas būtu objektīvs attīstības rādītājs, bet ne vienkārši iegūstams līdzīgā aptaujā kā par visām tēmām vienlaikus; vienkāršāk iegūstama ir informācija par projektu skaitu.

20. Pašvaldību pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģijas

20.1. Pašvaldību pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģijas – situācija VPR pašvaldībās

Saskaņā ar aptaujas rezultātiem pārskata periodā piecām reģiona pašvaldībām (Cēsu, Gulbenes, Ogres, Smiltenes un Valmieras novadi) ir izstrādāts atsevišķs pašvaldības dokuments – ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns. Divām pašvaldībām (Alūksnes un Valkas novadi) stratēģisko pasākumu kopums adaptācijai klimata pārmaiņām ir integrēts citos pašvaldības plānošanas dokumentos, bet trīs pašvaldības (Madonas, Limbažu un Saulkrastu novadi) definējuši ieceri tuvākajā nākotnē izstrādāt pašvaldības pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģiju (skatīt 46.att.). Tāpat piecas reģiona pašvaldības (Alūksnes, Limbažu, Madonas, Valkas un Valmieras novadi) norādījušas, ka ir piedalījušās VPR dokumenta "Stratēģiskais ietvars ceļā uz enerģētikas un klimata noturību VPR 2030" izstrādes procesā.

46.attēls. VPR pašvaldību pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģiju statuss

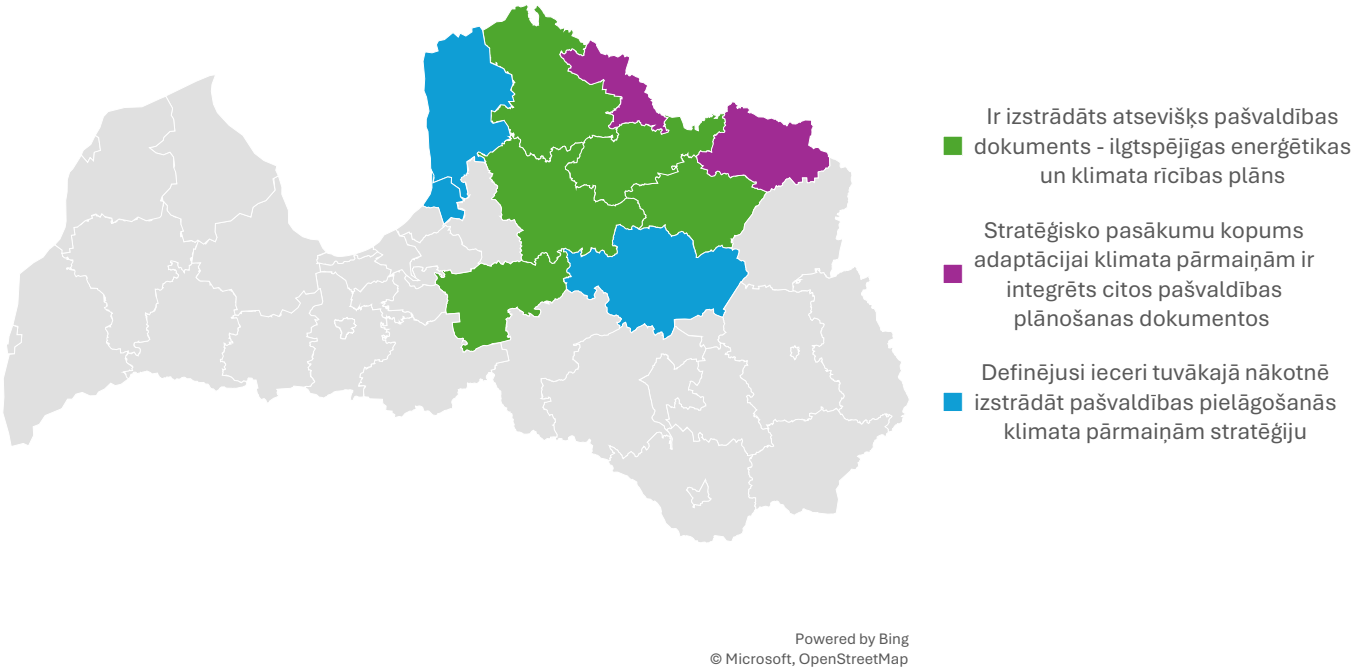

20.2. Pašvaldību investīciju projekti pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģijas ieviešanai

Attiecībā uz investīciju projektiem, ar kuru palīdzību notiek klimata pārmaiņu stratēģiju ieviešana, atbildes šobrīd varēja sniegt tikai trīs pašvaldības – Alūksnes (1 projekts), Smiltenes (3 projekti) un Valmieras (2 projekti) novadi, lielā mērā visi minētie pašvaldību projekti saistīti ar bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un dabā balstītu risinājumu ieviešanu (skatīt 47.att.).

47.attēls. Pašvaldību investīciju projekti pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģijas ieviešanai

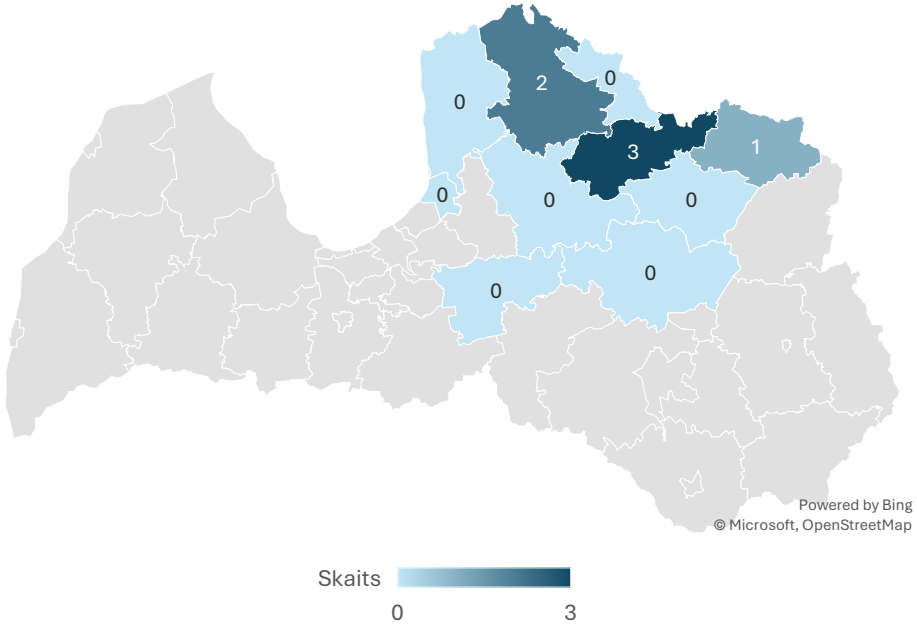

20.3. Saņemtie priekšlikumi rādītāja vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Attiecībā tieši uz VPR attīstības programmā iekļautā rādītāja "Pašvaldību pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģijas" novērtēšanu pašvaldības nav sniegušas komentārus, bet divas pašvaldības norādījušas uz procesiem, kas var pozitīvi ietekmēt rādītāja vērtējumu nākamajā uzraudzības periodā:

- Cēsu novada pašvaldība ir izstrādājusi ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plānu (SECAP), kas vērtējams kā būtisks solis pielāgošanās klimata pārmaiņām stiprināšanā. Konkrētais rādītājs ir nozīmīgs un ir svarīgi fiksēt, cik VPR pašvaldībām ir izstrādāti un aktualizēti šie plāni, pat ja reālās rīcības vēl tikai sekos;
- Limbažu novada pašvaldība 2024.gadā publiskai apspriešanai nodevusi Ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāna 1.redakciju.

PIELIKUMS: Pašvaldību aptaujas anketa

VPR Attīstības programmas rezultatīvie rādītāji: pašvaldību dati par 2022.- 2024.gadu

Šī aptauja veidota ar mērķi noskaidrot Vidzemes plānošanas reģiona (VPR) pašvaldību rīcībā esošo informāciju, kas nepieciešama reģiona Attīstības programmas 2022. - 2027.gadam (AP) vidusposma uzraudzības ziņojuma sagatavošanai. Iegūtie dati tiks izmantoti AP uzraudzības ziņojuma rezultatīvo rādītāju sadaļas sagatavošanai, novērtējot attīstības dinamiku laika posmā no 2022.gada līdz 2024.gadam. Rezultatīvo rādītāju formulējums un ar tiem saistīto datu iegūšana precizēta ar VPR pašvaldībām tematiskās darba grupas laikā š.g. 10.jūnijā Valmierā.

📌 Aptauja sastāv no 19 sadaļām, kas katra attiecas uz vienu no VPR AP definētajiem rādītājiem, kur pašvaldība norādīta kā datu avots.
📌 Katrā sadaļā iekļauti vairāki jautājumi, no kuriem pēdējā iespējams sniegt priekšlikumus/komentārus par rādītāja formulējumu, ar to saistītajiem datiem, kas ļaus precizēt VPR AP rezultatīvo rādītāju sadaļu un turpmāko darbu ar to.
📌 Iespējams, aptaujas aizpildīšanas procesā būs nepieciešams sadarboties vairākām pašvaldības struktūrvienībām.
📌 **Aptaujā iesniegto informāciju iespējams aizpildīt, papildināt un koriģēt vairākkārt līdz iesniegšanas termiņa noslēgumam - 2025. gada 2.septembris**
NB! Pēc pirmreizējās atbilžu iesniegšanas uz ekrāna parādīsies pateicības ziņojums par atbilžu iesniegšanu, zem kura jānospiež poga "Saglabāt manu atbildi, lai rediģētu"/"Save my response to edit" un jāsaglabā aptaujas saite (jāiekopē e-pastā vai dokumentā). Pēc tam, izmantojot saglabāto saiti, iespējams atgriezties aptaujas formā un, nospiežot izvēlni "Rediģēt atbildi"/"Edit response", turpināt veikt papildinājumus.

Uzraudzības ziņojumam nepieciešamo datu periods: 2022.gada 1.janvāris – 2024.gada 31.decembris
Iesniegšanas termiņš: 2025.gada 2.septembris
Atbildīgais par VPR AP uzraudzības ziņojuma sagatavošanu: VPR Teritoriālās plānošanas nodaļa
Kontaktpersona konsultācijām par aptaujas aizpildīšanu: Laura Kindzule, 26499546, laura.kindzule@vidzeme.lv

Pamatdati par pašvaldību

1. Pašvaldība (izvēlieties atbilstošo) *

   Choose an item.

2. Jūsu vārds, uzvārds *

3. Amats *

4. Jūsu kontakti (e-pasts, mobilā telefona nr.) *

5. Saite uz pašvaldības spēkā esošo Attīstības programmas Investīciju plānu laika periodā no 2022.gada līdz 2024.gadam

Zaļo vides infrastruktūras risinājumu ieviešana

Kas ar to domāts? Zaļās infrastruktūras risinājumi, kuru īstenošanai pašvaldība veikusi ieguldījumus.

6. Lūdzu norādiet Jūsu pašvaldībā ieviestos zaļās infrastruktūras risinājumus

   (iespējamas vairākas atbildes – izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐):

   ☐Risinājumi karstuma salu mazināšanai (koku, krūmu apstādījumi, zaļās sienas, zaļie jumti)

   ☐Risinājumi ūdens piesārņojuma mazināšanai (mākslīgās mitraines, pilsētas pļavas)

   ☐Risinājumi gaisa piesārņojuma mazināšanai (koku, krūmu apstādījumi, zaļās autostāvvietas)

   ☐Risinājumi lietus plūdu mazināšanai (lietus dārzi, ievalkas, mākslīgās mitraines, pilsētas pļavas, caurlaidīgs ielu/laukumu iesegums)

   ☐Risinājumi bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai (ekoloģiskie koridori, zaļie tilti, ekodukti, savvaļas fragmenti)

   ☐Risinājumi zaļās pilsētvides veicināšanai (zaļās sienas, zaļie jumti, zaļās auto stāvvietas, pārvietojami vai permanenti kultūraugu stādījumi)

   ☐Šobrīd konkrēti risinājumi vēl nav ieviesti, bet pašvaldība strādā pie izpētes un plānošanas

   ☐Cits risinājums

7. Kopš 2022.gada ieviesto zaļo risinājumu skaits pašvaldībā *(izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐) :*

☐Palielinājies

☐Saglabājies līdzīgā līmenī

☐Samazinājies

☐Nav datu, līdz šim zaļie risinājumi vēl nav ieviesti

8. Lūdzu norādiet pašvaldības Attīstības programmas Investīciju plānā iekļautos projektus, kas atbilst šim rādītājam *(ja tādi ir īstenoti laikā no 2022. gada janvārim līdz 2024.gada decembrim)*

9. Īss apraksts (2-5 teikumi): *Lūdzu norādiet būtiskākos zaļos infrastruktūras risinājumus pilsētās un īsi aprakstiet, kas tika īstenots. Piemēram: "Izveidots lietus dārzs pie kultūras nama - samazina applūšanas risku. Izveidota un uzturēta pilsētas pļava bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai."*

10. Komentāri, priekšlikumi konkrētā VPR AP uzraudzības rādītāja formulējuma vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Pieslēgumu skaits pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas

Kas ar to domāts? Kopš 2022.gada no jauna izveidoto pieslēgumu skaits pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas pašvaldības blīvi apdzīvotajās teritorijās (apmešanās vai darba vieta, kurā kaimiņos vai netālu ir vismaz 50 pastāvīgie iedzīvotāji vai nodarbinātie)

11. Jaunizveidoto pieslēgumu skaits pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas laika periodā **no 2022. līdz 2024.gadam**

12. Kopš 2022.gada jaunu pieslēgumu skaits pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas (*izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐)* :

☐Palielinājies

☐Saglabājies līdzīgā līmenī

☐Samazinājies

☐Nav datu

13. Lūdzu norādiet pašvaldības Attīstības programmas Investīciju plānā iekļautos projektus, kas atbilst šim rādītājam *(ja tādi ir īstenoti laikā no 2022. gada janvārim līdz 2024.gada decembrim)*

14. Īss apraksts (2-5 teikumi): *Lūdzu norādiet, kādi panākumi sasniegti vai ar kādiem izaicinājumiem nācies saskarties, īstenojot ūdensapgādes centralizāciju*

15. Komentāri, priekšlikumi konkrētā VPR AP uzraudzības rādītāja formulējuma vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Izveidotās un atbalstītās kultūras un tūrisma vietas

Kas ar to domāts? Pašvaldības veiktie investīciju ieguldījumi kultūras un tūrisma infrastruktūrā, tās uzturēšanā un darbības nodrošināšanā

16. Investīciju ieguldījumi (EUR) laika periodā **no 2022. līdz 2024.gadam**

17. Lūdzu norādiet pašvaldības Attīstības programmas Investīciju plānā iekļautos projektus, kas atbilst šim rādītājam *(ja tādi ir īstenoti laikā no 2022. gada janvārim līdz 2024.gada decembrim)*

18. Īss apraksts (2-5 teikumi): *Lūdzu norādiet, kādi bija galvenie priekšnosacījumi atbalsta sniegšanai (piemēram, aktīva vietējā kopiena, uzņēmējdarbības inciatīvas, sabiedrības pieprasījums)*

19. Komentāri, priekšlikumi konkrētā VPR AP uzraudzības rādītāja formulējuma vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Atjaunotie, sakārtotie kultūrvēsturiskie objekti

Kas ar to domāts? Pašvaldības veiktie investīcijumi ieguldījumi tās teritorijā esošo kultūrvēsturisko objektu atjaunošanā

20. Kāda veida ieguldījumus pašvaldība veikusi? *(iespējamas vairākas atbildes - izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot □)*

☐Pašvaldības līdzfinansējuma programmas privātīpašnieku valdījumā esošo kultūrvēsturisko objektu saglabāšanai/restaurācijai

☐Eiropas Savienības fondu piesaiste kultūras mantojuma saglabāšanai

☐Sadarbība ar Nacionālo kultūras mantojuma pārvaldi kultūrvēsturisko objektu sakārtošanā (piem., pašvaldības atbalsts projektu sagatavošanā un administrēšanā)

☐Cits variants

21. Investīciju ieguldījumi (EUR) laika periodā **no 2022. līdz 2024.gadam**

22. Lūdzu norādiet pašvaldības Attīstības programmas Investīciju plānā iekļautos projektus, kas atbilst šim rādītājam *(ja tādi ir īstenoti laikā no 2022. gada janvārim līdz 2024.gada decembrim)*

23. Īss apraksts (2-5 teikumi): *Lūdzu norādiet, kādi bija galvenie apsvērumi pašvaldības ieguldījumiem kultūrvēstrisko objektu atjaunošanā/sakārtošanā (piemēram, slikts objekta tehniskais stāvoklis, sabiedrības pieprasījums, jaunu tūrisma pakalpojumu attīstības ieceres)*

24. Komentāri, priekšlikumi konkrētā VPR AP uzraudzības rādītāja formulējuma vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Sadarbības iniciatīvas, kas vērstas uz izglītības pieejamības/kvalitātes uzlabošanos

Kas ar to domāts? Pašvaldības investīcijas sadarbības iniciatīvu īstenošanā, kas uzlabojušas izglītības pieejamību vai kvalitāti tās teritorijā

25. Kāda veida sadarbības iniciatīvas izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanai pašvaldība atbalstījusi? *(iespējamas vairākas atbildes - izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐)*

☐Sadarbība starp izglītības iestādēm (resursu un pieredzes apmaiņa, mācību programmu pilnveidošana, utml.)

☐Sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām (NVO) un sabiedrību (ārpusstundu aktivitātes, mentoru programmas, utml.)

☐Sadarbība ar uzņēmējiem un darba devējiem (karjeras izglītība un prakses iespējas, stipendijas talantīgiem skolēniem, utml.)

☐Sadarbība ar augstākās izglītības iestādēm un pētniecības centriem (pedagogu kvalifikācijas celšana, kopīgi pētniecības un inovāciju projekti, utml.)

☐Sadarbība ar valsts iestādēm un ministrijām (metodiskā atbalsta izmantošana, dalība normatīvo aktu izstrādē, utml.)

☐Sadarbība izglītības pieejamības nodrošināšanā (risinājumi skolēnu nogādāšanai mācību iestādēs, utml.)

☐Cits variants

26. Pašvaldības atbalsts sadarbības iniciatīvām izglītības jomā (EUR) laika periodā **no 2022. līdz 2024.gadam**

27. Kopš 2022.gada sadarbības iniciatīvas, kas vērstas uz izglītības pieejamības/kvalitātes uzlabošanos (*izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot* ☐*)*:

☐Palielinājušās

☐Saglabājušās līdzīgā līmenī

☐Samazinājušās

☐Nav datu, šādas sadarbības iniciatīvas vēl nav bijušas

28. Lūdzu norādiet pašvaldības Attīstības programmas Investīciju plānā iekļautos projektus, kas atbilst šim rādītājam *(ja tādi ir īstenoti laikā no 2022. gada janvārim līdz 2024.gada decembrim)*

29. Īss apraksts (2-5 teikumi): *Lūdzu norādiet sadarbības iniciatīvas izglītības pieejamības vai kvalitātes uzlabošanai, kas bijušas ilgtspējīgas un turpinās vairāku mācību gadu garumā.*

30. Komentāri, priekšlikumi konkrētā VPR AP uzraudzības rādītāja formulējuma vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Īstenotās iniciatīvas, kas vērstas uz izglītības vides uzlabošanos

Kas ar to domāts? Pašvaldības investīcijas iniciatīvu īstenošanā, kas uzlabojušas izglītības vidi tās teritorijā

31. Kāda veida iniciatīvas izglītības vides uzlabošanai pašvaldība atbalstījusi?

(iespējamas vairākas atbildes - izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐)

☐Infrastruktūras un resursu modernizācija (piemēram, izglītības iestāžu ēku renovācija, iekštelpu interjera risinājumi, ārtelpu labiekārtojums, mācību tehnoloģiju un materiālu nodrošinājums)

☐Pedagogu atbalsts un kvalifikācijas celšana (piemēram, iespēja piedalīties profesionālās pilnveides programmās, pašvaldības stipendijas topošajiem pedagogiem, piesaistot jaunus speciālistus)

☐Izglītības programmu pilnveide (piemēram, atbalsts interešu izglītības programmu īstenošanā, atbalsts bērniem ar speciālām vajadzībām, karjeras izglītība)

☐Veselīga un droša vide (piemēram, veselīga uztura veicināšana, uzlabotas drošības sistēmas mācību iestādēs, vardarbības un mobinga profilakse)

32. Pašvaldības atbalsts iniciatīvām izglītības vides uzlabošanai (EUR) laika periodā **no 2022. līdz 2024.gadam**

33. Kopš 2022.gada iniciatīvas, kas vērstas uz izglītības vides uzlabošanos *(izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐)* :

☐Palielinājušās

☐Saglabājušās līdzīgā līmenī

☐Samazinājušās

☐Nav datu, šādas iniciatīvas vēl nav bijušas

34. Lūdzu norādiet pašvaldības Attīstības programmas Investīciju plānā iekļautos projektus, kas atbilst šim rādītājam *(ja tādi ir īstenoti laikā no 2022. gada janvārim līdz 2024.gada decembrim vai šobrīd tiek īstenoti)*

35. Īss apraksts (2-5 teikumi): *Lūdzu norādiet iniciatīvas izglītības vides uzlabošanai, kas bijušas izglītojamo, izglītojamo vecāku vai pedagogu rosinātas*

36. Komentāri, priekšlikumi konkrētā VPR AP uzraudzības rādītāja formulējuma vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Modernizētās izglītības iestādes pašvaldībā

Kas ar to domāts? Izglītības iestādes, kurās pašvaldība veikusi vienu vai vairākus modernizācijas pasākumus

37. Kādus modernizācijas pasākumus tās teritorijā esošajās izglītības iestādēs veikusi pašvaldība? *(iespējamas vairākas atbildes - izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐)*

☐Infrastruktūras uzlabošana un renovācija (piemēram, energoefektivitātes paaugstināšana, piekļūstamības uzlabošana, mācību telpu aprīkošana, sporta infrastruktūras un ārtelpu labiekārtošana)

☐Digitālā vai/un specializētā aprīkojuma iegāde (piemēram, datori, interaktīvās tāfeles, atbalsta tehnoloģijas/aprīkojums bērniem ar speciālām vajadzībām)

☐Mācību programmu un metodikas pilnveide (piemēram, pedagogu profesionālās pilnveides finansēšana, atbalsts talantu attīstībai)

☐Cits variants

38. Pašvaldības ieguldījumi izglītības iestāžu modernizācijā (EUR) laika periodā **no 2022. līdz 2024.gadam**

39. Kopš 2022.gada pašvaldības ieguldījumi izglītības iestāžu ēku modernizācijā *(izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐)* :

☐Palielinājušies

☐Saglabājušies līdzīgā līmenī

☐Samazinājušies

☐Nav datu, izglītības iestāžu ēku modernizācija vēl nav bijusi

40. Lūdzu norādiet pašvaldības Attīstības programmas Investīciju plānā iekļautos projektus, kas atbilst šim rādītājam *(ja tādi ir īstenoti laikā no 2022. gada janvārim līdz 2024.gada decembrim vai šobrīd tiek īstenoti)*

41. Īss apraksts (2-5 teikumi): *Ja iespējams, lūdzu norādiet izglītības iestāžu skaitu Jūsu pašvaldībā, kurās īstenotas dažādi modernizācijas pasākumi.*

42. Komentāri, priekšlikumi konkrētā VPR AP uzraudzības rādītāja formulējuma vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Veloinfrastruktūras kopgarums

Kas ar to domāts? Ar pašvaldības investīciju atbalstu jaunizveidotie veloceliņi vai velojoslas

43. Pašvaldības teritorijā esošo veloceliņu vai/un velojoslu kopgarums **2024.gadā (km)**

44. Pašvaldības investīcijas veloinfrastruktūras izveidē (EUR) laika periodā **no 2022. līdz 2024.gadam**

45. Kopš 2022.gada veloinfrastruktūras (veloceliņi, velojoslas) kopgarumus pašvaldības teritorijā *(izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐)*:

☐Palielinājies

☐Saglabājies līdzīgā līmenī

☐Samazinājies

☐Nav datu par veloinfrastruktūras kopgarumu

46. Lūdzu norādiet pašvaldības Attīstības programmas Investīciju plānā iekļautos projektus, kas atbilst šim rādītājam *(ja tādi ir īstenoti laikā no 2022. gada janvārim līdz 2024.gada decembrim)*

47. Īss apraksts (2-5 teikumi): *Ja iespējams, sniedziet vērtējumu, kāda ir jaunas veloinfrastruktūras izbūves pozitīvā ietekme - piemēram, uzlabojusies drošība uz ielām/ceļiem, mainījušies iedzīvotāju mobilitātes paradumi.*

48. Komentāri, priekšlikumi konkrētā VPR AP uzraudzības rādītāja formulējuma vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Uzlabotā vai izveidotā videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūra

Kas ar to domāts? Pašvaldībā īstenotie risinājumi videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras uzlabošanā vai izveidē

49. Kādus risinājumus videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras uzlabošanā vai izveidē pašvaldība īstenojusi? *(iespējamas vairākas atbildes - izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐)*

☐Sabiedriskā transporta autoparka un infrastruktūras attīstība (piemēram, bezizmešu/zemo emisiju autobusu iegāde, ar saules baterijām uzlādējami pieturvietu tablo)

☐Pašvaldības autoparka pāreja uz videi draudzīgākiem transportlīdzekļiem

☐Koplietošanas mobilitātes sistēmu ieviešana

☐Mikromobilitātes infrastruktūras attīstība

☐Cits variants

50. Kopš 2022.gada videi draudzīga mobilitātes infrastruktūra pašvaldības teritorijā *(izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐)* :

☐Palielinājusies

☐Saglabājusies līdzīgā līmenī

☐Samazinājusies

☐Nav datu, šāda infrastruktūra vēl nav veidota

51. Lūdzu norādiet pašvaldības Attīstības programmas Investīciju plānā iekļautos projektus, kas atbilst šim rādītājam *(ja tādi ir īstenoti laikā no 2022. gada janvārim līdz 2024.gada decembrim)*

52. Īss apraksts (2-5 teikumi): *Ja iespējams, sniedziet vērtējumu, kāda ir videi draudzīgas mobilitātes infrastruktūras izveides pozitīvā ietekme - piemēram, uzlabojusies gaisa un vides kvalitāte, samazinājušās C02 emisijas*

53. Komentāri, priekšlikumi konkrētā VPR AP uzraudzības rādītāja formulējuma vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Izstrādāti pilsētu/novadu ilgtspējīgās mobilitātes/transporta plāni

Kas ar to domāts? Izstrādāts pašvaldībai saistošs ilgtspējīgas mobilitātes/transporta plāns

54. Pašvaldībai ir iztrādāts saistošs ilgtspējīgas mobilitātes/transporta plāns *(izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐)* :

☐Nav izstrādāts atsevišķs plāns, bet ilgtspējīgas mobilitātes principi ir integrēti pašvaldības attīstības plānošanas dokumentos

☐Ir izstrādāts un pašvaldības apstiprināts plāns

☐Ir iecere izstrādāt šādu plānu nākotnē

☐Šis jautājums šobrīd nav aktuāls

55. Ja Jūsu pašvaldībai ir izstrādāts ilgtspējīgas mobilitātes/transporta plāns vai cits ar mobilitātes/transporta jomu saistīts plāns, lūdzu, norādiet tā nosaukumu un interneta vietnes adresi, kur tas pieejams.

56. Komentāri, priekšlikumi konkrētā VPR AP uzraudzības rādītāja formulējuma vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Iedzīvotāju iespējas piedalīties lēmumu pieņemšanā

Kas ar to domāts? Informācija par iedzīvotāju iespējām piedalīties pašvaldības lēmumu pieņemšanā. Iespējamais datu avots - pašvaldību ikgadējās iedzīvotāju aptaujas

57. Norādiet, kādas ir iedzīvotāju iespējas piedalīties pašvaldības lēmumu pieņemšanā *(iespējamas vairākas atbildes - izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐):*

☐Līdzdalība pašvaldības attīstības un teritorijas plānošanas dokumentu izstrādē un ieviešanā

☐Līdzdalība pašvaldības budžeta plānošanā

☐Dalība konsultatīvās padomēs un komisijās, darba grupās

☐Iesaiste iedzīvotāju padomē

☐Iesaiste jauniešu domē

☐Iespēja piedalīties līdzdalības budžeta projektu konkursā, iesniedzot vai balsojot par idejām

☐Komentāri un atsauksmes pašvaldības oficiālajās saziņas vietās

☐Cits variants

58. Kopš 2022.gada iedzīvotāju īpatsvars, kas uzskata, ka tiem ir labas iespējas piedalīties lēmumu pieņemšanā *(izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot □):*

☐Palielinājies

☐Saglabājies līdzīgā līmenī

☐Samazinājies

☐Nav datu

59. Īss apraksts (2-5 teikumi): *Lūdzu miniet vismaz vienu piemēru, kur pašvaldības lēmums pieņemts, iesaistoties iedzīvotājiem.*

60. Komentāri, priekšlikumi konkrētā VPR AP uzraudzības rādītāja formulējuma vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Kopienu aktivitātes pašvaldībā

Kas ar to domāts? Informācija par aktīvām kopienām pašvaldībā un iedzīvotāju iniciētām vietējām aktivitātēm. Iespējamais datu avots - pašvaldību ikgadējās iedzīvotāju aptaujas

Kas liecina, ka pašvaldības teritorijā ir aktīvas kopienas un iedzīvotāji var iniciēt vietējās aktivitātes? *(iespējamas vairākas atbildes - izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot □):*

☐Darbojas apkaimes/ciema kopienas centrs

☐Iedzīvotāji dibinājuši vai iesaistījušies nevalstiskajās organizācijās

☐Iedzīvotāji iesaistās vietējo tradīciju un identitātes kopšanā un saglabāšanā

☐Iedzīvotāji aktīvi piedalās sabiedriskajās apspriešanās par plānošanas dokumentiem, infrastruktūras projektiem vai citiem būtiskiem jautājumiem

☐Iedzīvotāju iniciētas petīcijas par konkrētām problēmām vai nepieciešamām izmaiņām

☐Cits variants

62. Kopš 2022.gada pašvaldības teritorijā aktīvas kopienas un iedzīvotāju iniciētas vietējās aktivitātes (*izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot □):*

☐Palielinājušās

☐Saglabājies līdzīgā līmenī

☐Samazinājušās

☐Nav datu

63. Īss apraksts (2-5 teikumi): *Lūdzu miniet vismaz vienu piemēru, kad īstenota kāda iedzīvotāju inicēta vietējā aktivitāte, kas guvusi sabiedrības atsaucību vai veidojusi pozitīvu ietekmi.*

64. Komentāri, priekšlikumi konkrētā VPR AP uzraudzības rādītāja formulējuma vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Ieviesti inovatīvi risinājumi pašvaldību pakalpojumu uzlabošanai

Kas ar to domāts? Pašvaldības ieviesti inovatīvi risinājumi (bieži saistīti ar digitalizāciju un modernām tehnoloģijām) ar mērķi uzlabot pakalpojumu kvalitāti, efektivitāti un pieejamību iedzīvotājiem.

65. Kādi inovatīvi risinājumi pašvaldības pakalpojumu uzlabošanai ieviesti Jūsu pašvaldībā? *(iespējamas vairākas atbildes - izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐):*

☐Vienotās klientu apkalpošanas sistēmas un centri (gan fiziski "vienas pieturas" centri, gan digitālas platformas)

☐E-pakalpojumu klāsta paplašināšana (piemēram, dažādu iesniegumu iesniegšanas iespējas tiešsaistē, elektroniskas maksājumu iespējas par pašvaldību pakalpojumiem)

☐Pašvaldības mobilās aplikācijas (piemēram, sabiedriskā transporta lietotne, lietotne, kas ļauj ziņot par problēmām pašvaldības teritorijā)

☐Elektroniskās dokumentu aprites sistēmas

☐Tiešsaistes sanāksmes un lēmumu pieņemšana (piemēram, tiešsaistē nodrošinātas pašvaldību domes sēdes, komiteju sēdes un sabiedriskās apspriešanas)

☐Viedo pilsētu risinājumi (piemēram, adaptīvās luksaforu sistēmas, apgaismojuma sistēmas, kas pielāgojas diennakts laikam un satiksmes intensitātei, vides monitoringam paredzēti sensori, kas uzrauga gaisa kvalitāti, trokšņu līmeni)

☐Iedzīvotāju iesaistes platformas

☐Ģeotelpiskās informācijas sistēmas datu pārvaldībai par pašvaldības resursiem

(piemēram, par infrastruktūru, nekustamo īpašumu, plānošanas dokumentiem)

☐Cits variants

66. Kopš 2022.gada pašvaldības pakalpojumu uzlabošanai ieviesti inovatīvi risinājumi *(iespējamas vairākas atbildes - izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐):*

☐Palielinājušies

☐Saglabājušies līdzīgā līmenī

☐Samazinājušies

☐Nav datu, šādi risinājumi vēl nav sākti ieviest

67. Lūdzu norādiet pašvaldības Attīstības programmas Investīciju plānā iekļautos projektus, kas atbilst šim rādītājam *(ja tādi ir īstenoti laikā no 2022. gada janvārim līdz 2024.gada decembrim)*

68. Īss apraksts (2-5 teikumi): *Lūdzu miniet, kuri inovatīvie risinājumi pašvaldības pakalpojumu uzlabošanai guvuši vislielāko iedzīvotāju atzinību.*

Īstenotie investīciju projekti aprites ekonomikas jomās

Kas ar to domāts? Pašvaldības ieguldījums aprites ekonomikas veicināšanai

70. Kādas aktivitātes aprites ekonomikas veicināšanai pašvaldība realizējusi?

(iespējamas vairākas atbildes - izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐):

☐Daudzveidīgāku šķiroto atkritumu pieņemšanas punktu izveide, nodrošinot iespēju šķirot arvien vairāk atkritumu veidu (piemēram, papīru, plastmasu, stiklu, metālu, bioloģiski noārdāmos atkritumus, tekstilu, bīstamos atkritumus, elektropreces u.c.)

☐Atbalsta pasākumi depozīta sistēmas sekmīgai ieviešanai

☐Kompostēšanas laukumu izveide un attīstība

☐Bioatkritumu dalītās vākšanas sistēmas ieviešana

☐Tekstila un lietu atkārtota izmantošana (piemēram, tekstila konteineri, maiņas punkti, kopienu/aprites skapji)

☐Būvniecības atkritumu pārstrāde un atkārtota izmantošana

☐Sabiedrības izglītošana un informēšana par aprites ekonomikas principiem, šķirošanas nepieciešamību un resursu efektīvu izmantošanu

☐Cits variants

71. Kopš 2022.gada aprites ekonomikas principu ieviešana pašvaldībā (*izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐):*

☐Palielinājusies

☐Saglabājusies līdzīgā līmenī

☐Samazinājusies

☐Nav datu, šādi principi vēl nav sākti ieviest

72. Lūdzu norādiet pašvaldības Attīstības programmas Investīciju plānā iekļautos projektus, kas atbilst šim rādītājam *(ja tādi ir īstenoti laikā no 2022. gada janvārim līdz 2024.gada decembrim)*

73. Īss apraksts (2-5 teikumi): *Lūdzu miniet veiksmīgāko ieviesto aprites ekonomikas risinājumu Jūsu pašvaldībā*

74. Komentāri, priekšlikumi konkrētā VPR AP uzraudzības rādītāja formulējuma vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Īstenotie kopienās balstītie atkritumu šķirošanas, resursu dalīšanās risinājumi

Kas ar to domāts? Pašvaldības atbalstītās iedzīvotāju, NVO vai uzņēmēju iniciatīvas, kas veicinājušas atkritumu šķirošanu, resursu dalīšanu

75. Kādas iedzīvotāju, NVO vai uzņēmēju iniciatīvas, kas veicinājušas atkritumu šķirošanu, resursu dalīšanu, pašvaldība atbalstījusi? *(iespējamas vairākas atbildes - izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐):*

☐Kopienu šķirošanas punkti un infrastruktūra (piemēram, viedie šķirošanas konteineri, bioatkritumu dalītā vākšana, tekstila konteineri)

☐Resursu dalīšanās un atkārtotas izmantošanas vietas (piemēram, grāmatu, pārtikas skapji, bezmaksas lietu apmaiņas vietas)

☐Resursu atgūšanas un labošanas aktivitātes (piemēram, mēbeļu restaurācijas, elektrolietu labošanas meistarklases)

☐Lietu bibliotēkas, kas nodrošina instrumentu, elektroierīču un citu priekšmetu īslaicīgas aizņemšanās iespējas

☐Dažādi izglītojoši pasākumi par atkritumu šķirošanu un dalīšanos ar resursiem (piemēram, "Nulles atkritumu" iniciatīvas, darbnīcas par atkritumu samazināšanu, kompostēšanu, lietu labošanu)

☐Talkas un sakopšanas akcijas

☐Cits variants

76. Kopš 2022.gada kopienās balstītie atkritumu šķirošanas, resursu dalīšanās risinājumu iniciatīvas pašvaldībā *(izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐):*

☐Palielinājušās

☐Saglabājušās līdzīgā līmenī

☐Samazinājušās

☐Nav datu, šādas iniciatīvas vēl nav bijušas

77. Lūdzu norādiet pašvaldības Attīstības programmas Investīciju plānā iekļautos projektus, kas atbilst šim rādītājam *(ja tādi ir īstenoti laikā no 2022. gada janvārim līdz 2024.gada decembrim)*

78. Īss apraksts (2-5 teikumi): *Lūdzu miniet vienu vai dažus veiksmīgākos kopienās balstīto atkritumu šķirošanas, resursu dalīšanās risinājumus, kas īstenoti Jūsu pašvaldībā*

79. Komentāri, priekšlikumi konkrētā VPR AP uzraudzības rādītāja formulējuma vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Realizēto projektu skaits AER, energoefektivitātes jomā

Kas ar to domāts? Pašvaldības īstenotie projekti, kas veicinājuši AER (atjaunojamo energoresursu) izmantošanu un energoefektivitāti

80. Kādus projektus pašvaldība īstenojusi, veicinot AER izmantošanu un energoefektivitāti tās teritorijā? *(iespējamas vairākas atbildes - izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐):*

☐Projekti atjaunojamo energoresursu ieviešanai (piemēram, saules paneļu, siltumsūkņu uzstādīšana, biomasas katlu māju būvniecība)

☐Projekti pašvaldības ēku energoefektivitātes paaugstināšanai (piemēram, ēku siltināšana, apkures un ventalācijas sistēmu modernizācija, viedās vadības sistēmas ēku apsaimniekošanai)

☐Publiskās infrastruktūras energoefektivitātes uzlabošana (piemēram, ielu apgaismojuma modernizācija, ūdenssaimniecības sistēmu optimizācija un modernizācija)

☐Energosertifikātu un energoauditu izstrāde publiskajām ēkām

☐Cits variants

81. Kopš 2022.gada pašvaldības realizēto projektu skaits AER, energoefektivitātes jomā *(izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐)*::

☐Palielinājies

☐Saglabājies līdzīgā līmenī

☐Samazinājies

☐Nav datu, šādi projekti vēl nav realizēti

82. Lūdzu norādiet pašvaldības Attīstības programmas Investīciju plānā iekļautos projektus, kas atbilst šim rādītājam *(ja tādi ir īstenoti laikā no 2022. gada janvārim līdz 2024.gada decembrim)*

83. Īss apraksts (2-5 teikumi): *Lūdzu raksturojiet, kā realizētie projekti AER, energoefektivitātes jomā samazinājuši enerģijas galapatēriņu un/vai veicinājuši atjaunīgo energoresursu izmantošanu?*

84. Komentāri, priekšlikumi konkrētā VPR AP uzraudzības rādītāja formulējuma vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Publiskās ēkas ar uzlabotu energoefektivitāti

Kas ar to domāts? Pašvaldības investīcijas tās pārvaldībā esošajās ēkās ar mērķi uzlabot to energoefektivitāti

85. Kādus publisko ēku energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus pašvaldība veikusi? *(iespējamas vairākas atbildes - izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐):*

☐Ēku norobežojošo konstrukciju siltināšana un atjaunošana (piemēram, ārsienu, jumtu, pārsegumu siltināšana, logu un ārduvju nomaiņa)

☐Inženiersistēmu modernizācija un efektivitātes paaugstināšana (piemēram, apkures sistēmas rekonstrukcija, ventilācijas sistēmu uzlabošana, apgaismojuma sistēmas modernizācija)

☐Atjaunojamo energoresursu izmantošana ēkas uzturēšanai un apsaimniekošanai

(piemēram, saules paneļu, siltumsūkņu, biomasas katlu uzstādīšana)

☐Enerģijas pārvaldība un monitorings ēkas apsaimniekošanas uzlabošanai (piemēram, energoauditu veikšana, energosertifikātu izstrāde, enerģijas pārvaldības sistēmas ieviešana)

☐Cits variants

86. Kopš 2022.gada publisko ēku skaits, kurās pašvaldība veikusi energoefektivitātes uzlabošanas pasākumus *(izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐)*:

☐Palielinājies

☐Saglabājies līdzīgā līmenī

☐Samazinājies

☐Nav datu, energoefektivitātes pasākumi vēl nav veikti

87. Lūdzu norādiet pašvaldības Attīstības programmas Investīciju plānā iekļautos projektus, kas atbilst šim rādītājam *(ja tādi ir īstenoti laikā no 2022. gada janvārim līdz 2024.gada decembrim)*

88. Īss apraksts (2-5 teikumi): *Lūdzu raksturojiet, cik būtiski publisko ēku energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi ļāvusi ietaupīt pašvaldības izdevumus par to uzturēšanu?*

89. Komentāri, priekšlikumi konkrētā VPR AP uzraudzības rādītāja formulējuma vai tam nepieciešamo datu precizēšanai

Pašvaldību pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģijas

Kas ar to domāts? Pašvaldības īstenotās aktivitātes, izstrādājot stratēģisko pasākumu kopumu, kas ļauj plānot tās pielāgošanos un adaptāciju klimata pārmaiņām

90. Norādiet, kādas aktivitātes pašvaldība veikusi, izstrādājot stratēģisko pasākumu kopumu, kas ļauj plānot pielāgošanos un adaptāciju klimata pārmaiņām? *(iespējamas vairākas atbildes - izvēlieties atbilstošo, ieklikšķinot ☐):*

☐Ir izstrādāts atsevišķs pašvaldības dokuments - ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns

☐Stratēģisko pasākumu kopums adaptācijai klimata pārmaiņām ir integrēts citos pašvaldības plānošanas dokumentos

☐Definējusi ieceri tuvākajā nākotnē izstrādāt pašvaldības pielāgošanās klimata pārmaiņām stratēģiju

☐Pašvaldība ir piedalījusies VPR dokumenta "STRATĒĢISKAIS IETVARS CEĻĀ UZ ENERĢĒTIKAS UN KLIMATA NOTURĪBU VIDZEMES PLĀNOŠANAS REĢIONĀ 2030" izstrādē

☐Līdz šim jautājums par pašvaldības kapacitāti pielāgoties klimata pārmaiņām nav bijis aktuāls

☐Cits variants

91. Lūdzu norādiet pašvaldības Attīstības programmas Investīciju plānā iekļautos projektus, kas atbilst šim rādītājam *(ja tādi ir īstenoti laikā no 2022. gada janvārim līdz 2024.gada decembrim)*

92. Komentāri, priekšlikumi konkrētā VPR AP uzraudzības rādītāja formulējuma vai tam nepieciešamo datu precizēšanai